0911

MIKKELIN KAUPUNKI
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue/kaupunkisuunnittelupalvelut
PL 33, 50101 Mikkeli
Jari Ahonen
puh. 044 794 2527
e-mail: etunimi.sukunimi@mikkeli.fi

VISULAHDEN HUUSHARJUN POHJOISOSA JA KAPAKAN OJAN ALUE

ASEMAKAAVAN SELOSTUS

VIREILLE TULOSTA ILMOITETTU	**21.5.2013**
TEKNINEN LAUTAKUNTA HYVÄKSYNYT **KAUPUNKIYMPÄRISTÖ LAUTAKUNTA HYVÄKSYNYT**	**2.9.2014 § 115** **20.11.2018 § 133**
KAUPUNGINHALLITUS HYVÄKSYNYT ALUSTAVASTI **KAUPUNGINHALLITUS HYVÄKSYNYT ALUSTAVASTI**	**15.9.2014 § 334** **17.12.2018 § 475**
NÄHTÄVILLÄ	17.1. - 18.2.2019
KAUPUNGINHALLITUS HYVÄKSYNYT	
KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT	
LAINVOIMAINEN	

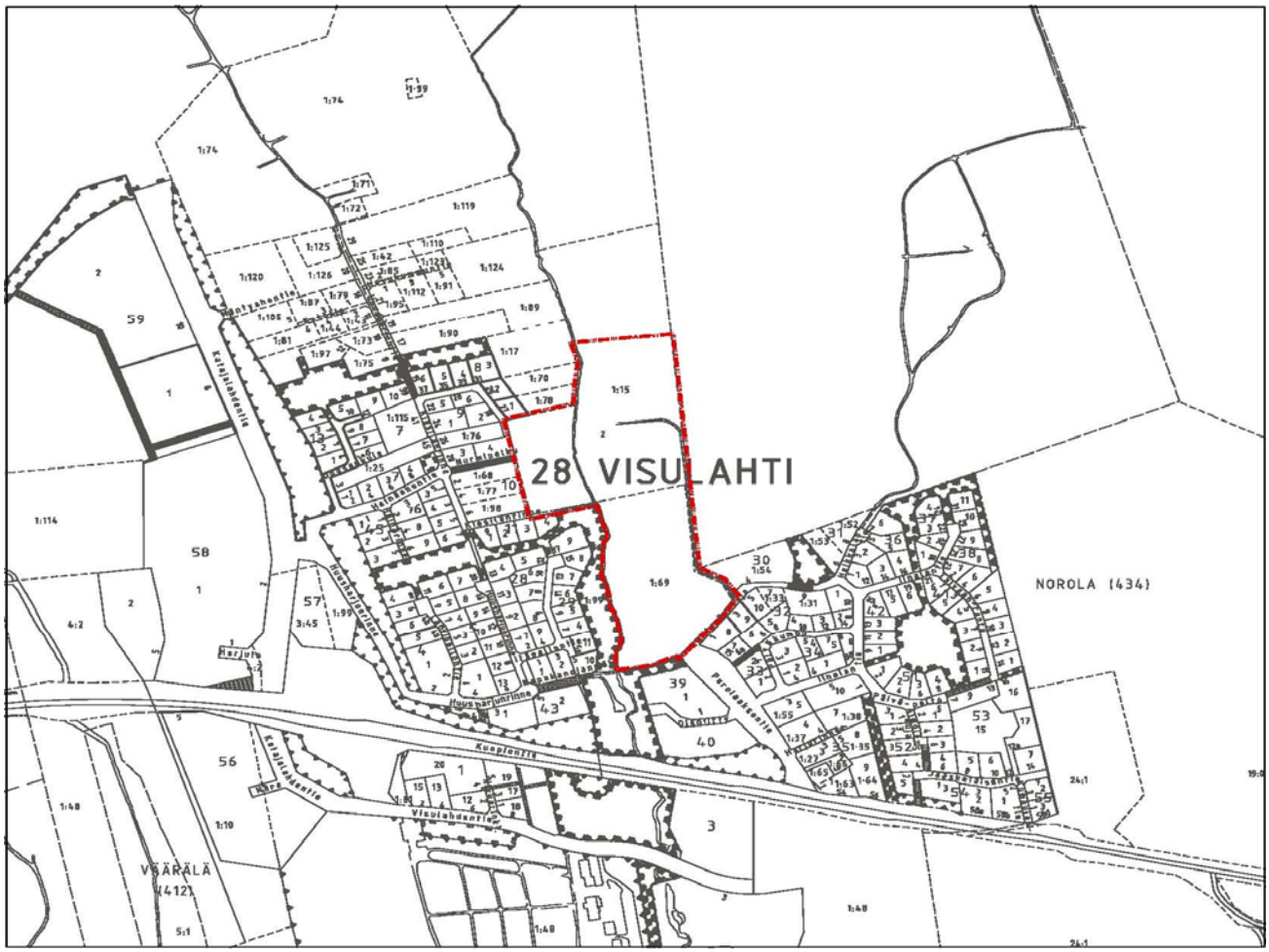

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT ... 3
1.1 Tunnistetiedot ... 3
1.2 Kaava-alueen sijainti ... 3
1.3 Kaavan nimi ja tarkoitus ... 3
1.4 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista ... 3
TIIVISTELMÄ ... 5
2.1 Kaavaprosessin vaiheet ... 5
2.2 Asemakaava ... 5
2.3 Asemakaavan toteuttaminen ... 6
LÄHTÖKOHDAT ... 7
3.1 Selvitys suunnittelun oloista ... 7
3.1.1 Alueen yleiskuvaus ... 7
3.1.2 Ympäristön tila, luonnonympäristö ... 7
3.1.3 Rakennettu ympäristö ... 12
3.1.4 Liikenne ... 16
3.1.5 Palvelut ... 16
3.1.6 Sosiaalinen ympäristö ... 16
3.1.7 Tekninen huolto ... 16
3.1.8 Maanomistus ... 16
3.2 Suunnittelutilanne ... 17
3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset ... 22
ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET ... 24
4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve ... 24
4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset ... 24
4.3 Osallistuminen ja yhteistyö ... 24
4.3.1 Osalliset ... 24
4.3.2 Vireilletulo ... 24
4.3.3 Osallistumien ja vuorovaikutusmenettelyt ... 26
4.3.4 Viranomaisyhteistyö ... 26
4.4 Asemakaavan tavoitteet ... 28
4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet ... 28
4.4.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen ... 28
4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset ... 29
4.5.1 Valitun vaihtoehdon vaikutusten selvittäminen ja arviointi ... 29
ASEMAKAAVAN KUVAUS ... 30
5.1 Kaavan rakenne ... 30
5.1.1 Mitoitus ... 30
5.1.2 Palvelut ... 31
5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ja jatkosuunnitteluohjeet ... 31
5.3 Aluevaraukset ... 31
5.3.1 Korttelialueet ... 31
5.4 Kaavan vaikutukset ... 32
5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ... 32
5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön ... 32
5.4.3 Muut vaikutukset ... 32
5.5 Ympäristön häiriötekijät ... 32
5.6 Kaavamerkinnät- ja määräykset ... 33
5.7 Nimistö ... 33
ASEMAKAAVAN TOTEUTUS ... 34
6.1 Toteuttaminen ja ajoitus ... 34

6.2 Toteutuksen seuranta 34

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot

Asemakaava koskee:

Mikkelin kaupungin Visulahden kylän tiloja
491-410-1-15 Unelma
491-410-1-69 Purola

Asemakaavalla muodostuu:
Mikkelin kaupungin 28. kaupunginosan (Visulahti) korttelin 8 osa ja korttelit 60-66 sekä katu-, virkistysalueita.

1.2 Kaava-alueen sijainti

Noin 8,2 hehtaarin suuruinen kaava-alue sijaitsee Mikkelin 28. kaupunginosassa, Visulahdessa, viitisen kilometriä ydinkeskustasta koilliseen. Sijainti näkyy tämän selostuksen kansilehdeltä.

1.3 Kaavan nimi ja tarkoitus

Kaavahanke tuli vireille osallisille ilmoittamalla ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma (20.5.2013) Kaavan työnimenä oli alkujaan ”Huusharjun pohjoisosa ja Kapakanojan alue”. Kaava eteni Kaupunginhallitukseen, joka palautti kaavan uudelleenvalmisteluun 15.9.2014. Kaavan uudelleen valmisteluun palautuksen syynä oli, ettei kaavoitusaikataulun mukaisesti ole mahdollista ratkaista mm. kunnallisteknisten ratkaisujen osalta.
Kaava-alueen laajuus on uudelleen arvioitu ja päädytty laatimaan asemakaava pienemmälle alueelle, joka koskee 26.2.2009 Mikkelin kaupungin ja Elina Josefiina Liuksen kuolinpesän välillä tehtyä kauppaa. Kaupunki osti tilat Unelma 491-410-1-15 ja Purola 491-410-1-69. Kaupan yhteydessä myyjä pidätti tilasta Unelma 491-410-1-15 noin 2,1 ha:n suuruisen määräalan.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on kaavoittaa uusia pientalotontteja Mikkelin kaupungin tonttitarjontaan yksityisille maanomistajille**,** 26.2.2009 Mikkelin kaupungin ja Elina Josefiina Liuksen kuolinpesän välillä tehtyä kaupan mukaisesti**.**

Kaavassa ratkaistaan voimassa olevien yleiskaavojen hengessä rakennettavien kortteleiden, katujen ja virkistysalueiden verkostot ja rajaukset, rakentamisen määrä ja tyyppi sekä varjeltavat maiseman- ja luonnonelementit.

1.4 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma täydennetty 20.11.2018
2. Ote ajantasaisesta yleiskaavasta ja lähialueen asemakaavasta
3. Asemakaavaehdotus
4. Asemakaavan seurantalomake
5. Asemakaavaratkaisua havainnollistavia kuvia
6. Hulevedet
7. Maisemaselvitys (2013),
8. Liikenneverkko ja -määrät, liikenteen yleissuunnitelma

9. Melukartat
10. Ote johtokartoista
11. Vesihuollon yleissuunnitelma
12. Vapaa- ja viheralueiden yleissuunnitelma
13. Arkeologisen inventoinnin loppuraportti

TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Asemakaavan laadinta on tarkentavaa jatkosuunnittelua v. 1993 osayleiskaavalle. Keskeisten maanomistajien kanssa on käyty neuvotteluja syklisesti jo vuodesta 2004 alkaen. Kaupunkia asemakaavoittamiseen velvoittavia sopimuksia on tehty.

Kaavahanke tuli vireille osallisille ilmoittamalla ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma (20.5.2013) tietoon saatettuna toukokuun -13 lopulla. Asukkaille ja naapurustolle pidettiin lähtökohdista ja tavoitteista info-ilta Sairilan koululla – samalla työskenneltiin teemaryhmittäin paikallisen tiedon keruun ja alueen kehittämiseen liittyvien toiveiden merkeissä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan saatiin kiitettävästi palautetta, lähinnä visulahtelaisilta. Viranomaispalautetta saatiin Museovirastolta, Mikkelin seudun ympäristöpalveluilta ja ELY-keskukselta. Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurin vastuualueen vaade kokonaisvaltaisesta liikennejärjestelmäselvityksestä vaikutusarvioineen kirjattiin OAS:aan täydennyksenä 17.7.2013.

Alkujaan koko Huusharjun pohjoisosan alueen asemakaavan valmisteli, kaavoitusarkkitehti Arja Hartikainen. Myös Mikkelin seudun ympäristöpalvelut, Mikkelin vesilaitos ja Metsä-Sairila Oy ovat tuoneet oman panoksensa ratkaisuun. Työn kuluessa on pidetty maanomistajien kanssa yhteyttä puolin ja toisin. 14.11.2013 pidettiin kaavakahvilaa, jossa asemakaavaluonnosta esiteltiin.

Osallisia on lukuisa joukko. Siitä huolimatta kaupunkisuunnittelu päätti edetä suoraan kaavaehdotukseen – ilman luonnosvaihetta – perustellen tätä sillä, että esiin tulleet / mahdollisesti tulevat näkemyserot ovat *yhteiskunnallisen vaikuttavuuden* mitta-asteikolla kuitenkin sangen pieniä.

Asemakaavaehdotus tuotiin teknisen lautakunnan käsittelyyn 2.9.2014.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 15.9.2014 palauttaa asemakaavan uuteen valmisteluun.

Asemakaavaehdotus tuotiin uudelleen kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyyn 20.11.2018.
Kaupunginhallitus 17.12.2018 päätti asettaa kaavan nähtäville.
Kaava oli nähtävillä 17.1.-18.2.2019 välisen ajan.
Lausunnot saatiin Etelä-Savon maakuntaliitolla, Savonlinnan maakuntamuseolta ja Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Heillä ei ollut huomautettavaa.
Myös Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Liikenne ja Infrastruktuuri – vastuualue ilmoitti, ettei heillä ole lausuttavaa kaavaehdotuksen johdosta, koska kaava-alueen pienentyessä liikenteelliset vaikutukset VT5:n liikennejärjestelyihin ovat vähäiset.
Lausunnot eivät aiheuttaneet muutoksia nähtävillä olleisiin kaava-asiakirjoihin.

2.2 Asemakaava

Kaava-alueen laajuus on uudelleen arvioitu ja päädytty rajaamaan asemakaava pienemmälle alueelle, joka koskee 26.2.2009 Mikkelin kaupungin ja Elina Josefiina Liuksen kuolinpesän välillä tehtyä kauppaa. Kaupunki osti tilat Unelma 491-410-1-15 ja Purola 491-410-1-69

Asemakaavassa on huomioitu Elina Josefiina Liuksen kuolinpesän omistuksessa olevan määräalan maankäyttö mahdollisuudet 26.2.2009 tehdyn kauppakirjan periaatteita noudattaen. Kaupungin omistamalle alueelle osoitetaan puisto-, liikenne ja pientalotonttialuetta. Yksityisen alueelle osoitetaan pientalotontteja.

Uusia pientalotontteja tulee kaikkiaan 21, joista kaupungille tulee 4 tonttia ja yksityiselle haltuun jääviä tontteja on osoitettu 17.

Suunnittelualueen parhaat maisema- ja luontokohteet on jätetty rakentamisen ulkopuolelle.
Pinta- ja hulevesien käsittelypaikkoja on varattu kaava-alueen eteläosaan.
Kapakanojan varrelle on osoitettu yhtenäinen puistoalue, jolle on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit.
Suunnittelualueen sisäinen ja naapuruston liikenneverkko on toimivuudeltaan, mitoitukseltaan ja meluvaikutuksiltaan sovitettu kaavaan valtatiemuutos huomioiden.

Kaavaratkaisu on maakuntakaavan ja yleiskaavan mukainen.

2.3 Asemakaavan toteuttaminen

Mikkelin kaupunki ohjelmoi vuosittain tulevan tonttitarjontansa ja sitä varten tarvittavat kunnallistekniset työt. Yksityisen maanomistajan 5 pientalotonttia on mahdollista rakentaa keväällä 2019, kun Kiesilänrinne -katu ja kunnallistekniikka rakennetaan.
Kapakanojan länsipuolen alue toteutuu, kun tontteja luovutetaan ja alueelle rakennetaan infra.

LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelun oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Asemakaavoitettava alue sijoittuu Kapakanojan laaksoon, muodostaen jatkumon toteutuneelle Visulahden pientaloalueelle.

Alueella ei ole entuudestaan asemakaavaa. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen

Visulahden alue on ollut haluttua omakotirakentamisen aluetta ja alueelle kaavoitetut pientaloasumisen tontit ovat menneet hyvin kaupaksi.
Suunnittelualueella ei ole asukkaita, mutta kaava-alueen läheisyydessä Visulahden alueella asuu noin 570 asukasta. Alueen lähikoulu on Sairilan koulu, jossa oppilaita noin 200 oppilasta. Lähin päiväkoti on mm. Peitsarissa, Lähemäellä ja Launialassa.

Alueen kauppapalvelut ovat nykyisellään Visulahden matkailukeskuksen tai huoltoaseman yhteydessä. Ulkoilumahdollisuudet ovat hyvät.

Visulahden-Sairilan alue on vanhastaan tunnettu kivikautisena asuinpaikkana ja rautakautisena asutuskeskittymänä. Suunnittelualueen luontoarvot sijoittuvat Kapakanojan varrelle.

Maisemallisesti suunnittelualueella on havaittavissa ikään kuin kaksi erillistä tasoa: ojan länsipuolinen alarinteen tasanne ja ojan itäpuolinen, alava peltoaukea.

3.1.2 Ympäristön tila, luonnonympäristö

Yleiskaavallista tietoa:
1990-luvun osayleiskaavan yhteydessä on Mikkelin kaupungin ympäristönsuojelutoimisto (Antero Julkunen) laatinut suunnittelualueesta luontoselvityksen. v. 1988 teetetyn Visulahti-Sairila -alueen hajakuormitusselvityksen suositukset on aikoinaan huomioitu osayleiskaavatyössä. Keskeinen informaatio yli 20 v. takaisista tiedoista on koottu seuraaviin kuviin, ja tätä on mahdollista maisemanmuutosmielessä vertailla v. 2018 (Kalle Räinä) tehtyyn maisemaselvitykseen, joka on liitteenä 7.

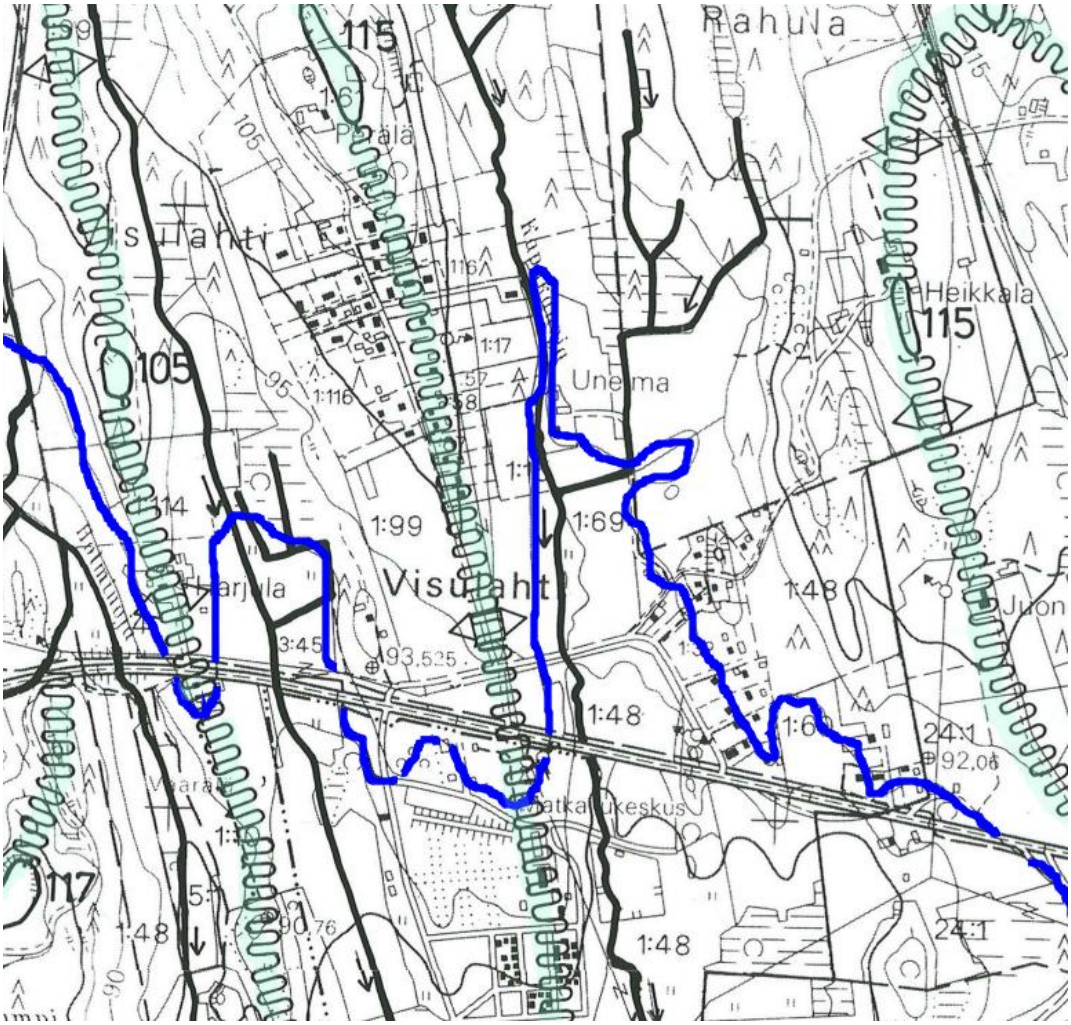

Ote v. -93 selvityksestä: Maanpinnan muodot.Tummemman sininen viiva näyttää muinaisrannan sijainnin kivikaudella, korkeuskäyrän +90 mukaisena."Suursaimaan" aikaan (n. 6000 v. sitten) ilmasto oli lämmin ja Visulahdessakin kasvoi jalopuita, kuusi aloitteli leviämistään idästä käsin.Kehityksen myötä ilmasto ja maaperä ovat karuuntuneet ja luonto muovautunut nykyiselleen: maanviljelys lienee alkanut 1300-luvulla 1800-luvulla aluetta on kaskettu. Vaalean sinisellä on merkitty vedenjakajat.
Joet ja ojat ovat mustalla, virtaussuuntanuolineen.

Ote v. 93 luontoselvityksestä: Karttaan merkitty alue 5 on Kapakanojan laakso. Ekologisesti arvokas alue. Suojaisaa pensaikkoista (pajua, tuomea, paatsamaa) maastoa. Eteläosassa on myös koivikkoa. Linnustossa mm. kerttuja, sirittäjiä, rastaita ja punavarpusia.
M-1 –alue on Huusharjun-Heikkalan kulttuurimaisemaa, loivamuotoisesti vaihtelevaa avomaisemaa, jota pellon- ja niitynreunojen pensastot ja paikoin puustotkin jäsentävät.

Asemakaavaa varten tarkennettua tietoa:

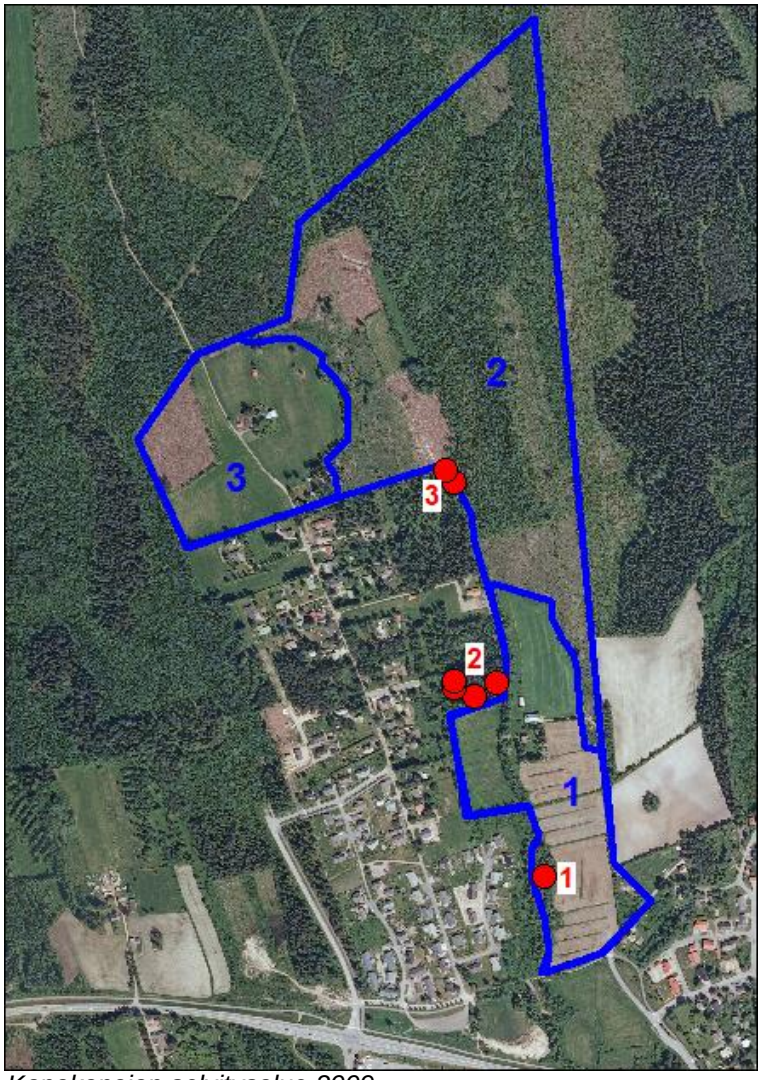

Kapakanojan selvitysalue 2009.
Osa-alueiden rajat = sininen viiva, liito-oravien jätöshavainto = punainen piste.

V. 2009 on Enviro / Markku Nironen tehnyt ”*Visulahden Kapakanojan luontoselvityksen*”.

Kapakanojan selvitysalue rajautuu etelässä kevyenliikenteen väylään, idässä pelto- ja metsäalueisiin, pohjoisessa metsäalueeseen sekä lännessä metsä- ja piha-alueisiin. Selvitysalueen eteläosassa on Unelman entinen tilakeskus ja peltoalue. Selvitysalueen luoteisosassa on Perälän tilakeskus peltoineen. Muutoin selvitysalue on pääosin taimikkoa ja nuorta metsää. Selvitysalue on jaettu luonnon nykytilan perusteella kolmeen osa-alueeseen, josta osa-alue 3 jää kaavatyöalueen ulkopuolelle (edellinen kuva).

Alueen läpi virtaava, melko kirkasvetinen Kapakanoja kokoaa Huusharjun ja Rämälän pelto- ja metsäalueiden vedet. Kapakanoja päätyy Saimaan Visulahden koilliskulmaan. Peltojen ja asutuksen kohdalla Kapakanojaa reunustaa pensaikko- tai puustovyöhyke. Ojaa on erityisesti peltojen kohdalla perattu. Kapakanoja on 2–3 metriä leveä ja se virtaa noin metrin syvässä uomassa. Ojan reunojen kasvillisuus on samankaltaista kuin siihen rajoittuvan alueen kasvillisuus. Ojanvarressa kasvaa ojien varsille tyypillistä lajistoa, mm. viita- ja korpikastikkaa,

rentukkaa, rönsyleinikkiä, hiirenporrasta, korpi-imarretta, ojakellukkaa, korpikaislaa ja suokelttoa. Ojan pohja on pääosin hiekka- ja kivipohjaista, kivillä kasvaa virtanäkinsammalta. Erityisesti peltojen ja taimikoiden kohdalla ojanvarret ovat vaikeakulkuisia.

1. Eteläosan peltoalue

Eteläosan pellot ovat pääosin viljelykäytössä (kuva 1). Osa-alueen kaakkoiskulmassa on pieni alue entistä peltoa, joka on metsittymässä. Alueella on entisen rakennuksen perustuksia ja siinä on varastoitu puutavaraa. Kasvillisuus on puustoutuville ja pensoittuneille pelloille tyypillistä, mm. vadelmaa, maitohorsmaa, mesiangervoa, peltovalvattia, pelto-ohdaketta, nokkosta, nurmilauhaa, korpikastikkaa ja timoteitä. Pensaina kasvaa pajua, pihlajaa ja lehtipuiden vesoja. Puusto on nuorta harmaaleppää, koivua ja raitaa.
Osa-alueen eteläosassa, pellon ja Kapakanojan välissä on ojan suuntainen varttuva hieskoivikko, jossa kasvaa sekapuina haapaa ja raitaa sekä ojan reunalla tervaleppää. Metsikön eteläosa on kuusi-koivusekametsää. Yhden varttuvan haavan alta löytyi keväällä 2009 liito-oravan jätöksiä (kts. luku 4.1.1). Metsä on kosteapohjaista entistä niittyä, jossa kasvaa mm. nurmilauhaa, vuohenputkea, mesiangervoa, nokkosta rönsyleinikkiä, suo- ja huopaohdaketta, ojakellukkaa, rentukkaa ja muita kosteapohjaisille, nuorille metsille tyypillisiä lajeja. Pensaina kasvaa mm. pihlajaa, paatsamaa, tuomea, puna- ja mustaherukkaa sekä kuusentaimea.

Metsikön pohjoispuolella pellon ja Kapakanojan välissä on kapea puustoinen ja pensaikkoinen vyöhyke, joka ulottuu tilakeskuksen länsipuolen pellon koilliskulmaan saakka. Lajisto on samaa kuin edellisellä alueella. Pellon ja ojan välissä on paikoin pellon ja ojan raivauksesta syntynyttä kivikkoa. Piha-alueella ojan varren puustossa on hopeapajua. Piha-aluetta reunustaa puustorivi, jossa on mm. vanhoja mäntyjä, harmaaleppää, hopeapajuja, siperianpihtaa.

Tilakeskuksen pohjoispuolen pellon ja ojan välissä on kapea puustoinen ja pensaikkoinen vyöhyke. Selvitysalueen länsipuolella on noin 60 metrin matkalla varttunutta metsää, josta löydettiin liito-oravan jätöksiä (kts. luku 4.1.1).

2. Metsäalue

Selvitysalueen pohjoisosa, lähes 26 hehtaarin alue, on valtaosaltaan taimikkoa ja nuorta kasvatusmetsää (kuva 1). Laajan lehtikuusitaimikon keskellä jköttää yksinäinen järeä haapa. Alueella on muutama entinen peltokuvio, joille on istutettu mm. kuusentaimea. Kapakanojan länsipuolella on pieni tuoreen kankaan varttunutta mäntyvaltaista sekametsää kasvava metsäsaareke. Ojan reunalla on pari varttunutta kuusta sekä harmaaleppää ja koivua. Toinen metsäsaareke on selvitysalueen pohjoisosassa, jossa on nuorta koivu-mäntyvaltaista tuoretta kangasta.

Yhteenvetona luonto-asioista:

Suunnittelualueella tai sen lähellä ei ole luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelmien kohteita, luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppejä, Natura-alueita tai vesilain mukaan suojeltavia kohteita. Uhanalaisista ja suojeltavista lajeista vain liito-oravasta tehtiin havaintoja. Kaava-alueelta ei tavattu uhanalaisia luontotyyppejä. Kaava-alueen lehtomainen kasvillisuus on kulttuurivaikutteista ja lajisto on tavanomaista.

Liito-oravahavaintojen pohjalta ei voida arvioida liito-oravien määrää tai sukupuolta. Todennäköisin lisääntymis- ja levähdyspaikka on Kapakanojan länsipuolen metsässä, sen järeiden kuusien ja varttuneiden haapojen luona – itäpuolen metsikkö saattaa olla vain ruokailualue. Liito-oravien

reviirejä saattaa olla kaksikin, toisen tukikohta on omakotialueen reunamilla. Liito-oravametsät jäävät kahden aiemmin tunnetun liito-oravien asuttaman alueen (Harjula / Kinnari /Tupala ja Heikkala) väliin. Huusharjun omakotitalojen välisten metsiköiden kautta on kulkuyhteys: jos varttunutta metsää ei ole, liito-orava voi käyttää myös varttuneita taimikoita ja nuoria metsiä kulkuväylänään.

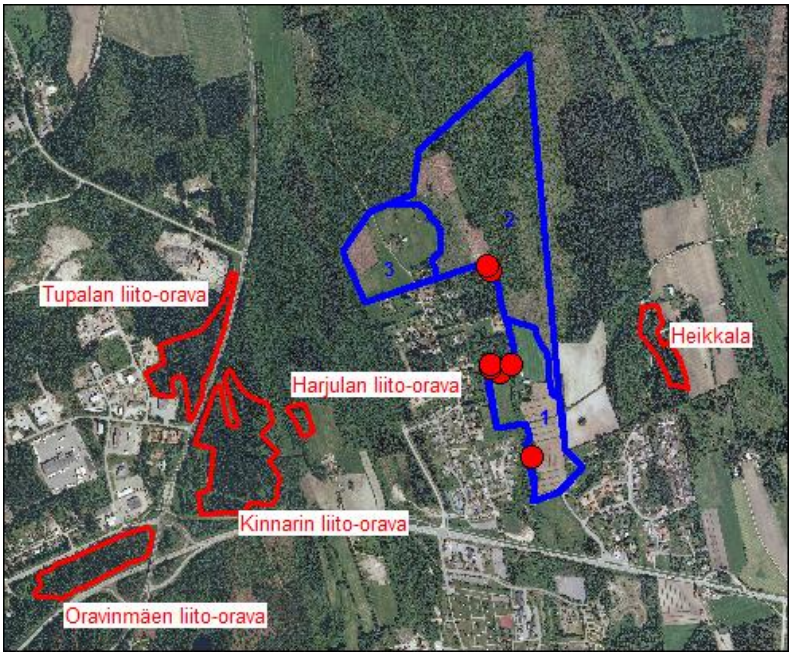

Visulahden Kapakanojan luontoselvityksestä

Maisemallinen selvitys, jonka ympäristötekniikan insinööri, kaavoitusinsinööri Kalle Räinä on koonnut, on luettavissa liitteenä 7. Siinä on erityisesti pyritty tunnistamaan maisemarakenteen keskeiset identiteetti-, luonto- ja kauneusarvot – sekä antamaan kehittämisvinkkejä tämän asemakaavan laadintaan. Tunnistettavissa ovat loivan harjun laki- ja rinnealue, rehevän kostea purolaaksotasanne ja alava, avoin peltomaisema.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Muinaismuistot:
”Tuukkalan ruumiskalmiston ohella tärkein Mikkelin seudun ristiretkiaikainen ruumiskalmisto on vuonna 1954 löydetty Visulahden kalmisto.
Kalmistolöydöt pystyvät valaisemaan pääasiassa aineellista kulttuuria. Löytöjen perusteella voidaan päätellä, että Mikkelin seudulla on harjoitettu rautakaudella maanviljelystä, sillä Moision kalmistosta on löydetty sekä sirppi että viikate. Kyyhkylän röykkiöstä ja Visulahden kalmistosta on löydetty karjanhoitoon viittaavia esineitä (hevosen-, naudan- ja sianluut sekä hevosen kuolaimet). Myös todisteita metsästyksestä ja kalastuksesta on löydetty (mm. nuolenkärkiä ja atrain). Samoin muusta jokapäiväisestä elämästä on löydöissä viittauksia (mm. silmäneuloja, naskaleita, värttinänpyöriä, astioita, veitsentuppia ja korvalusikoita on löydetty eri kalmistoista).”
”Arvioituksellisia muinaisjäännöksiä Savossa ovat kuppikivet. Pitkään on luultu, että ne Savossa ovat peräisin historialliseselta ajalta. Ne on hakkaamalla tai hiomalla tehty halkaisijaltaan viiden sentin levyisiä ja syvyisiä kuppeja. Kuppikiviä on löydetty Etelä-Savosta runsaasti etenkin Kerimäen ja Savonlinnan suunnalla. Nykytutkimuksen mukaan kuppikiviä on ollut olemassa jo rautakaudella. Esimerkiksi Mikkelin kuppikivi ja -kallio sijaitsevat vain 250 metrin päässä Visulahden kalmistosta alueella, jonka ympäristöstä on löydetty paljon muutakin rautakauteen viittaavaa. Kuppikivet ovat liittyneet taikuuteen, jota kirkko ei ole katsonut hyvällä silmällä.

V. 1993 hyväksyttyä osayleiskaavaa varten on ollut käytettävissä Museoviraston tutkimusraportti, jossa tielaitokselle valtatielinjausten määrittämistä varten on tehty Huusharjun alueella muinaismuistojen inventointeja ja niiden perusteella edelleen koekaivauksia. Museovirasto on tehnyt vielä tarkentavia tutkimuksia keväällä 1993: uusia muinaisjäännöksiä ei löydetty, mutta eräitä suojelualueiden rajoja ehdittiin tarkentaa osayleiskaavaan.

Syksyllä 2013 on Savonlinnan maakuntamuseon lausunnon perusteella tilattu ja tehty arkeologinen asemakaavan laadintatarkkuuteen sopiva inventointi, jonka suoritti em. pohjatietoja tarkkomalla *Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut* 3-henkisenä tutkimusryhmänä, vastuuhenkilönään kokenut arkeologi Petro Pesonen. Em. kartan osoittama alue, josta tälle kaava-alueelle osuu n. 17 hehtaaria, on käyty maastossa läpi metallinpaljastimien ja lapionpistoin läpi (54 koekuoppaa). Kapakanojan länsipuolella, Unelman pihapiiriä vastapäätä havaittiin peltomullan alla likamaata, joka koostui 5-10 cm paksusta hiilisestä kerroksesta – ajoittamiseen auttavia löytöjä ei ollut. Kyseessä on mahdollinen muinaisjäännös (esihistoriallinn asuinpaikka?). Kaavassa on merkitty 24x8 m laajuinen alue sm –merkinnällä, joka sijoittuu kaavassa puistoalueelle.

Asutuksen ja rakentamisalueiden laajeneminen:

1980-luvun tilanne, ennen Visulahden puutalomessujen alueen rakentumista.
Valokuva Paavo Jussi-Pekka. Etualalla matkailukeskus, Taka-alalla vasemmalla
Perälän tilakeskus ja oikealla purouoman itäpuolella peltojen ympäröimä Unelman tilakeskus.

Keskellä 1990-luvulla rakennettu asuntoalue, jonka VT 5 erottaa Matkailukeskuksen yritysalueesta. Taustalla näkyvä pelto kuuluu tämän asemakaavan suunnittelualueeseen.

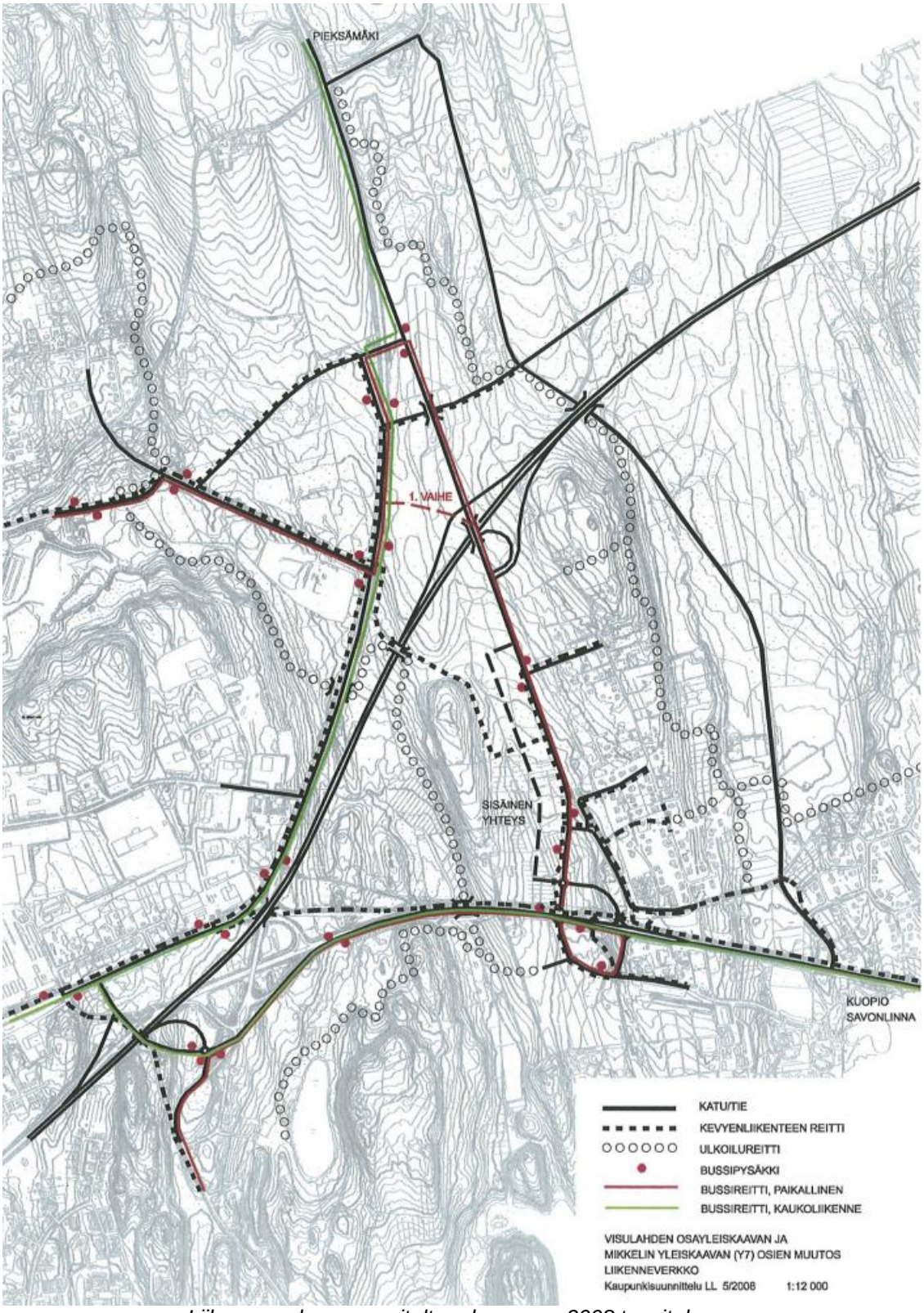

Liikenneverkon suunniteltu rakenne, v. 2008 tavoitekuva.

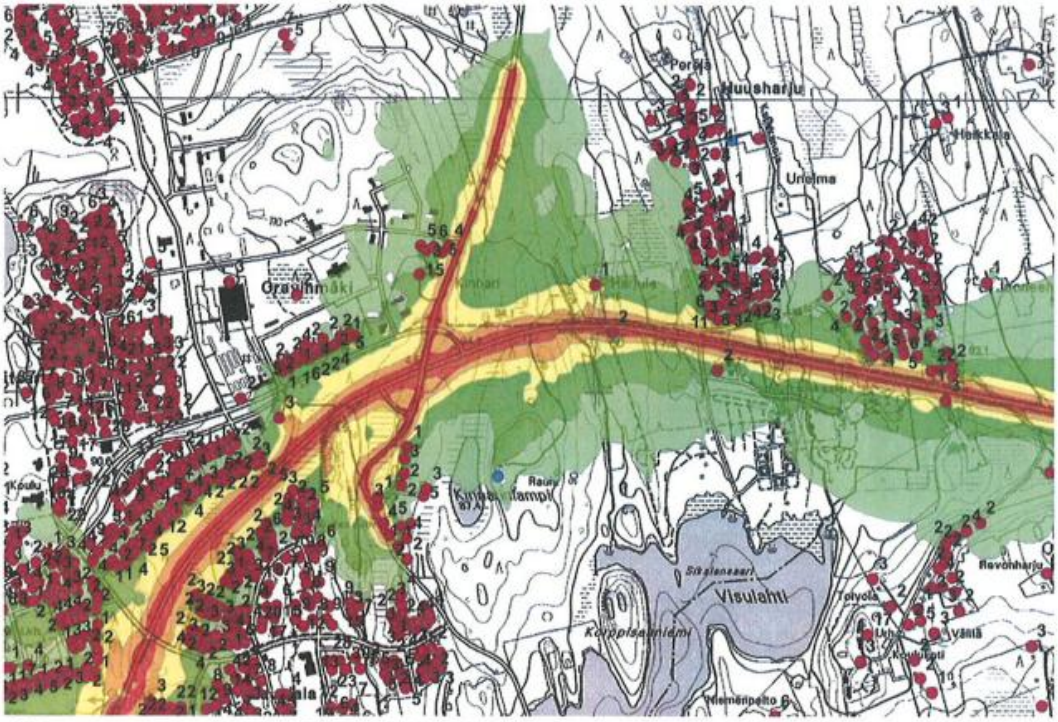

Melutasot nykytilanteessa 2007 päivällä (07-22)
Ei meluntorjuntaa

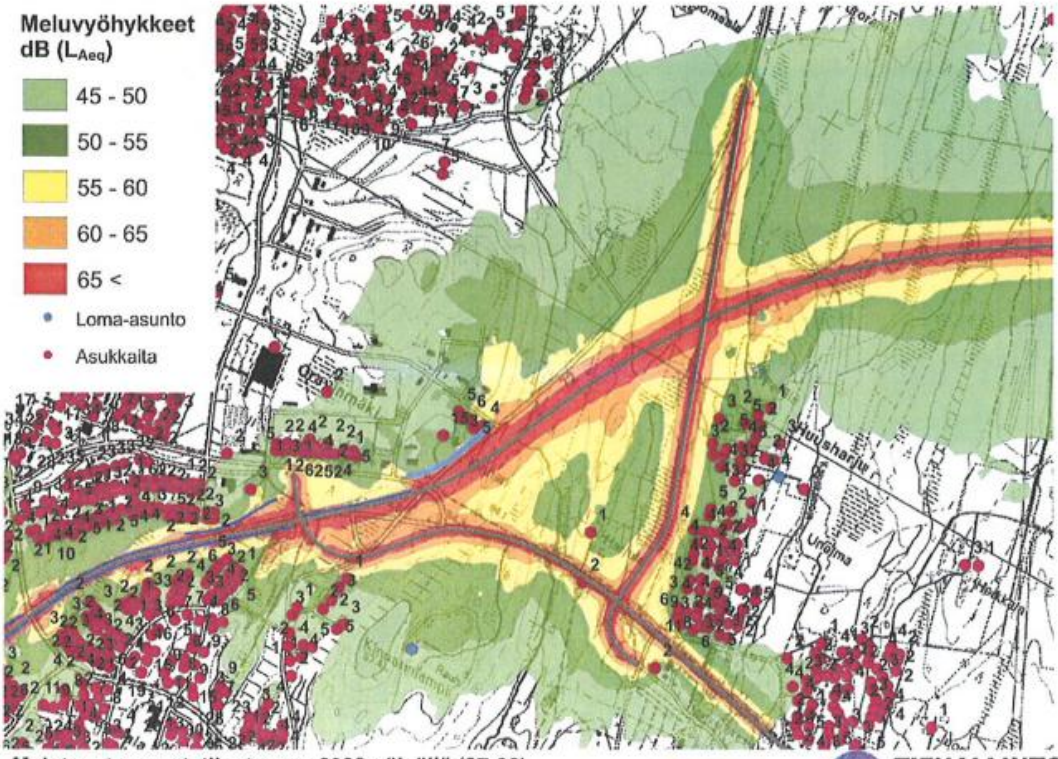

Melutasot ennustetilanteessa 2030 päivällä (07-22)
Suunniteltu meluntorjunta

SITO TIEHALLINTO VÄGFÖRVALTNINGEN

Melutilanne ja sen ennustettu muutos. VT 5:n linjauksen siirtäminen rauhoittaa osin tiheästi asutun nykyisen valtatien lähialueen, meluhaitat vähenevät ja asuinviihtyvyys paranee.

3.1.4 Liikenne

VT 5:n liikennemäärä on Visulahden kohdalla keskimäärin n. 12 300 ajoneuvoa vuorokaudessa. Raskaan liikenteen osuus on 12 % eli tiellä kulkee lähes 1500 raskasta ajoneuvoa vuorokaudessa. Viikonloppuisin vilkas vapaa-ajan liikenne nostaa autojen määrää arjen tilanteesta merkittävästi. Valtatien liikenteen toimivuusongelmista johtuen Visulahden kohdalla on 60 km/h nopeusrajoitus, mikä ei ole runkotien edellyttämän tason mukainen. Turvallisuustilanne on kuitenkin parantunut Visulahden eritasoliittymän valmistuttua. Rakenteilla oleva VT5, joka valmistuu 2021 vähentää huomattavasti nykyistä liikennettä Visulahden kohdalla. Nykyinen valtatie muuttuu rinnakkaistieksi, joka jatkuu Juvalle saakka rinnakkaistienä.

3.1.5 Palvelut

Sairilan koululle on suunnittelualueelta matkaa noin 2 km. Koulussa on noin 200 oppilasta ja opetusta annetaan luokkatasoilla 0-6, esiasteen opetusta ja perusopetusta. Iltapäiväkerhoa on pidetty ja erityisopetusta annettu tarpeen mukaan. Iltaisin hyväkuntoisen koulun tiloja käytetään vapaa-ajan toimen jakamin vuoroin.

Visulahden alueen muita palveluja ovat:
- matkailukeskuksen vapaa-ajan palvelut (mm. hupia, elämyksiä, näyttelyitä, uimaranta, veneily, ravintola ja kahvila)
- yritysalueen tai -tonttien palvelut (mm. huoltoasema, talo- ja talotekniikkamyynti)

3.1.6 Sosiaalinen ympäristö

Suunnittelualueella ei ole asukkaita.
Naapurusto: Huusharjun eteläosassa ja Purolaaksossa on yhteensä n. 570 henkilöä.

3.1.7 Tekninen huolto

Tonteille liikennöidään katuverkoston kautta
Vesihuollon suunnitelma on liitteenä 11.

3.1.8 Maanomistus

Kartassa kaupungin omistamat maa-alueet on rasteroitu. Yksityiselle maanomistajalle jäi 2,1 ha, johon on osoitettu 17 pientalotonttia.

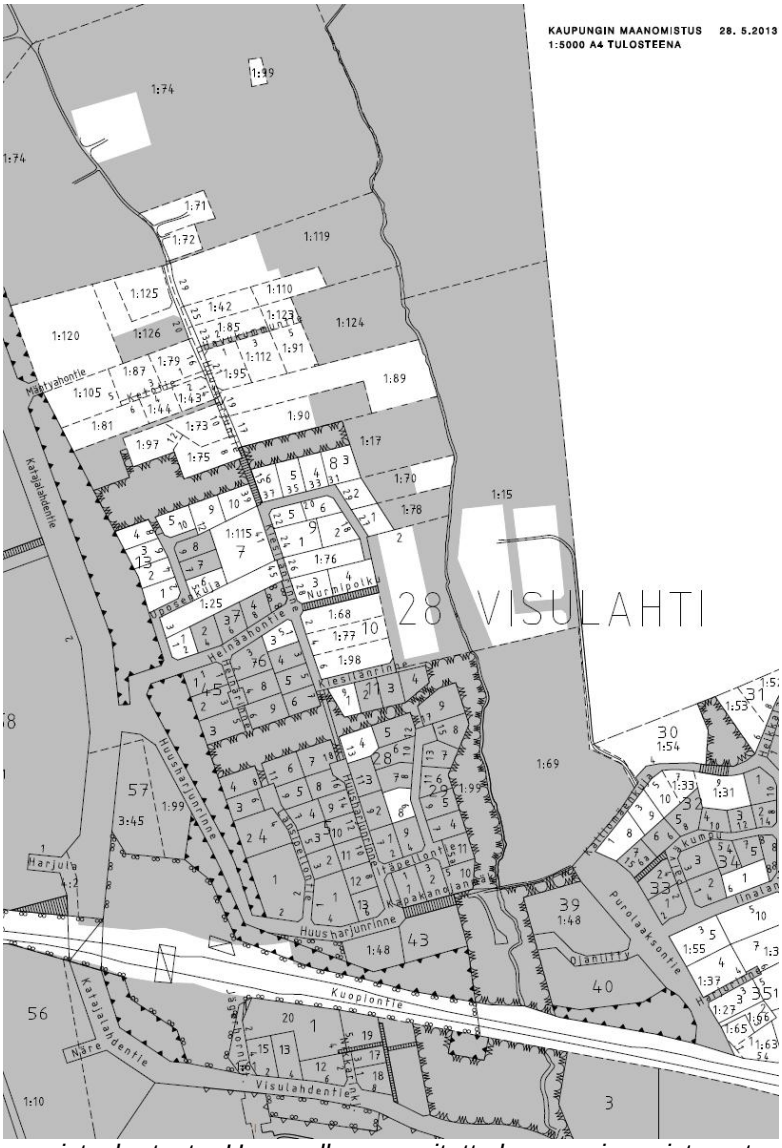

Ote maanomistuskartasta. Harmaalla on osoitettu kaupungin omistamat maa-alueet

3.2 Suunnittelutilanne

MAAKUNTAKAAVA
Etelä-Savon maakuntakaava on vahvistunut 4.10.2010. Suunnittelualue on siinä merkitty taajamatoimintojen alueeksi. Seudullisesti tärkeät liikenneväylät on näytetty. Merkintä SM 752 on Visulahden kalmisto, rautakautinen hautapaikka ja merkintä SM 759 Visulahti E on ajoittamaton kultti- ja tarinapaikka. Merkintä km 8.42 on Itäportin kaupallisen keskittymän vähittäiskaupan suuryksikkö, joka on jäänyt vahvistamatta maakuntakaavassa. Koska suunnittelualueella on voimassa oleva yleiskaava, ei maakuntakaava ole voimassa.

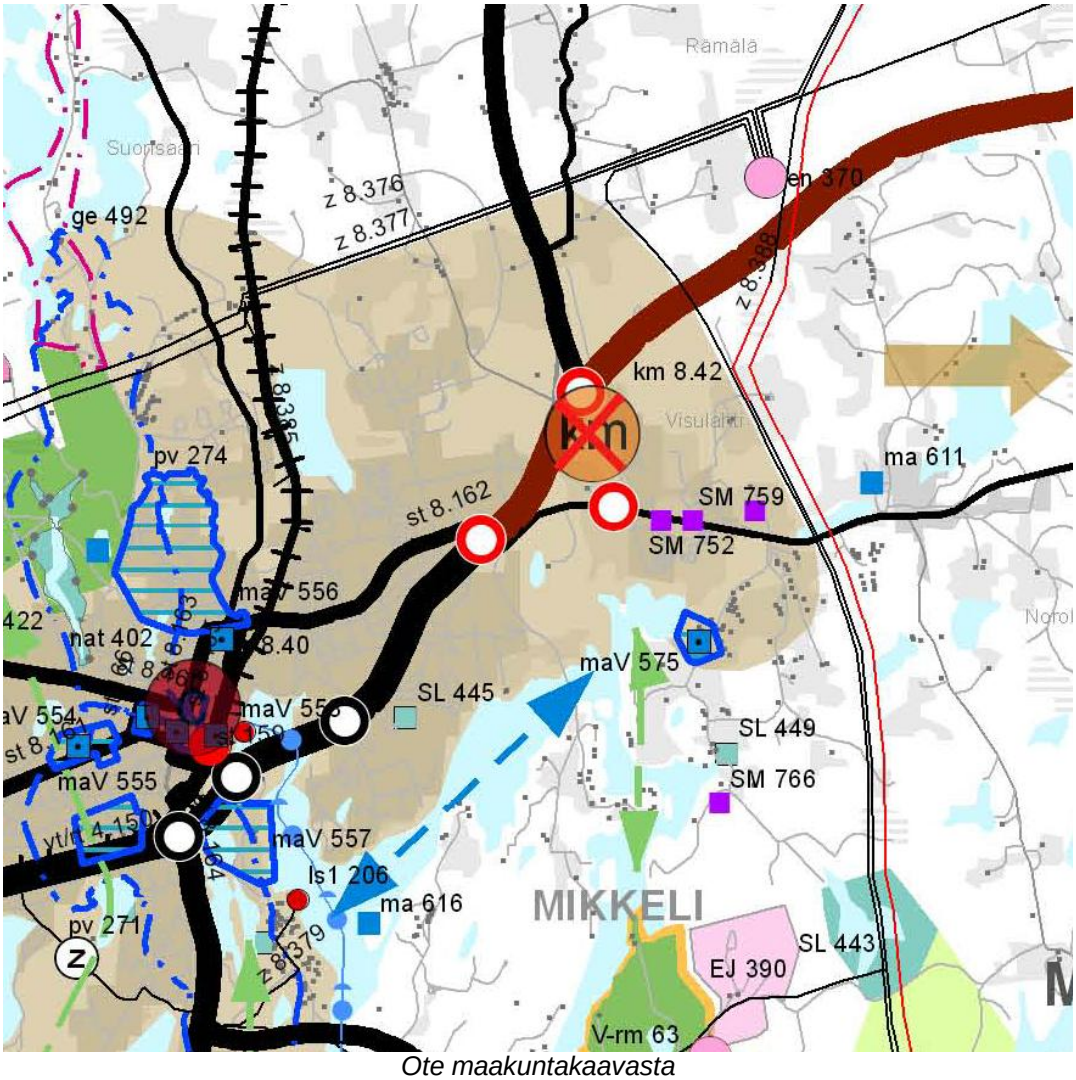

Ote maakuntakaavasta

YLEISKAAVA
Suunnittelualueella on voimassa Mikkelin kaupungin teknisen viraston kaavoitusosastolla laadittu Visulahden osayleiskaava, jonka Mikkelin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 15.11.1993. Osayleiskaava on vahvistunut 7.4.1994.

Osayleiskaavan tavoitteena on ollut *luonnonläheinen asuminen* kohtuuetäisyydellä oleviin palveluihin tukeutuen. Huomattavalta osin tätä tavoitetta on jo toteutettu asemakaavoituksella ja talorakentamisella. Kunnallistekniikan järjestämistä vaativien alueiden rakennetta on päätetty tiivistää. Isompien teiden varsille on pyritty luomaan matkailu-, liike- ja teollisuustoiminnalle kehittymisalueita – näiden osalta asemakaavat ovat lähivuosien tarpeeseen vastaavalla tavalla jo valmistuneet.

Osayleiskaavan yhteydessä on esitetty karkeapiirteisinä virkistysaluesuunnitelma, vesihuollon yleissuunnitelma, sähkönjakeluverkon periaatekuva ja havainnepiirrokset mahdolliseksi tontitukseksi. Havainnekuva suunnittelualuetta koskevilta osin on esitetty alla.

Osayleiskaavan havainnekuva

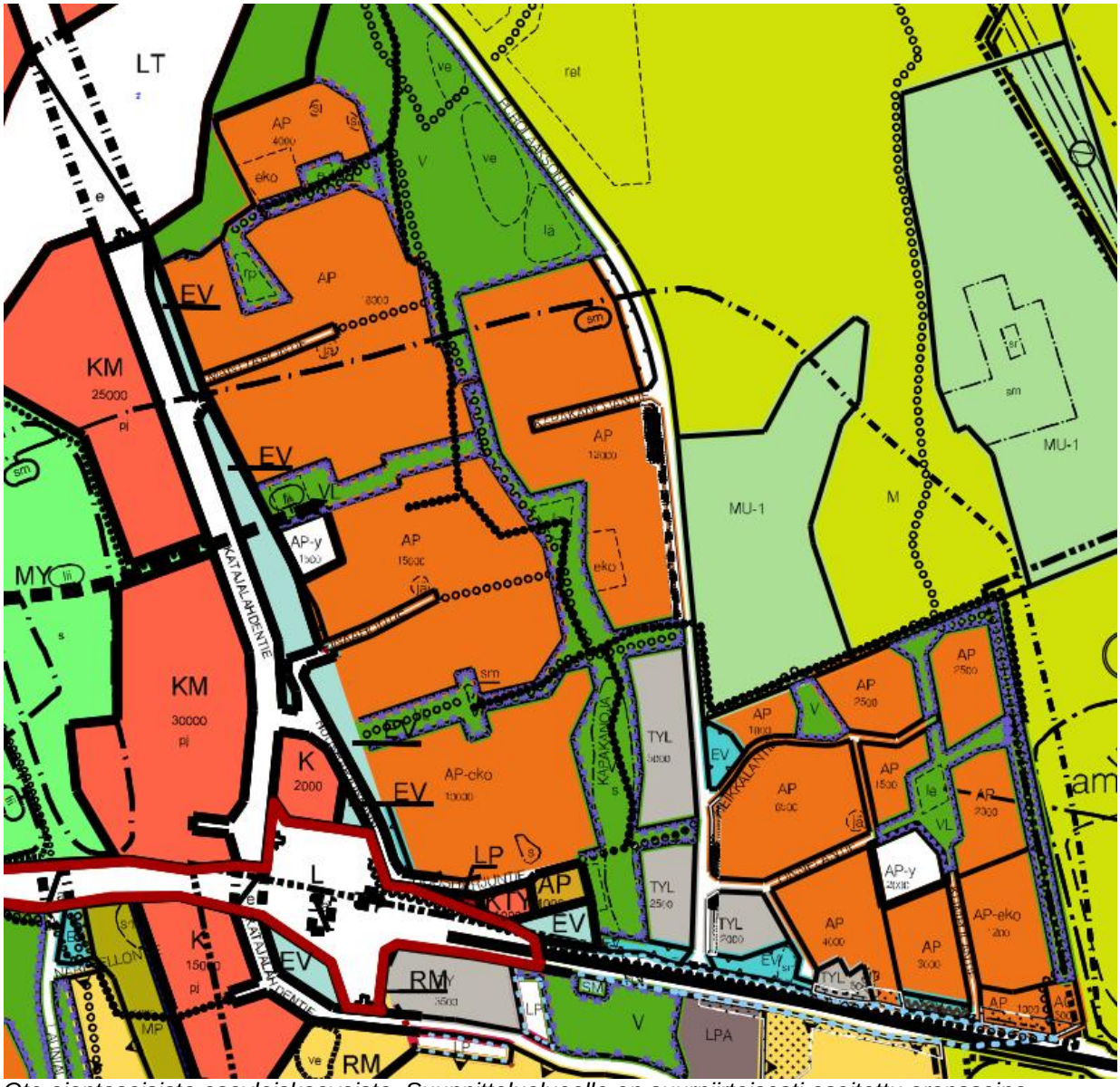

Ote ajantasaisista osayleiskaavoista. Suunnittelualueelle on suurpiirteisesti osoitettu oransseina asuinpientalojen alueet, harmaina ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien teollisuus- ja liikerakennusten alueet, vihreällä vapaa-alueet. Lisäksi näkyvät kokoojakadut, valtatiet ja tärkeimmät kevyen liikenteen yhteystavoitteet. Pisteviiva rajaa sisälleen alueen, jolla saattaa vielä olla tunnistamattomia muinaismuistoja. Asuinkortteleihin on osoitettu rakennusoikeuden määrä. Merkinnällä "eko " on osoitettu asumisen yhteydessä sallittavat viljely- ja pieneläintontit. Kapakkaoja rantoineen on merkitty osin maisemanmuodoiltaan ja kasvillisuudeltaan suojeltavaksi.

Mikkelin keskeisten alueiden yleiskaavan tarkistus on laadittu ja ehdotus on asetettu nähtäville. Tämän kaava-alueen yleiskaavat on riittävän ajantasaisina jätetty kuitenkin em. työn ulkopuolelle.

ASEMAKAAVA
Kaavoitettavalla alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Kaava-alue liittyy lännessä ja etelässä olevaan asemakaava-alueeseen.
Tehokkuuslukuna on käytetty kaupungin luovuttamilla tonteilla yleensä e=0.25.

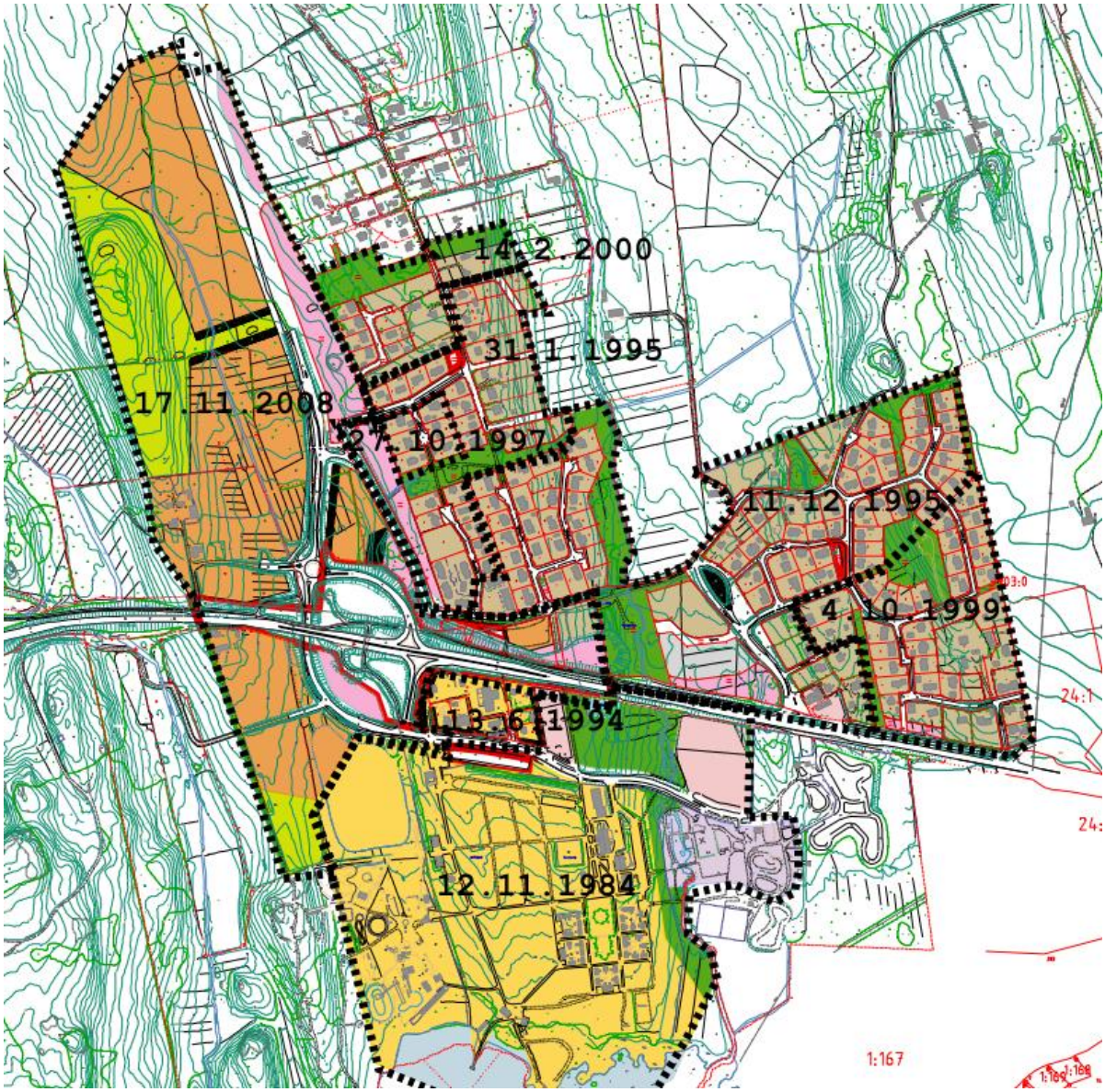

Asemakaavojen hyväksymisajankohdat

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

VALTATIE 5 / PAIKKA MUUTTUU

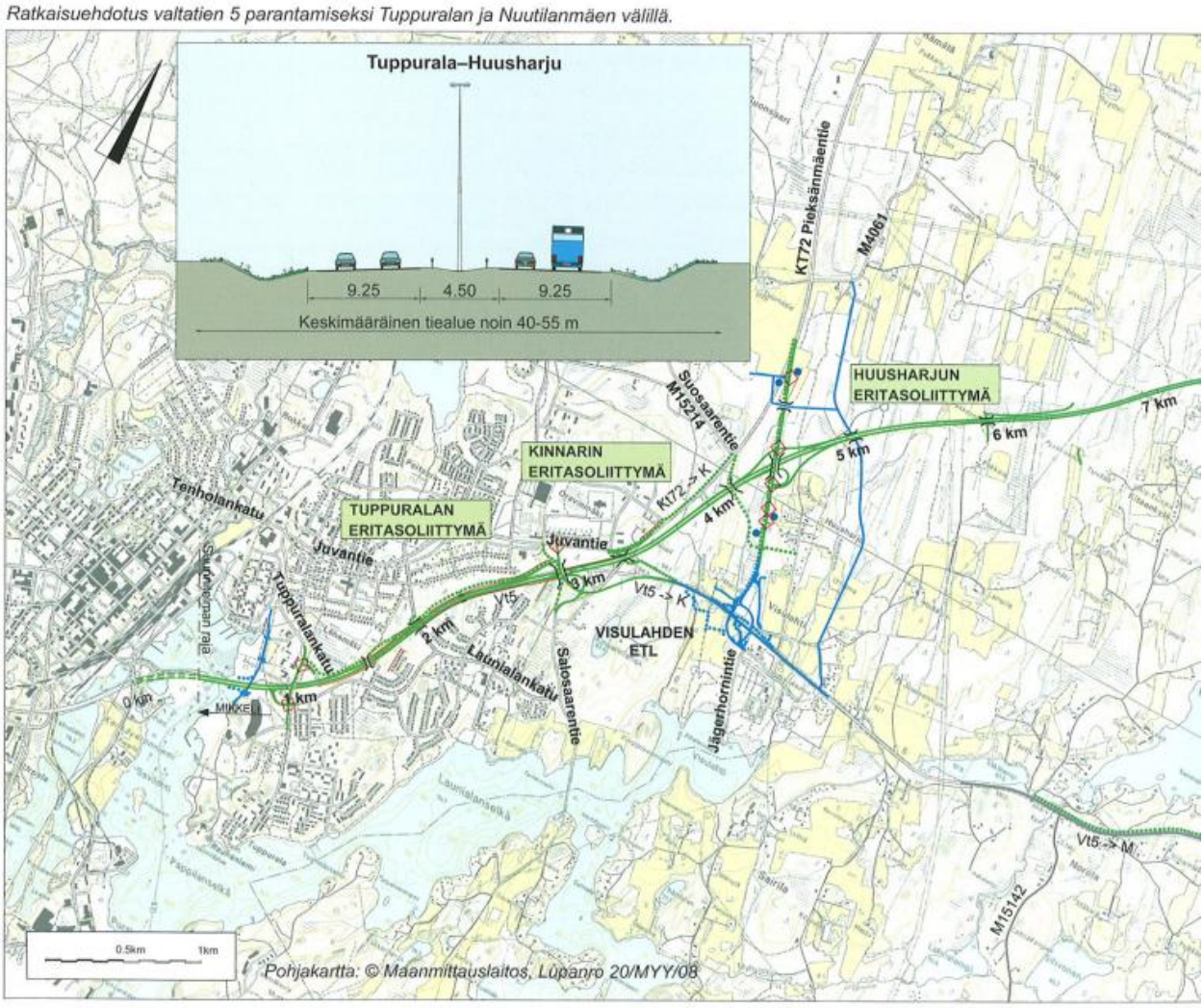

Valtatie 5:n tiesuunnitelma hyväksyttiin 31.10.2014.
Hankkeessa on kaksi eri vaihetta: Välin Mikkeli–Nuutilanmäki tiesuunnitelman muutos on hyväksytty ja rakentaminen alkoi kevättalvella 2018. Nuutilanmäki–Juva-osuuden muutossuunnittelu on käynnissä ja osuuden rakennustyöt alkavat vuoden 2019 aikana. Kokonaisuudessaan hanke on arvoltaan 121 miljoonaa euroa, josta kuntien rahoitusosuus voimassa olevan suunnitelmien mukaan on yhteensä 6,9 miljoonaa euroa

VESIHUOLTO
Kaavoitettavalle alueelle on laadittu vesihuollon yleissuunnitelma, joka on liitteenä 11.

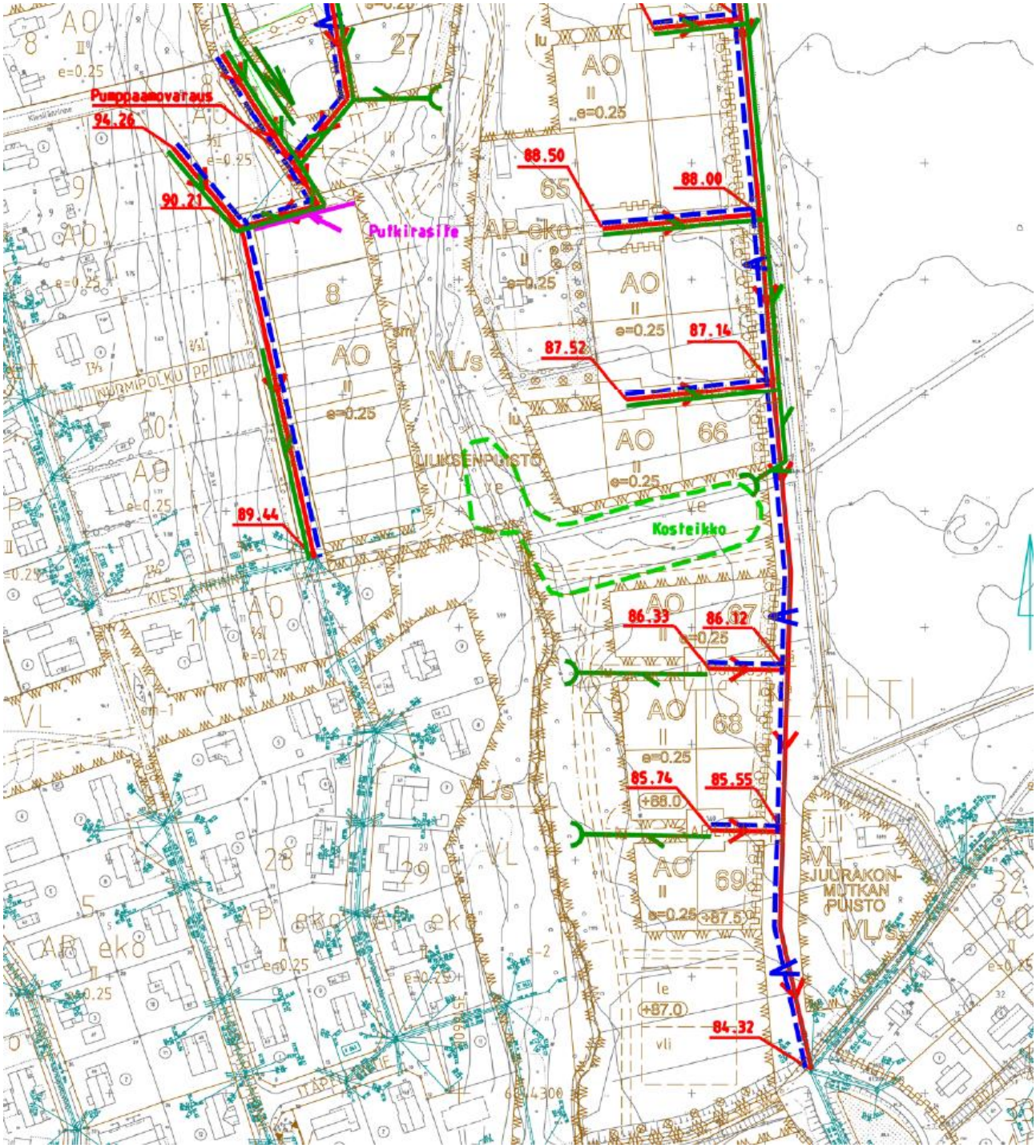

Ote vesihuollon yleissuunnitelmasta

ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaavan laadinta on jatkovaihe jo aiemmin laadittujen osayleiskaavojen tarkentamiseksi siten, että kaupunki saa omaan asuintonttivarantoonsa rakennettavaksi luovutettavia uusia rakennuspaikkoja ja yksityinen maanomistaja voi toteuttaa entiselle maatalousalueelle rakennuspaikkoja.
Kaavan laadinnassa on ollut tarpeen huomioida luonnon hyvinvoinnin ja virkistyskäytön sekä kulttuuriympäristön näkökohdat.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Asemakaavan laadinta on käynnistynyt Mikkelin kaupungin aloitteesta – se on ollut kaupungin kaavoitusohjelmassa jo lähes vuosikymmenen ajan. Edellytyksiä kaavatyössä etenemiseksi on osittain kyetty luomaan onnistuneilla maankäyttöneuvotteluilla, joita kuitenkin tulee vielä jatkaa koko Huusharjun pohjoisosan alueella.

Kaupunki sopi Liuksen perikunnan maakaupan yhteydessä, että alueen asemakaava olisi ns. Kapakanojan laakson osalta valmis v. 2011. Alkuperäistä kaavahanketta tehtiin koko Huusharjun alueelle. Alkuperäinen kaavaehdotus palautettiin uudelleen valmisteluun, koska Huusharjun kunnallistekniikan ja infran suunnittelu koko alueelle oli kesken sekä muutaman maanomistajan kanssa oli neuvottelut tonttimaista kesken.
Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 15.9.2014 palauttaa asemakaavan kaupunkisuunnitteluun uuteen valmisteluun.
Kaava-alueen rajausta on tarkistettu mm. kunnallisteknisen toteutuksen kannalta sellaiseksi, että se on mahdollista toteuttaa vaiheittain.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osalliset

Osalliset selviävät osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, liite 1.

4.3.2 Vireilletulo

Osallisille on postitettu tieto asemakaavan laadinnan aloittamisesta kirjeellä viikolla 21/ 2013. Samassa lähetyksessä on ollut mukana osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa kaavan keskeiset tavoitteet ja prosessi on kuvattu sekä kutsu Sairilan koululla 5.6.2013 pidettyyn asukastilaisuuteen.

Mikkelin kaupungin tekninen toimi kutsuu alueen maanomistajia ja asukkaita

ASEMAKAAVAN LAADINNAN ALOITUSTILAISUUTEEN
keskiviikkona 5.6.2012 Sairilan koululle kello 17 alkaen.

Viranomaiset kertovat tavoitteistaan ja esittelevät alustavia ajatuksiaan
Visulahden Huusharjun pohjoisosan ja Kapakanojanlaakson kehittämiseksi.
Asukkailta toivotaan ”peilausta” näihin, tärkeinä pitämiensä asioiden esiin nostamista,
lisätietoa alueen olosuhteista (esim. historia, nimistö, merkkihenkilöt, luonnon hienoudet,
mahdolliset arkielämän pulmapaikat jne.)
sekä mielipiteitä siitä, millainen tulevaisuus olisi alueelle parhaaksi.
TERVETULOA!
Koulun osoite on Joki-Sairilantie 2, 50180 MIKKELI, karttaopaste alla:

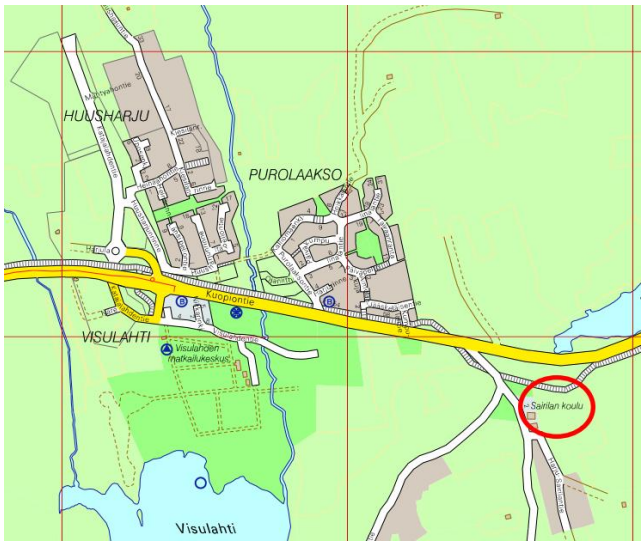

4.3.3 Osallistumien ja vuorovaikutusmenettelyt

Koko Huusharjun aluetta koskevaa kaavahanketta esiteltiin 5.6.2013 Sairilan koululla pidetyssä asukastilaisuudessa (n. 20 henkeä ja esittelijät).

4.3.4 Viranomaisyhteistyö

Teknisen toimen ja ympäristöpalvelujen tähän kaavoitustyöhön panostaan antaneet virkamiehet ovat pitäneet kaavoituksen aloituskokouksen 26.4.2013. Tuolloin käytiin läpi aiemmat suunnitteluvaiheet, tunnistettiin työn lähtökohtia, selvitettäviä asioita ja keskusteltiin alustavasti tavoitteista.

Kaavaluonnosta on arvioitu ja kehitetty mm. 10.9.2013, 11.10.2013, 24.10.2013 ja 27.11.2013 pidetyissä, teknisen toimen sisäisissä työkokouksissa.

MRA 66§ mukaista viranomaisneuvottelua ei ole katsottu tarpeelliseksi.

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) on osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa lausunut seuraavaa (13.6.2013 / Halme, Rautio):

> OAS:sta käy hyvin selville suunnittelualueen yleiskuvaus, kaavoituksen lähtökohdat, suunnittelun tavoite sekä osallisten vuorovaikutusmahdollisuudet kaavaprosessin aikana.
>
> OAS:ssa ei ole erikseen mainittu hankkeen yhteydessä tehtäviä selvityksiä (mm. luontoselvitys, mahdollisesti tarpeellinen selvitys alueen muinaismuistoista), mutta ne luonnollisestikin tulee prosessin aikana tehtäviksi ja maakäytön vaikutukset niihin arvioiduksi. Asutuksen lisääminen aiheuttaa myös liikenteen lisäystä mm. valtatielle, joten sen vaikutus tulee myös arvioida. Liikenteen osalta osalliseksi tulee lisätä Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.
>
> Pääperiaatteet alueen maankäytöstä on ratkaistu vahvistetussa osayleiskaavassa, joten maankäyttö- ja rakennuslain 66 § mukaista aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua ei Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) käsityksen mukaan ole tarpeen.
>
> ELY-keskuksella ei ole muuta huomautettavaa OAS:n johdosta.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri-vastuualue on OAS-vaiheessa antamassaan lausunnossa (27.6.2013 /Pertti Asikainen) edellyttänyt kaavatyöhön liikenteen selvittämistä ja arvioimista omana kokonaisuutenaan – OAS on täydennetty pyydetyllä tavalla.

Museovirasto on lausunut OAS-vaiheessa seuraavaa (11.6.2013 // Uino, Kantonen):

Mikkelin kaupungin kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Museoviraston lausuntoa asiaotsikon kaavahankkeesta. Voimassa olevassa yleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu sm-aluerajaus.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (13.5.2013) tulee lisätä osalliseksi Savonlinnan maakuntamuseo. Maakuntamuseo on toimialueensa kaavahankkeissa arkeologisen kulttuuriperinnön asiantuntijaviranomainen ja lausunnonantajana.

Suunnittelualueen olemassa oleva pientaloasutus viljelytontteineen yhdistyy Kapakanojanlaakson peltomaisemaan. Asemakaavahankkeessa on tunnistettu suunnittelualueen kulttuurimaisemaluonne ja todetaan tavoitteeksi sen huomioon ottaminen. Näin ollen Museovirastolla ei ole osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan huomautettavaa rakennetun ympäristön suojelun osalta.

Savonlinnan maakuntamuseolta on pyydetty OAS-vaiheen lausuntoa arkeologisista asioista kesäkuussa 2013, ja se on seuraava (15.8.2013 / Kosunen ja Koponen):

> ”Savonlinnan maakuntamuseo toteaa, että pääosa kaavoitettavasta alueesta on jo ajantasaiseen yleiskaavaankin merkitty alueena, ”jolla saattaa vielä olla tunnistamattomia muinaismuistoja”.
>
> Kaava-alueella sijaitsee Katajalahden mahdollinen rautakautinen hautapaikka/asuinpaikka. Katajalahden tilan pellolta on löytynyt v. 1969 ristiretkiaikainen pronssisormus (KM 17982). Tien leikkaamassa kivikkoisessa kumpareessa on aikoinaan tehdyissä pienissä tutkimuksissa havaittu mahdolliseen polttohautaan viittaavia merkkejä.
>
> Topografian ja Visulahden alueen aiemman tutkimushistorian perusteella Savonlinnan maakuntamuseo katsoo, että kaavoitettavalla alueella on syytä tehdä arkeologinen inventointi.”

Mikkelin seudun ympäristöpalvelut on lausunut OAS-vaiheessa seuraavaa (14.6.2013 / Tanskanen):

> ”Mikkelin kaupungin tekninen toimi on lähettänyt Huusharjun pohjoisosan ja Kapakanojan alueen asemakaavan laatimiseen liittyvän maankäyttö - ja rakennuslain mukaisen osallistumis- ja arviointisuunnitelman lausunnolle Mikkelin seudun ympäristöpalveluihin. Suunnitelman mukaan kokonaan uutta pientaloasumista suunnitellaan Kapakanojan itäpuolelle. Huusharjun pohjoisosaan laaditaan täydennysrakentamisen mahdollistava asemakaava, mikäli alueen maanomistajien kanssa saadaan aikaiseksi maankäyttösopimukset. Mikkelin seudun ympäristöpalvelut on tutustunut käsillä olevan kaavahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja antaa siitä seuraavan lausunnon.
>
> Esitetty vapaaehtoisuuteen perustuva etenemistapa nähdään hyvänä. Suunniteltu maankäyttö tukee aiempia alueen maankäyttöratkaisuja ja eheyttää alueen maankäyttöä kokonaisuutena.
>
> Huusharjun pohjoisosan alueen rakentaminen (alue jolla yleiskaava muttei asemakaavaa) on toteutettu monin paikoin taajana rakentamisena. Alue kuuluu Mikkelin vesilaitoksen toiminta-alueeseen, mutta asianmukaisen maankäytön suunnitelman (asemakaava) puuttumisen takia vesihuoltoverkostoja ei ole toteutettu kattavasti koko alueelle. Tämä vaikeuttaa mm. vesihuoltolain toimeenpanoa. Alueelle lisärakentaminen edellyttää pääsääntöisesti

kiinteistöjen kytkemistä järjestettyyn vesihuoltoon. Osa alueen talouksista on edelleen kiinteistökohtaisen vesihuollon varassa ja maankäyttötilanne johtoväylille varattavine alueineen olisi hyvä ratkaista ennen VNA 209/2011 jätevesien käsittelyä koskevan siirtymäajan loppua (maaliskuu 2016).

Mikäli Huusharjun maankäyttöä ei ratkaista tässä vaiheessa asemakaavalla pyydetään kuitenkin tekemään yleiskaavaan päivitys johon merkitään Huusharjun pohjoisosaa koskeva maankäyttö-/suunnittelumerkintä:
Alueella olevia rakennuksia (käyttöönotetut rakennuspaikat) voidaan ylläpitää. Alueen lisärakentaminen edellyttää lainvoimaista yksityiskohtaista maankäytön suunnitelmaa (asemakaavaa).

Osana kaavan taustaselvityksiä pyydetään teettämään hulevesien hallinnan yleissuunnitelma (uomastotarkastelu, virtaamat, viivytykseen yms. käsittelyyn soveltuvat alueet) ja varaamaan käsittelyalueet eritasoisiin maankäytön suunnitelmiin (yleiskaava, asemakaava, katu- ja puistosuunnitelmat)".

4.4 Asemakaavan tavoitteet

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Tavoitteena on tarkentaa osayleiskaavaa laatimalla asemakaava, jonka pohjalta suunnittelualueen olevien kiinteistöjen rakennushankkeet voidaan ratkaista ja jolla tuotetaan uusia tontteja rakennettavaksi. Asemakaavassa huomioidaan tiestön, vesihuollon, alueen virkistyskäytön, luonnonympäristön hoidon ja kulttuuriympäristön vaalimisen periaatteet ja ajankohtaiset tarpeet. Huomioidaan myös aiemmat maankäyttösopimukset ja tehdyt maakaupat. Huomioidaan kunnan taloudellinen tilanne ja pyritään minimoimaan kunnalle aiheutuvia toteutuskustannuksia katu- ja puistorakentamisessa – tulevaisuuden kehittämistarpeet tulee kuitenkin turvata, vaikka kaikkea ei pystyttäisi heti rakentamaankaan.

Maanomistajien tavoitteet

Maanomistajalle on kaavoitettu pientalotontteja, 26.2.2009 Mikkelin kaupungin ja Elina Josefiina Liuksen kuolinpesän välillä tehtyä kaupan mukaisesti**.** Asemakaavassa yksityiselle jääviä pientalotontteja on suurennettu Kapakanojan varrella. Kaavan ja kauppakirjan välinen eroavuus on vähäinen, eikä edellytä kauppakirjan tarkentamista. Tontit voidaan muodostaa rekisteriin asemakaavan mukaisesti vastaten aiemmin tehtyä kauppakirjaa.

Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet

Suunnittelussa pyritään hyödyntämään alueen identiteetin vahvuustekijät vetovoimaisuuden lisääjinä. Luonto-, maisema- ja kulttuuriarvoja vaalitaan. Tämä johtaa v. 93 osayleiskaavassa tavoiteltua hieman pienempään tonttien määrään ja alhaisempaan aluetehokkuuteen.

4.4.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Katso kohta 4.3.3. (yleisö- ja asukastilaisuudet) ja kohta 4.3.4 (viranomaislausunnot oas-vaiheessa).

Huomioidaan tehdyt luonto-, maisema-, vesitalous-, liikennemäärä- ja arkeologiaselvitykset kaavasuunnittelussa ja sitä tukevissa sektoriyleissuunnitelmissa. Kaupunki on tutkinut alueen kunnallisteknistä toteutusta vaiheittain ja sen perusteella rajannut kaava-aluetta siten, että eteläosa toteutetaan ensiksi. Huusharjun pohjoisosa jää vielä odottamaan erillisenä ratkaistavaa asemakaavaa.

4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Liikennejärjestelmän toimintaperiaate on tavallaan lyöty jo lukkoon yleiskaavassa, eikä sitä ole kaupungin puolelta ollut tarvetta tutkia uudelleen muutoin kuin pienimpiä kulkureittejä tarkentaen ja kokoojakatujen linjauksia ja mitoituksia tutkien. Liikenteen syöttö asuinkortteleille tapahtuu Purolaaksontien kokoojakadun kautta ja edelleen Elinankadun, Unelmankujan ja Riitankujan kautta. Kapakanojan länsipuolelle jääville korttelin 8 viidelle tontille kulku tapahtuu Kiesilänrinteen tonttikadun kautta.

4.5.1 Valitun vaihtoehdon vaikutusten selvittäminen ja arviointi

Yhdyskuntarakenne on ratkaistu voimassa olevan yleiskaavan mukaan olevaa täydentäen ja eheyttäen, siitä yksityiskohtaisemmalle tasolle tarkentaen. Haluttu vaikutus on saada yleiskaava-alue rakentumaan, ilman kohtuuttomia melu- tai liikennöintihaittoja, ajanmukaisin ja paikkaan sopivin pientalotyypein.

Sairilan koulun toimintaedellytyksiä vahvistetaan, kun oppilasmäärät saadaan kasvuun lisääntyvän asutuksen myötä. Ikärakenne alueella ”tervehtyy”.

Maakuntakaavan taajama-alueiden tavoitteistoa on kyetään näin edistämään seuraavasti:
- varmistettu kilpailukykyistä tonttitarjontaa hyödyntämällä ja eheyttämällä olemassa olevaa kaupunki- ja yhdyskuntarakennetta
- asumistoiminnat on sovitettu hyödyntämään paikallisia palvelu-, työpaikka-, teollisuus- ja matkailualueita kestävän kehityksen periaatteet huomioiden
- varattu riittävästi virkistysalueita, joilla ulkoilureitit ovat luontevasti jatkuvia
- maisemaan on jätetty pienialaisia muistumia aiemmasta peltomaisemasta, kulttuuri- ja luonnonperintöarvoja on pyritty vaalimaan
- ilmastonmuutoksen ehkäisy ja haittojen huomiointi (mm. maiseman vesitalous tulvavaaroineen).

Liikenteen, vesihuollon ja vapaa- ja viheralueiden yleissuunnitelmat tarkennetaan erillispäätöksillä kun toteutusaikataulut ovat tarkentuneet.

ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 Kaavan rakenne

Asemakaavaehdotus on liitteenä 3. Sen havainnekuvat ovat liitteessä 5. Vapaa-ja viheralueiden yleissuunnitelma virikekuvineen on liitteenä 12. Liikennesuunnitelmat ovat liitteenä 8. Vesihuollon yleissuunnitelma on liitteenä 11.

Pientalorakentamiselle on kaavoitettu 2 aluekokonaisuutta:

1. Loppuunrakennettavaksi tulevan **Kiesilänrinne-kadun varteen (**kortteli 8) kaavoitetut 5 kpl noin 1300 neliön tonttia, jotka liittyvät välittömästi jo rakennettuun Huusharjun eteläosan aluerakenteeseen. Rakentamisen tehokkuus on e=0.25 ja suurin sallittu kerrosluku 2.
   Ratkaisu on yleiskaavan ja kaupungin ja yksityisen maanomistajan tekemän kauppa- ja kaavoitussopimuksen mukainen. Toteutuminen varmistaa myös jo kaavoitettujen, mutta toistaiseksi kunnallistekniikan ulottumattomiin jääneiden asuintonttien rakentamismahdollisuudet. Tonttien itäpuolelle, lähivirkistysalueelle tulee merkittäväksi pienehkö alue, joka mahdollisesti sisältää muinaisjäännöksen, johon ei saa kajota ilman Museoviraston lupaa.

2. Kapakanojan itäpuolinen ns. **Liuksen peltoalue** on kaavoitettu ”solumuotoiseksi” erillispientaloalueeksi Purolaaksontien jatkeeksi rakennettavan kokoojakadun kautta liikennöitäväksi. Yksityiselle tulee kaavoitussopimusta vastaavalla tavalla 12 tonttia (n. 900 – 1600 m2) ja kaupungin luovutettavaksi 4 tonttia (n. 860 – 1600 m2). Liuksen tilan entinen tilakeskus on mahdollista toteuttaa joko kolmena omakotitonttina taikka käyttää isompana toimintayksikkönä AP-eko –merkinnän puitteissa, jolloin asumisen lisäksi myös työtilat, kotieläin- ja viljelytilat ovat mahdollisia terveydenhoitoviranomaisen sallimalla tavalla. Rakentamisen tehokkuus on e=0.25, ja käytettävä talotyyppi omakotitalo, jonka suurin sallittu kerrosluku on 2.

Nämä osa-alueet yhdessä muodostavat kokonaisuuden, joka asettuu täydentämään Huusharjun jo rakennettua eteläistä osaa ja itäpuolelle jäävää, pääosin jo valmista Purolaakson aluetta. Asuinkortteleiden eteläpuolelle varataan laajalla lähivirkistysalue, johon on varattu laaja hulevesien egologiselle puhdistamiselle tarkoitettu alue. Kaavassa on osoitettu ve-merkinnällä pinta- ja hulevesien puhdistamiselle paikkoja, joita ei ole tarkoitus liiallisesti rakentaa, vaan luoda niistä pikemminkin luonnonmukaisia tulvaniittyjä.
Lähivirkistysalue jatkuu pohjoiseen päin Kapakanojan laaksoa pitkin turvaten alueella olevan liito-oravareviirin ja liito-oravan kulkureitit.

Liikenteellisesti tukeudutaan Purolaaksontien kokoajakatuun.
aikaisemmin asemakaavoitettujen, rakentamattomien tonttien synnyttämän liikenteen.

5.1.1 Mitoitus

Kaavassa on osoitettu 21 pientalotonttia, joista 5 sijoittuu Kapakanojan länsipuolelle.

Asukasmäärän arvioidaan olevan kaavan toteuduttua n. 70 henkeä.

5.1.2 Palvelut

Alue sijaitsee verrattain hyvin olevien koulupalvelujen suhteen. Katusuunnitelmien jäsennöinnillä pyritään saamaan aikaan turvalliset koulutiet. Joukkoliikenteen reitit jatkuvat ajastaan Purolaakson teille. Kaupallisia palveluja saa jossain määrin mm. Visulahden matkailukeskukselta – ja ajastaan tarjonta lisääntyy, kun ns. Visulahden kauppa- ja teollisuuspuisto alkavat toteutua..

5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ja jatkosuunnitteluohjeet

Melulta suojaavat määräykset on annettu talonrakentamisen osalta yleismääräyksinä.

Liito-oravien liikkuminen on katsottu riittävästi turvatuksi lähivirkistysalueita ja istutettavia tontinosia myöten.

Mahdollinen muinaismuistoalue on rajattu kaavaan kajoamattomuus-merkinnällä osoittaen.

Kapakanojan varren merkitys virkistys-, maisema-, luonnon vesitalous- ja luonnon monimuotoisuuskohteena on sisällytetty kaavakarttamerkintöihin. Keskeiseen ojaan johtavien, asutusten läheisten valtaojien suunnittelussa on kyettävä takaamaan ojien vedenkuljetustehtävän elelleentoimiminen siten, että kaava-alueen itäpuolista viljelymaata voidaan edelleen samantasoisesti tai nykyistä paremminkin kuivatusolosuhteiden puolesta käyttää.

Alueelle on tarkoitus ainakin kaupungin luovutettavaksi tulevien tonttien osalta laatia rakentamisohje.

5.3 Aluevaraukset

Koko pientaloalueen asemakaava-alueen pinta-ala on 8,2 hehtaaria, ja prosentuaalisesti aluejako on seuraava:

- asuminen 35,2 %
- vapaa- ja viheralueet 48,1 %
- katualueet 16,7 %.

Purolaaksoa ja nyt kaavoitettavaa aluetta nivoo yhteen Juurakonmutkan puisto, joka rikkaan linnustonsa takia on merkitty nykypuustonsa osalta säilytettäväksi. Tätä rajaava, perinteinen

5.3.1 Korttelialueet

Katso kohta 5.1.1 Mitoitus ja kohta 5.1. Kaavan rakenne, missä osa-alueiden luonteita on avattu.
Purolaaksontien varteen sijoittuvilla AO-tonteilla on osoitettu tien puolelle istutettava tontinosa, jolle on määrätty 3 puuta/tontti sekä vihermassaistutus tai puuaita. Tällä on haluttu varmistaa tiemelun taittuminen, tonttien suojaisuus näkymiltä sekä kaunis, tien jatkuvuutta ohjaava kadunreunusaihe. Näkemäalueet on kuitenkin säilytetty vapaana. Kapakanojaan rajoittuvien tonttien ojanpuoleinen sivu on merkitty istutettavaksi tontinosaksi, jonka maastonmuotoja ei saa oleellisesti muuttaa.

5.4 Kaavan vaikutukset

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavoituksessa on huomioitu:

- kilpailukykyisen tonttitarjonnan varmistaminen. Täydennysrakentamisella eheytetään olemassa olevien asuinalueiden väliin Kapakanojan varrella.
- riittävien virkistysalueiden varaaminen, virkistysalueiden ja ulkoilureittien seudullinen jatkuvuus sekä yhteydet taajamakeskukseen ja palveluihin /rakennetun puiston osuus on pyritty pitämään pienenä tai vähintään kohtuullisena ja osoitettu mm. luonnonmukaisena hoidettavia alueita
- maakuntakaavan kohdeluettelossa yksilöityjen valtakunnallisesti ja/tai maakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristön kohteiden ja alueiden huomioiminen, muinaisjäännösten huomioiminen / tällaisia kohteita ei suunnittelualueelle ole merkitty, arkeologinen inventointi on tehty ja yksi muinaismuistona tutkittava pienehkö alue on rajattu rakentamisen ulkopuolelle
- palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuus julkisella kulkuvälineellä ja kevyen liikenteen avulla / mitoitus Purolaaksontien kokoojakaduilla mahdollistaa bussiliikenteen lisäämisen, kevyen liikenteen reiteistä on pidetty huolta ja erityisesti koulutien turvallisuus on haluttu taata

5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavoituksessa on huomioitu:
- luonnon, ja luonnonperintöarvojen vaaliminen ja säilyminen sekä kestävä aluetaloudellinen hyödyntäminen / hulevesien käsittelyyn on kiinnitetty erikoista huomiota ja kaavan mahdollistama vesihuolto tulee osaltaan pysäyttämään Visulahden rehevöitymistä, liito-oravaesiintymät on turvattu ja pyritty takaamaan eläinten siirtymisreitit istutettavien alueosien kautta.
-ilmastonmuutoksen ehkäisy ja ilmastonmuutoksesta aiheutuvien haittojen, kuten tulvavaaran lisääntymisen huomiointi / hulevesien huomiointi, Liuksenpuiston eteläosaan on varattu pinta- ja hulevesien ekologiselle puhdistamiselle varattu alue.

- Kapakanojan laaksoa luontoarvoineen on vaalittu rakentamattomana vyöhykkeenä, paikoin tosin vain kapeahkona nauhana, koska tonttimaata on saatava kohtuullinen määrä tehtäviin uusinvestointeihin nähden. Tonttikoko on pidetty keskimäärin n. 1000 neliössä, mikä vertautuu suunnittelualuetta ympäröiviin, jo ratkaistuihin asemakaavoihin.

5.4.3 Muut vaikutukset

Katu- ja vesihuolto rakennetaan alueelle, joista syntyy kustannuksia.

5.5 Ympäristön häiriötekijät

Valtatie 5 nykyisellä linjauksellaan ei aiheuta suuria häiriöitä alueen maisemassa tai liikenteessä.

Alueen toteutuksen aikana esiintyy rakentamisesta väliaikaisesti johtuvaa melua.

5.6 Kaavamerkinnät- ja määräykset

Liitteet 3.1 ja 3.2 näyttävät asemakaavaehdotuksen. Merkinnät noudattavat pääosin ympäristöministeriön ohjeita.

5.7 Nimistö

Kaava-alueella on haluttu vahvistaa kaikki käyttöön jo vakiintuneet nimet niiltä osin kuin niitä ei ole vastustettu. Tilojen nimistöstä on hyödynnetty ne, jotka katunimistörekisterin mukaan ovat olleet vapaana ja ovat osuneet lähelle alkuperäistä nimenkantajaa.
Kapakanoja-nimeä asukkaat vastustivat: nimi oli heistä ruma, sen syntyä ei osattu selittää eivätkä he itse sitä käyttäneet. Tilalle ehdotettiin mm. Heikkalanoja-nimeä. Vanhoissa kartoissa on Kapakanoja nimenä kuitenkin jo löydettävissä. Kapakanojan varteen sijoittuva puistoalue on nimetty Liuksenpuistoksi.

ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1 Toteuttaminen ja ajoitus

Kiesilänrinne –katu ja vesihuolto valmistuu kesäksi 2019. Puronlaakson katuun ja siitä lähteviin tonttikatuihin ei ole varattu rahoitusta vuodelle 2019. Kadut rakennetaan kun tonttien rakentaminen alkaa.

6.2 Toteutuksen seuranta

Toteutuksen seuranta tapahtuu Mikkelin kaupungin rakennusvalvonnan toimesta.

Mikkelissä 20.11.2018, muutos 15.4.2019

Ilkka Tarkkanen
kaavoituspäällikkö

Jari Ahonen
kaavoitusinsinööri

LIITTEET

LIITE 1.1

0911

MIKKELIN KAUPUNKI
tekninen toimi / kaupunkisuunnittelu
PL 278, 50101 Mikkeli
Arja Hartikainen
puh. 044 794 3285, fax. (015) 194 2613,
e-mail: etunimi.sukunimi@mikkeli.fi

VISULAHTI: HUUSHARJUN POHJOISOSA JA KAPAKANOJAN ALUE

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
ASEMAKAAVAN LAATIMISTA VARTEN

20.05.2013
Täydennetty 20.11.2018

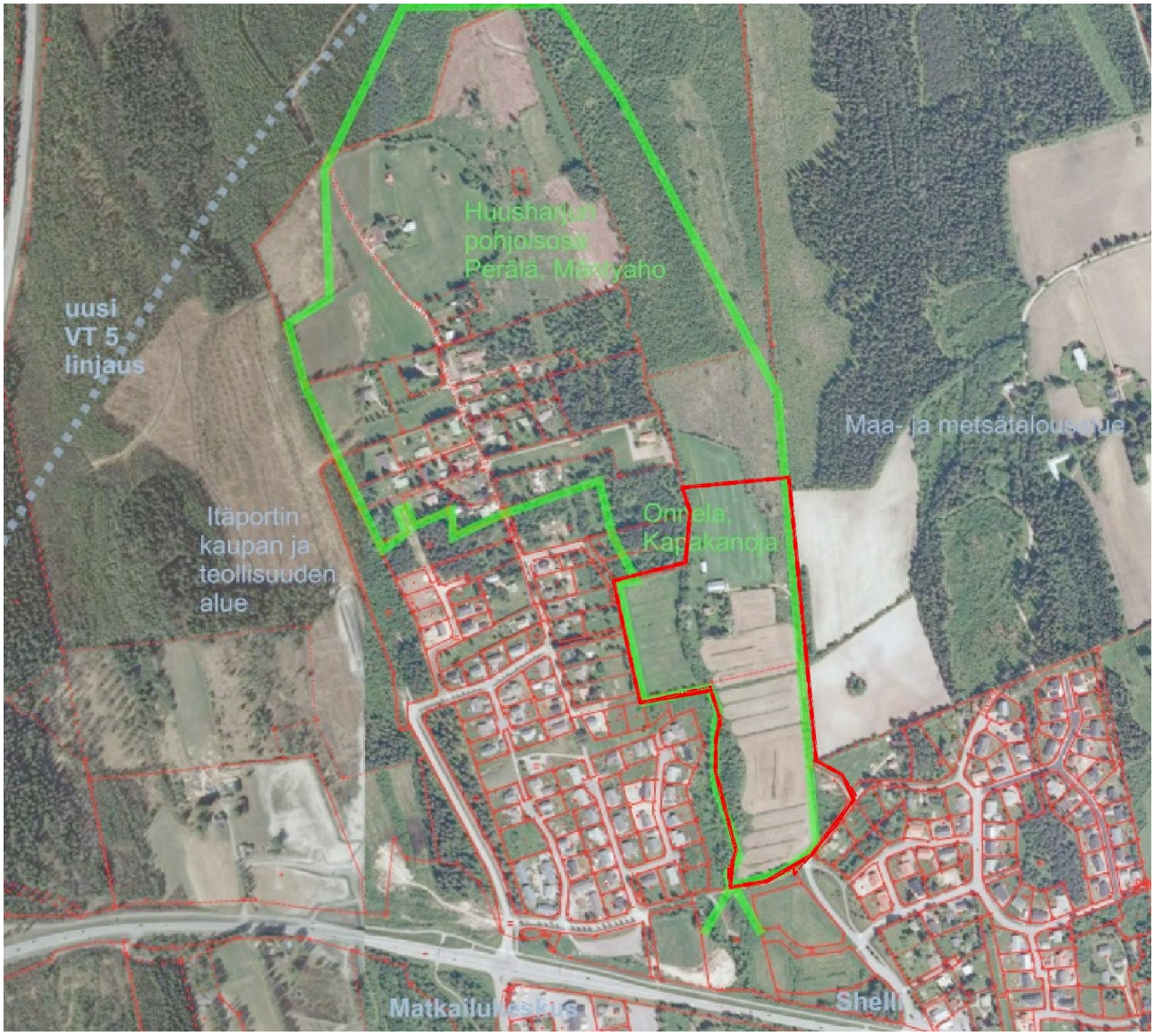

TEHTÄVÄ	Asemakaavan laatiminen.
SUUNNITTELU-KOHDE	Kaava-alue (n. 42 hehtaaria) on näytetty suurpiirteisesti kansilehdellä. Kyseessä on nykyisen valtatie 5:n ja suunnitellun uuden valtatie 5:n väliin sijoittuva alue, joka on asemakaavoittamaton. Lännen puolella alue rajautuu Visulahden Itäportin asemakaava-alueeseen ja etelässä Huusharjun asemakaavoitettuun asuinalueeseen. *Täydennetty 20.11.2018 :Kaava-alue on pienenetty koskemaan ainoastaan tiloja Unelma 491-410-1-15 jaPurola 491-410-1-69*
KIINTEISTÖT/ OSOITE	Visulahden kylän (491-410) tiloja tai tilan osia (erillinen lista, ei liitettynä tähän). Katuosoitteina jo rakennetulla alueella on Huusharjuntie, Havukummuntie tai Ketotie; uudisrakennettavaksi suunniteltavat alueet sivuavat Kapakanojan kahta puolen Kiesilänrinnettä ja Purolaaksontietä / Kalliomäenkujaa, sekä Perälän tilan alueella Huusharjuntietä. *Täydennetty 20.11.2018: Kaava-alue koskee tiloja Unelma 491-410-1-15 ja Purola 491-410-1-69*
HAKIJA	Asemakaavan muutos on tullut vireille Mikkelin kaupungin ja eräiden maanomistajien aloitteesta. Kaavaratkaisun vaihtoehdoista on käyty neuvotteluja keskeisten maanomistajien kanssa vuodesta 2004 alkaen ja tiettyjä periaatteellisia tai velvoittavia sopimuksia on jo olemassa.
SUUNNITTELUN TAVOITE	Tavoitteena on ratkaista yleiskaavan mukaisesti ja sitä tarkentaen rakennettavaksi sopivat asuinalueet ja yhdyskuntarakenne (kadut, vesihuolto, kulkureitit), rakennusten tyypit, kortteleiden rakennusoikeudet sekä säästettävät ja kehitettävät viher- ja virkistysalueet. Huomioidaan kulttuurimaisemaluonne, ympäröivä jo toteutunut tai suunniteltu maankäyttö ja kiinteistönomistajilta tulleet toiveet. Tavoitteena on toisaalta **tuottaa uusia tontteja** Mikkelin kaupungin tonttitarjontaan pidetyltä Visulahden alueelta ja toisaalta luoda tasapuoliset, viihtyisän, vetovoimaisen ja ympäristötietoisen **lisärakentamisen juridiset lähtökohdat yksityisille maanomistajille** – ja näin sujuvoittaa rakennuslupakäytäntöjä. Kun asemakaavaa ei ole, ovat viimeaikaiset rakennushankkeet työllistäneet kohtuuttomasti eri harkinta-asteiden viranomaisia suunnittelutarveratkaisuista päätettäessä. Itäportin liikealueen rakentuessa on oletettavissa rakennuspaineen kasvaminen Huusharjun jo rakennetullakin osalla - kaupunki ei kuitenkaan aio mitenkään kiirehtiä yksityisiä tiivistämään asumismuotoaan, mutta haluaa tarjota tähän kuitenkin selvät pelisäännöt laatimalla asemakaavan. Kaavaprosessin aikana sovitaan yleisen edun turvaamiseksi tarvittavista maa-alueista ja mahdollisista maanvaihdoista tai -kaupoista yksityisten ja kaupungin kesken. *Kaava-alueen laajuus on uudelleen arvioitu ja päädytty laatimaan*

asemakaava pienemmälle alueelle, joka koskee 26.2.2009 Mikkelin kaupungin ja Elina Josefiina Liuksen kuolinpesän välillä tehtyä kauppaa.

LÄHTÖTIEDOT/ NYKYTILANNE

Alueella ei ole asemakaavaa. Suunnittelualue isoine viljelytontteineen on rakentunut kylämäiseksi, pienten kulkukujanteiden varsille. Rakennuskanta on tyyliltään ja kooltaan vaihtelevaa, pääosin vuosien 1960-1990 aikana rakennettua. Asutuskokonaisuus viherelementteineen, komeine yksittäispuineen ja vaihtelevine maastoineen on vaikutelmaltaan sympaattinen. Rakenteesta on löydettävissä paikkoja täydentäville asuinrakennuksille. Kapakanojanlaakso laskeutuu Huusharjuntien varteen verrattuna korkoasemiltaan alemmalle tasolle ja muuttuu eliöstöltään rikkaan, keväisin tulvaherkän ojalaakson itäpuolella peltomaisemaksi, josta on näkymät Visulahden viimeisimmäksi toteutetuille asuinalueille.

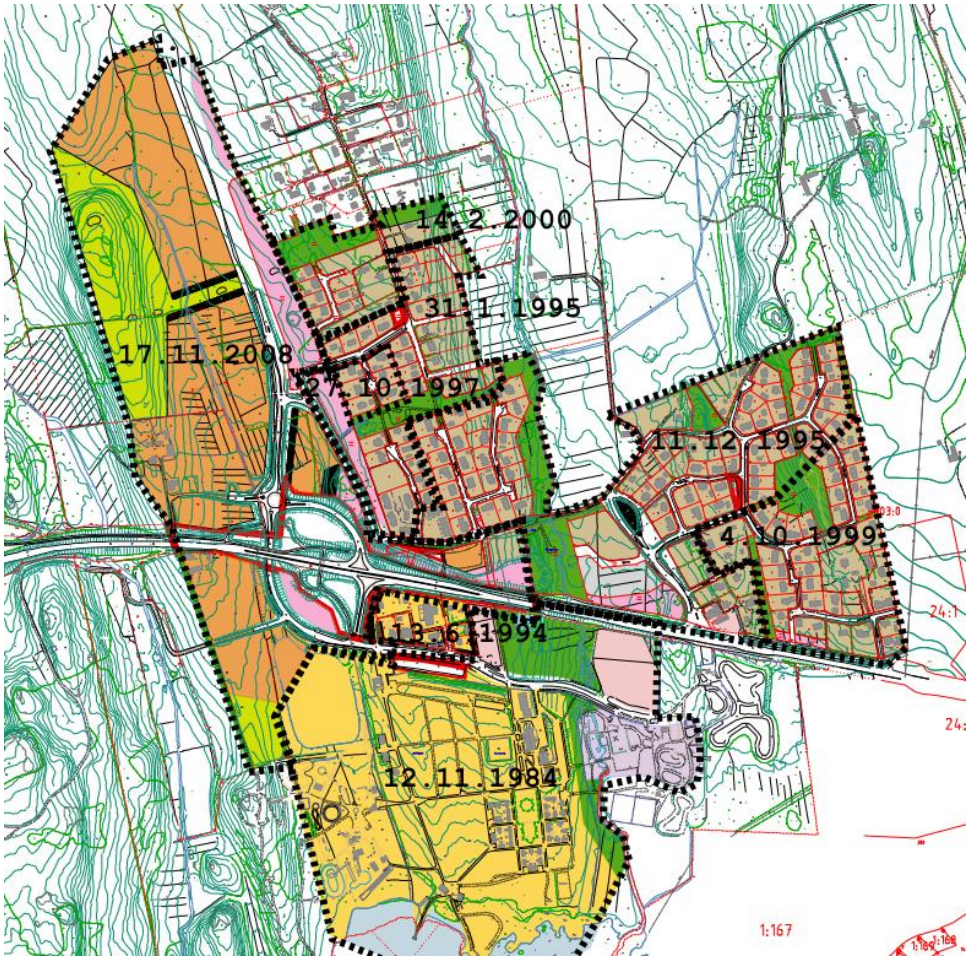

Visulahden alueen asemakaavoitetut alueet vahvistumispäivämäärineen on esitetty karttakuvassa. Asemakaavoitetut pientalojen asuinalueet ovat pääosin toteutuneet.

Valokuvassa on Visulahden matkailukeskuksen ja v. 1998 pidettyjen Visulahden puurakentamismessujen aluetta. Taustalla näkyvä peltoalue kuuluu tämän osallistumis- ja arviointisuunnitelman pohjalta kaavoitettaviin alueisiin.

Suunnittelualueella on voimassa Mikkelin kaupungin teknisen toimen laatima osayleiskaava, joka on vahvistunut 7.4.1994. Valtatie 5:n ja Itäportin ns. ”tilaa vievän kaupan” KM-korttelit on ratkaistu kaupunginvaltuuston 6.10.2008 hyväksymässä, Mikkelin Visulahden osayleiskaavan ja Mikkelin yleiskaavan osien muuttamista koskeneessa osayleiskaavassa.

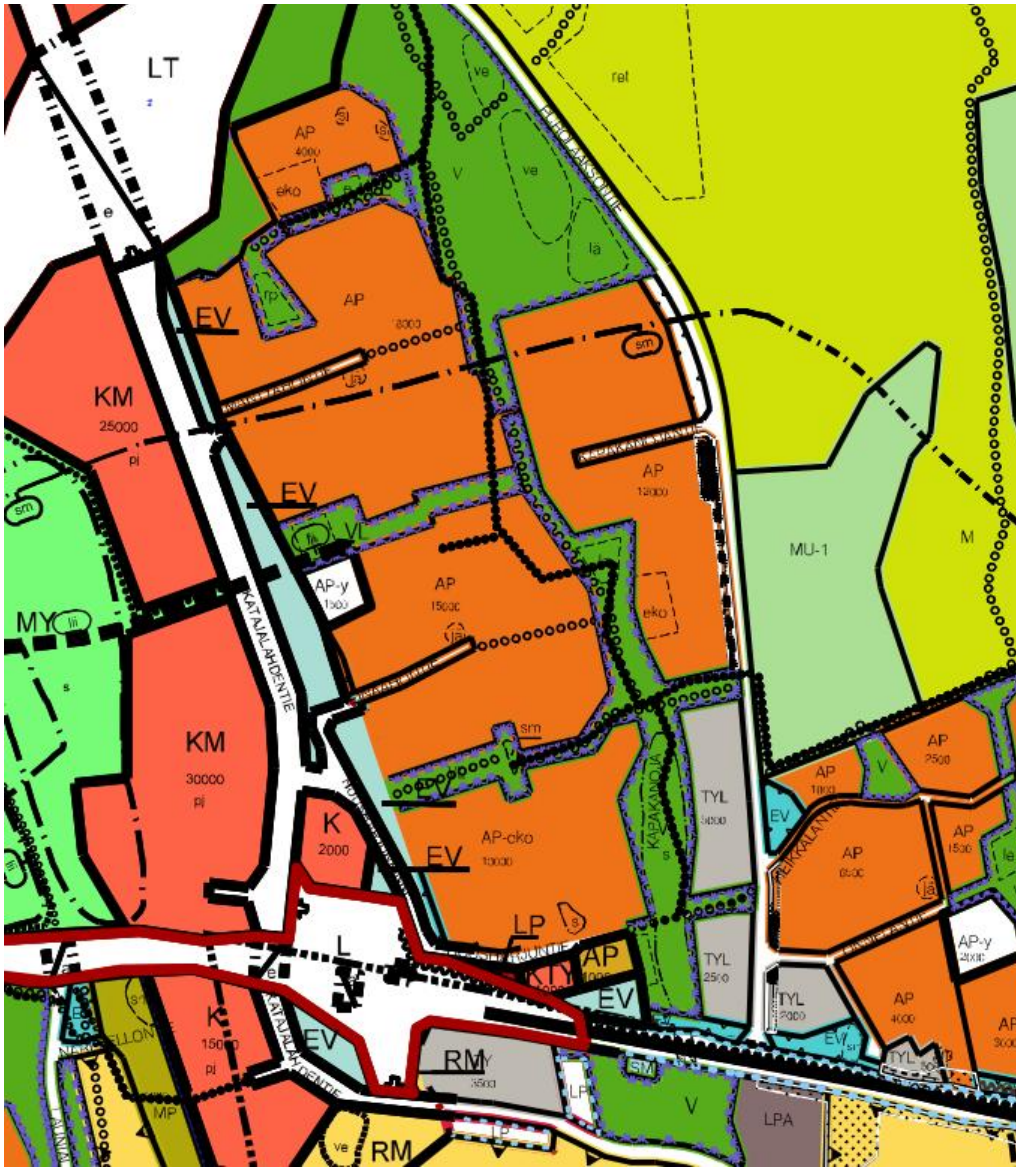

Ote ajantasaisista osayleiskaavoista. Suunnittelualueelle on osoitettu oransseina asuinpientalojen alueet, harmaina ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien teollisuus- ja liikerakennusten alueet, vihreällä vapaa-alueet. Lisäksi näkyvät kokoojakadut, valtatiet ja tärkeimmät kevyen liikenteen yhteystavoitteet. Pisteviiva (sm) rajaa sisälleen alueen, jolla saattaa vielä olla tunnistamattomia muinaismuistoja. Asuinkortteleihin on osoitettu yhteenlaskettu, ohjeellinen rakennusoikeuden määrä. Merkinnällä "eko " on osoitettu asumisen yhteydessä sallittavat viljely- ja pieneläintontit. Kapakkaoja rantoineen on merkitty osin maisemanmuodoiltaan ja kasvillisuudeltaan suojeltavaksi.

MAANOMISTUS

Suunnittelualueen suurin maanomistaja on Mikkelin kaupunki. Etenkin Huusharjun pohjoisosassa on merkittävä yksityinen maanomistus. Asemakaavan laadinnassa on varauduttu kaksivaiheisuuteen, mikäli yksityistä tahoa (n. 26 eri kiinteistöomistusta) ei saada riittävän yksimieliseksi asemakaavan sisällöllisistä periaatteista. Ote maanomistuskartasta on alla, kaupungin määräysvallassa olevat maa-alueet on tummennettu.
Täydennetty 20.11.2018: Kaavoitettavan alueen omistavat Elina Josefiina Liuksen kuolinpesä ja Mikkelin kaupunki.

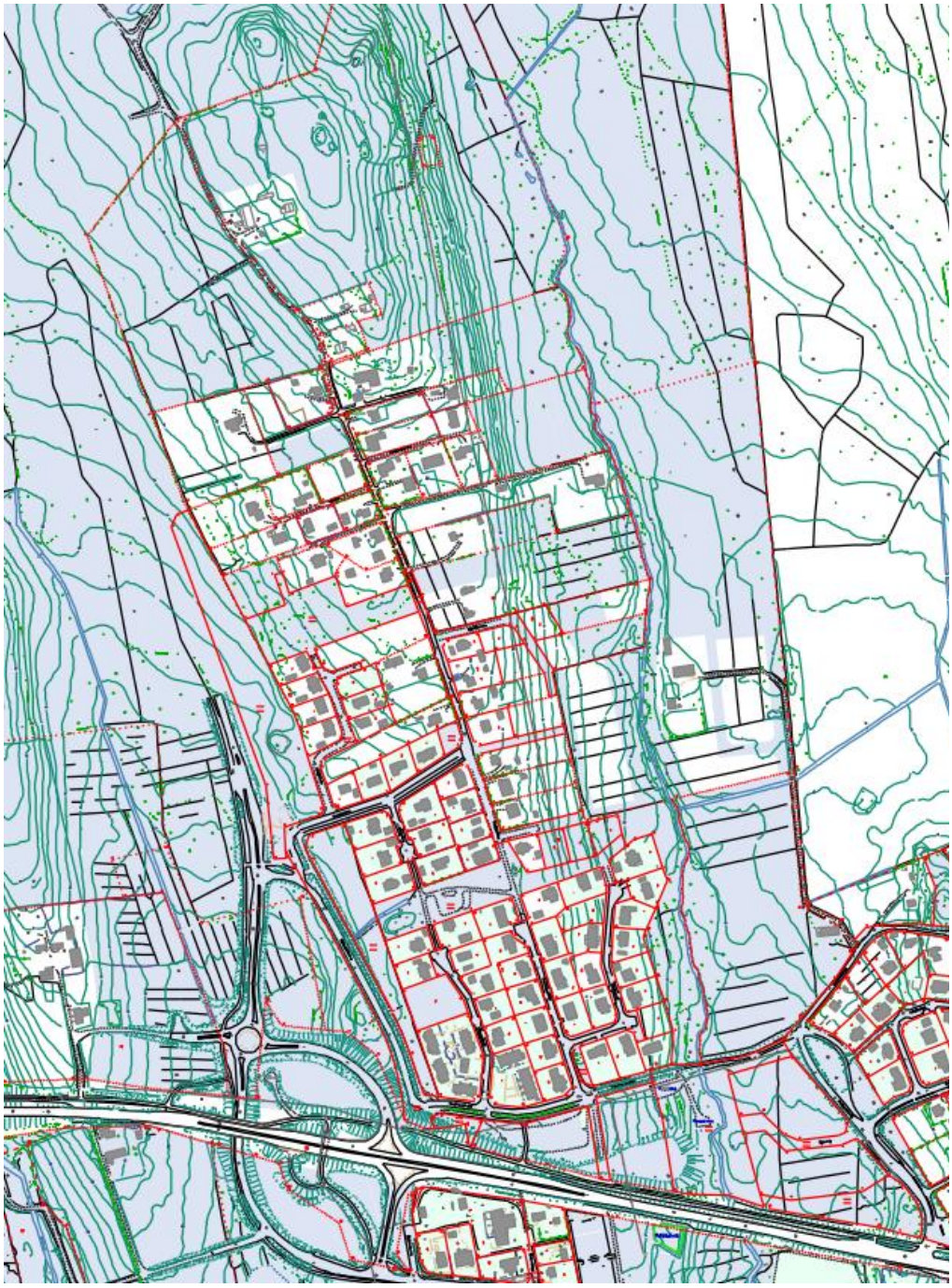

ARVIOINTITIEDOT

Hankkeen arviointi tapahtuu kaavoitusprosessin yhteydessä asiantuntijoiden ja osallisten kanssa ja se kirjataan kaavaselostukseen. Erillistä vaikutusten arviointiraporttia ei tehdä – isoihin tiehankkeisiin tehdyt selvitykset ovat jo olemassa.

Kaavalla ei ole voimakkaita yhdyskuntarakennetta muuttavia vaikutuksia – oleville rakennustonteille syntyy useimmissa tapauksissa oikeus (mutta ei velvoite) täydennysrakentamiseen, ja uutena rakentamiselle kaavoitettavat alueet ratkaistaan yleiskaavassa jo määritellyin periaattein pientaloalueina. Merkittävin myönteinen ympäristövaikutus on asemakaavan seurauksena mahdollistuvalla kunnallisen vesihuollon rakentamisella ja hulevesien halli-

tulla käsittelyllä, ennen kaikkea Visulahden veden laatuun. Tällä taas on myös elinkeinopoliittisia vaikutuksia matkailukeskukselle ja vesialueen virkistyskäyttäjille.
Suunnittelualue kuuluu osin Museoviraston määrittelemään alueeseen, joka saattaa sisältää vielä tunnistamattomia muinaismuistoja – kaavaprosessin osallisiin ja asiantuntijoihin kuuluu siis myös Museovirasto.

OSALLISET

Osallisia ovat
- alueen kiinteistönomistajat ja asukkaat, yritykset ja työntekijät
- viereisten alueiden omistajat, asukkaat ja yritykset työntekijöineen
- kaupunginosa- ja kyläyhdistykset
- kaupungin viranomaiset (rakennusvalvonta, tekninen toimi, sivistystoimi /koulu ja päivähoito, museot ja vapaa-aika, vesilaitos, ympäristöpalvelut)
- Etelä-Savon liikenne-, elinkeino- ja ympäristökeskus ELY, Etelä-Savon maakuntaliitto, Museovirasto, Etelä-Savon Energia Oy, Suur-Savon Sähkö Oyj, teleoperaattorit
- kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia.

OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Asemakaavoituksen alkaminen ilmoitetaan osallisille kirjeellä. Isännöitsijää pyydetään välittämään tieto kaavoituksesta yhtiönsä asukkaille ja osakkaille sekä kiinteistönomistajia mahdollisille vuokralaisilleen.

Asemakaavatyön lähtökohdat ja tavoitteet on esitetty tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS), johon voi tutustua myös kaupunginyhteispalvelupisteessä (teknisen toimen tiski), kaupunkisuunnittelun työtiloissa (Maaherrankatu 9-11) ja internetissä www.mikkeli.fi (palvelut-asuminen, rakentaminen ja liikenne, kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö, vireillä olevia asemakaavoja 2013).
OAS-asiakirjaan voidaan tehdä työn kuluessa tarvittaessa muutoksia ja täydennyksiä.
Asemakaavatyön tavoitteita esitellään ja täsmennetään sekä kerätään ideoita ratkaisusisällöksi Visulahdessa pidettävässä asukastilaisuudessa, joka järjestetään ennen kuin mielipiteiden jättämisaika osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan umpeutuu. Tässä tilaisuudessa tai sen jälkeen henkilökohtaisesti tapaamiset sopimalla toivotaan asukkaiden osallistuvan kaavan valmisteluun.
Kaavaluonnosta on mahdollista esitellä alkusyksystä, jos asukkaat niin haluavat.

Viranomaisyhteistyö järjestetään työn kuluessa erikseen sovittavin neuvotteluin. MRL 66§ mukainen viranomaisneuvottelu ei ole tarpeen, elleivät muut viranomaiset sitä esitä.

Kaavan nähtävillä olosta ja voimaan tulosta kuulutetaan kaupungin virallisissa ilmoituslehdissä sekä muussa kunnassa asuville maanomistajille ta-

vallisella kirjeellä. **Kaavoitustyön** vaiheesta ilmoitetaan kerran vuodessa kaavoituskatsauksessa.

KÄSITTELYAIKA TAULU

Tavoiteaikataulu: Asemakaavaehdotus käsitellään teknisessä lautakunnassa 10 /2013, kaupunginhallituksessa 11-12 / 2013, pidetään julkisesti nähtävillä 11-12 /2013, ja hyväksytään valtuustossa 02-03 /2014.
Osallisilla on mahdollisuus jättää kaavasisältöön muistutuksia nähtävillä olon aikana, ja kaavan laatija antaa niihin vastineet ja harkintansa mukaisesti korjaa asemakaavaa. Valtuuston päätös tulee voimaan, kun hyväksymisestä koskevasta päätöksestä on kuulutettu paikallislehdessä ja annettu tieto ulkopaikkakunnalla asuville maanomistajille sekä niille, jotka sitä ovat pyytäneet. Hyväksymisen jälkeinen valitusaika (Kuopion hallinto-oikeus) on 30 vrk.

VALMISTELUSTA VASTAA

Kaavoitusarkkitehti Arja Hartikainen,
puh. 044 794 3285, sähköposti etunimi.sukunimi@mikkeli.fi
Täydennetty 20.11.2018: kaavatyön on loppuunsaattanut kaavoitusinsinööri Jari Ahonen
Työtiimissä ovat mukana myös seuraavat, joihin voi ottaa myös yhteyttä:

- *kaavoitusinsinööri Jari Ahonen, puh. 044 794 2527 (aiemmat maankäyttösopimusasiat)*
- *maankäyttöinsinööri Jukka Piispa, puh. 044 794 2531 (uutena tehtävät maankäyttösopimukset, maanvaihdot ja -kaupat; tontinluovutuksen ohjelmointi)*
- *suunnitteluavustaja Juha Kokkonen, puh. 015-1942524 (työnaikaiset karttakuvat, luonnokset)*
- *toimistosihteeri Kirsi Avelin, puh. 015 194 2529 (luottamusmieskäsittelyt aikatauluineen ja päätöksineen)*
- *projekti-insinööri Martti Maljanen, puh. 044 794 3214 (kunnallistekniikka: tiet ja johdot)*
- *verkostopäällikkö Ilkka Nurhonen, puh. 044 194 2610, Mikkelin Vesilaitos (kunnalliseen vesihuoltoverkostoon liittymisen opastus)*
- *liikennesuunnittelija Ulla Vanhakartano puh. 044 794 5722 (liikenteen yleissuunnittelu, valtatieasiat)*
- *kaavoitusinsinööri Kalle Räinä, puh. 044 794 2525 (puistojen, vapaa- ja viheralueiden suunnittelu, yksittäiset luonnon muistomerkit, pihavihreys)*
- *ympäristösuunnittelija Heikki Tanskanen, puh. 044 794 4719 (luonnon ”hyvinvointiasiat”)*
- *kaavoituspäällikkö Ilkka Tarkkanen (esittelijänä luottamuselimissä)*

PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

Mikkeli 20.5.2013

Arja Hartikainen

Täydennetty 20.11.2018 Jari Ahonen

LIITE 2.1

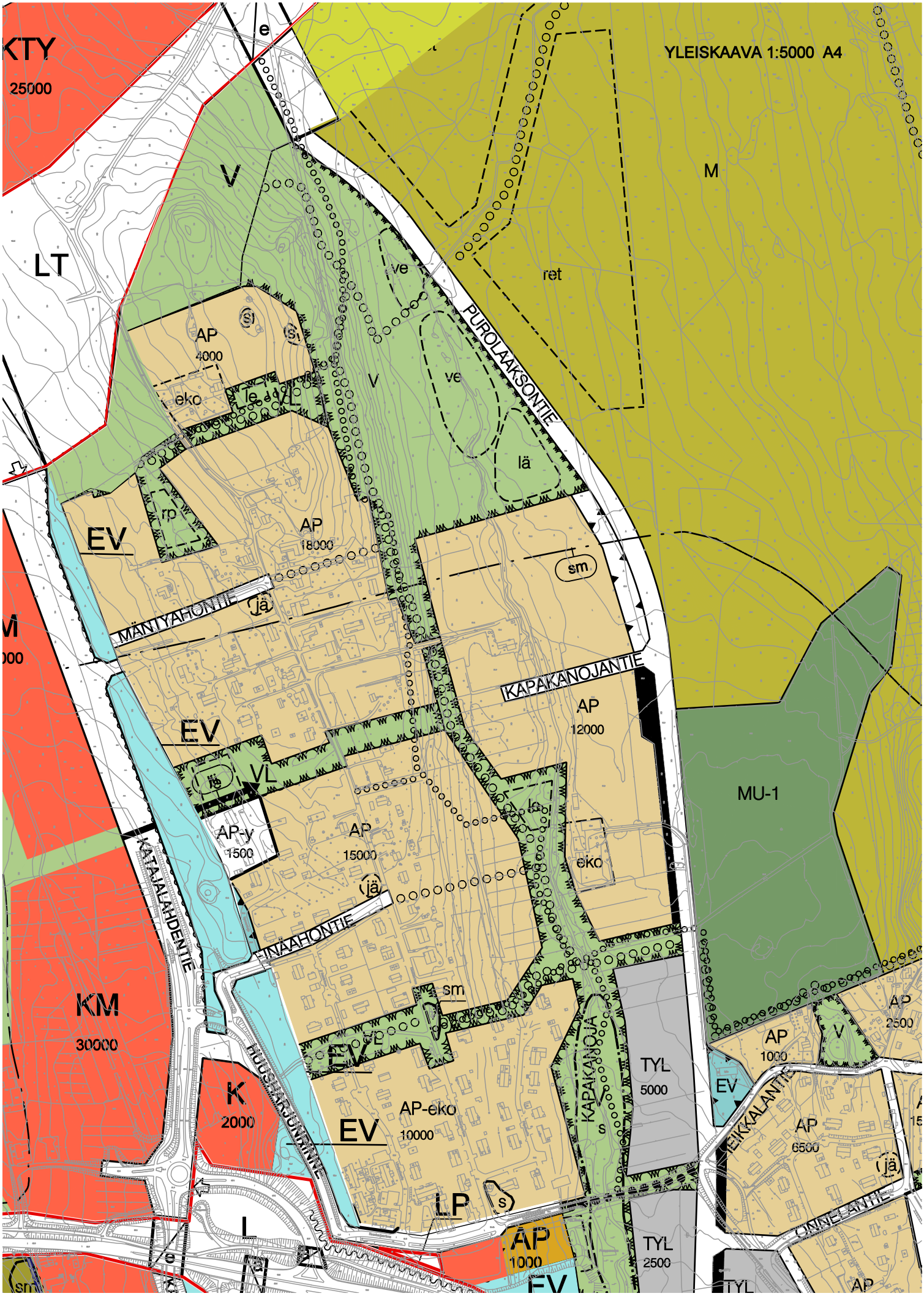

YLEISKAAVA 1:5000 A4
KTY
25000
LT
V
M
ret
ve
PUROLAAKSONTIE
AP
4000
eko
le
VL
lä
rp
EV
AP
18000
sm
MÄNTYAHONTIE
jä
KAPAKANOJANTIE
AP
12000
MU-1
AP-y
1500
AP
15000
eko
KATAJALAHDENTIE
FINÄAHONTIE
KM
30000
K
2000
HUUSHARJUNKINNE
AP-eko
10000
KAPAKANOJA
TYL
5000
AP
1000
AP
2500
EIKKALANTIE
AP
6500
ONNELANTIE
LP
L
AP
1000
TYL
2500

AJANTASA-ASEMAKAAVAOTE 1:4000 A4

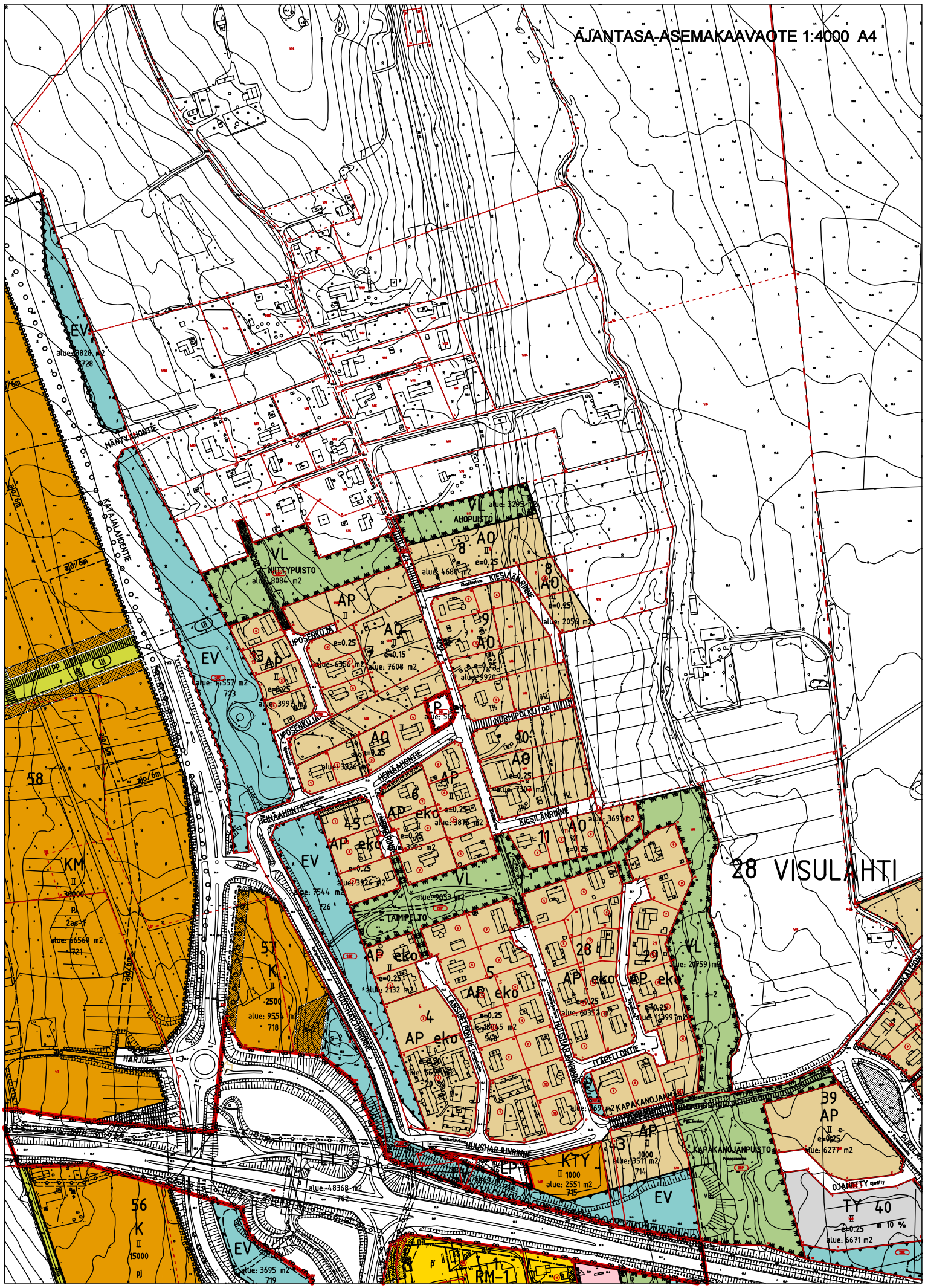

ASEMAKAAVAKARTTA n. 1:2000 A2 LIITE 3.1

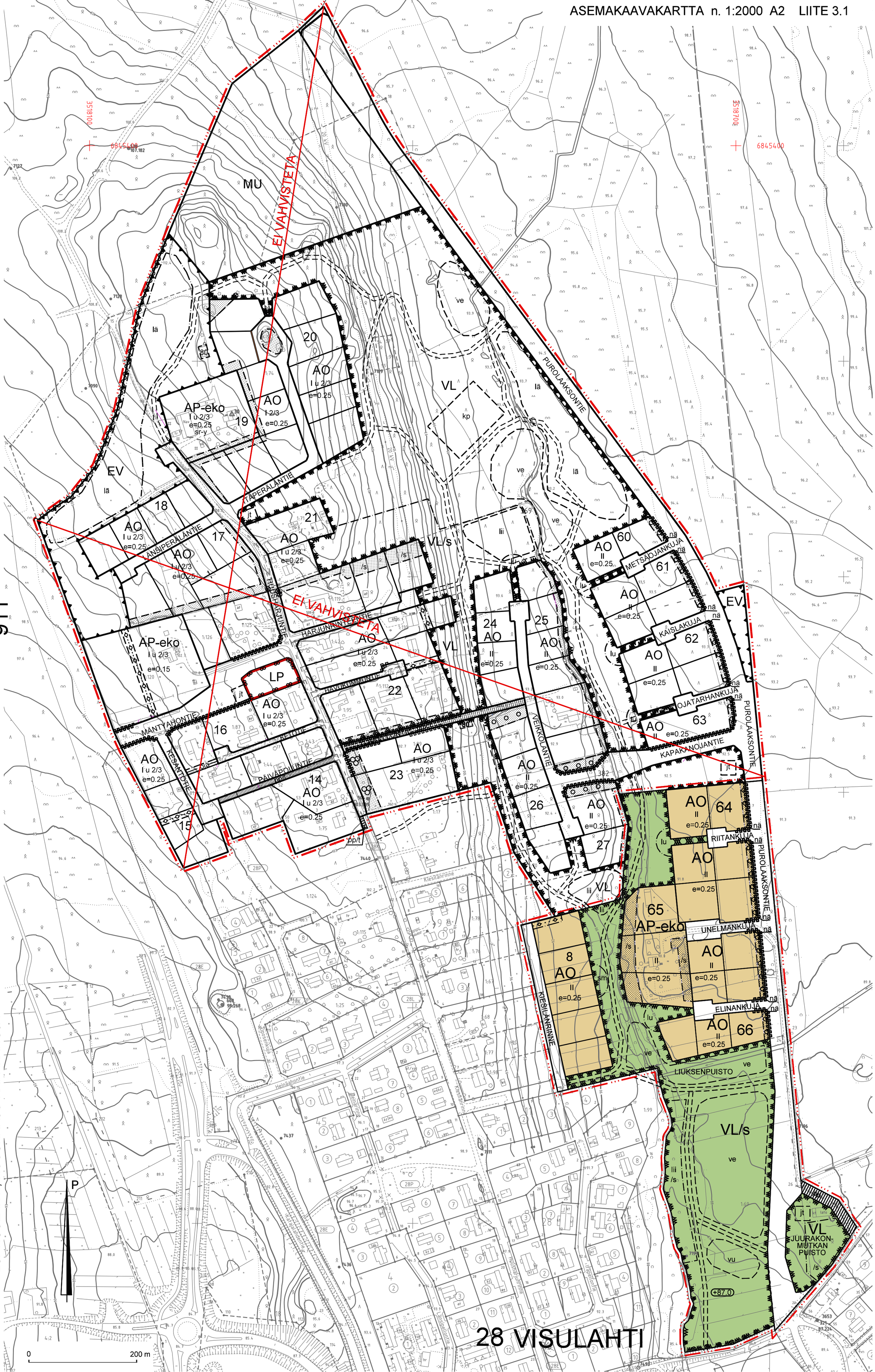

28. VISULAHTI, HUUSHARJU-KAPAKANOJA

28 VISULAHTI

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

MERKINNÄT JA NIMIÖ A3 LIITE 3.2

AO — Erillispientalojen korttelialue. Rakennusoikeuden puitteissa yhdellä tontilla voi sijaita useampia rakennuksia. Tontille saa rakentaa yhden asunnon kutakin tonttipinta-alaa täyttä 450 m² kohti.

AP-eko — Asuinpientalojen korttelialue. Asumisen yhteyteen saa sijoittaa työtiloja, viljely- ja kotieläintiloja terveydenhoitoviranomaisen ohjeen mukaan.

VL — Lähivirkistysalue.
Merkityille rakennusaloille saa tehdä puiston käyttöön sopivia rakennuksia ja rakennelmia kaupungin viheralueista vastaavan yksikön hyväksymällä mukaan.
Alueen käsittelyssä on huomioitava, että luonnontilaisten pienvesien tilaa ei vaaranneta eikä maisemallisesti merkittäviä yksittäispuita poisteta.
Liito-oraville sopivia lisääntymis- ja levähdysalueita ei saa heikentää.

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen osa-alueen raja.

Ohjeellinen tontinraja

28 — Kaupunginosan numero

VIS — Kaupunginosan nimi

64 — Korttelin numero

PUROLAAK — Kadun / puiston nimi.

II — Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

e=0.25 — Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan. Rakennettaessa vain yhteen kerrokseen saa rakennusoikeudesta käyttää 80 %. Merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa lasikuisti- tai kasvihuonetilaa, kuitenkin korkeintaan 5 % sallitusta kerrosalasta.

+87.0 — Maanpinnan likimääräinen korkeusasema.

Rakennusala.

/s — Alue, jonka maastonmuotoja ei saa oleellisesti muuttaa ja jolla olevaa kasvustoa on kehittäen säilytettävä.

sm — Alueen osa, jolla saattaa sijaita muinaismuistolailla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueeseen saa kajota vain Museoviraston luvalla.

lii — Liito-oravan elinympäristö.
Alueen suunnittelussa ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä on huolehdittava luonnonsuojelulain 49.1 § mukaisesti siitä, että liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei hävitetä tai heikennetä.

vu — Ohjeellinen pelikenttä, jonka minimikoko on 20 x40 metriä.

ve — Ohjeellinen pinta- ja hulevesien ekologiselle puhdistamiselle varattu alueen osa.

jt — Jätteiden keräilypistettä varten varattu alueen osa, joka on suunniteltava lähiympäristön luontevaksi osaksi kaupungin viheralueista vastaavan yksikön ja Metsä-Sairila Oy:n hyväksymällä tavalla.

lu — Ohjeellinen lumenlähisäilytyspaikka

Katu.

pp — Jalankululle ja pyöräilylle varattu katu.

Ohjeellinen ulkoilureitti, joka talviaikaan voi osaksi olla moottorikelkan levyinen latu.

Katualueen osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

nä — Liikenneväylien risteyksen näkemäalueeseen kuuluva korttelialueen osa, jolla ei saa olla näkyvyyttä haittaavia esteitä. Istutusten ja aitojen korkeus saa olla enintään 80 cm.

Istutettava alueen osa.

/s — Istutettava alueen osa. Alueen maastonmuotoja ei saa oleellisesti muuttaa. Olevaa kasvillisuutta on kehittäen säilytettävä.
Kullakin Kapakanojaan rajoittuvalla tontilla saa olla yksi, korkeintaan 3 m leveä kasvustosta vapaa rantaanpääsypaikka.

Istutettava alueen osa, jolle on sijoitettava pensasaidanne ja vähintään kolme puuta tonttia kohti. Puut voivat olla vaihtelevasti havu- ja lehtipuita. Istutusvyöhykkeellä on oltava melulta suojaava vaikutus. Vaihtoehtoisesti pensasaidanteen saa korvata umpinaisella, vaakajuoksuisella lauta-aidalla, jonka korkeus on n. 140 cm ja joka on väriltään harmaa.

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

ajo — Ajoyhteys. Alueelle saa sijoittaa maanalaisia johtoja.

ALUETTA KOSKEVAT YLEISET MÄÄRÄYKSET:

Asuntojen keskimääräinen sisämelutaso on oltava alle 35 dB(A) päivällä ja alle 30 dB(A) yöllä.

Rakennusten vähimmäisetäisyys tontin rajoista on, ellei rakennusalan rajoin toisin osoiteta:
- kadun ja virkistysalueen puoleisesta rajasta 2 m
- 4 m naapuritontin rajasta.
- Autotallin tai -katoksen sekä pihavaraston vähimmäisetäisyys tontin rajoista on 2 m.

Naapurin suostumuksella ne saa rakentaa myös rajaan kiinni.
- Mikäli ajo autotalliin tai -katokseen on suoraan kadulta, on ajoaukko- tai oviseinän etäisyyden olla vähintään 6 m ajoradan reunasta.

Autopaikkojen vähimmäismäärä tontilla on:
- yksiasuntoisella tontilla 2 ap
- kaksiasuntoisella tontilla 2 ap lisättynä yhdellä, tilapäisesti käytössä olevalla autopaikalla
- jos asuntoja on enemmän kuin kaksi, on oltava 1,25 ap/asunto.

Rakentamattomat tontin osat, joita ei käytetä tontille välttämättömiin kulkuteihin, pysäköintiin, oleskelu- ja leikkialueiksi, on istutettava ja pidettävä huolitellussa kunnossa. Olevaa puustoa, kasvillisuutta ja kalliopaljastumia on mahdollisuuksien mukaan säästettävä.

Rinnetonttien ja pihatäyttöjä vaativien tonttien osalta on maastonmuutokset tehtävä suunnitellusti. Viereisten alueiden korkeudet eivät saa poiketa toisistaan, ellei korkeuseroa hoideta tukimuuriratkaisuna.

Pihasuunnitelma ja hulevesien käsittelyn periaatteet tontilla on esitettävä rakennusvalvontaviranomaisille rakennusluvan yhteydessä.

Tälle asemakaava-alueelle laaditaan erillinen sitova tonttijako.

MIKKELI	ASEMAKAAVA 1:2000
Asemakaava koskee: Mikkelin kaupungin Visulahden kylän tilaa 491-410-1-69 Purola ja osaa tilasta 491-410-1-15 Unelma	Asemakaavalla muodostuu: 28. kaupunginosan, Visulahden korttelin 8 osa ja korttelit 64 - 66 sekä katu-, virkistysalueita.

POHJAKARTTA TÄYTTÄÄ MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN 54A §:N VAATIMUKSET.

MIKKELI . .2018

MAANKÄYTTÖINSINÖÖRI

JUKKA PIISPA

MIKKELIN KAUPUNKI
ASUMISEN JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN PALVELUALUE
KAUPUNKISUUNNITELUPALVELUT

MUUTOS	MUUTOS	MUUTOS	MUUTOS
20.11.2018			

LAAT.	PIIRT.	TARK.
J.A.	JK / KR	

VIREILLE TULO	21.5.2013
TEKNINEN LAUTAKUNTA	2.9.2014 § 115
KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	20.11.2018 § 133
KAUPUNGINHALLITUS ALUST.	15.9.2014 § 334 17.12.2018 § 475
NÄHTÄVILLÄ	17.1. - 18.2.2019
KAUPUNGINHALLITUS HYVÄKSYNYT	
KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT	
LAINVOIMAINEN	

MIKKELI 2.9.2014

KAAVOITUSPÄÄLLIKKÖ

ILKKA TARKKANEN

DNRO 1425/2013

NUMERO 911

LIITE 3

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	491 Mikkeli	**Täyttämispvm**	17.09.2018
Kaavan nimi	Visulahden Kapakanoja ja Huusharju		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	911
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	8,1994	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	8,1994
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**8,1994**	**100,0**	**7217**	**0,09**	**8,1994**	**7217**
A yhteensä	2,8867	35,2	7217	0,25	2,8867	7217
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	3,9428	48,1			3,9428	
R yhteensä						
L yhteensä	1,3699	16,7			1,3699	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**8,1994**	**100,0**	**7217**	**0,09**	**8,1994**	**7217**
A yhteensä	2,8867	35,2	7217	0,25	2,8867	7217
AO	2,2588	78,2	5647	0,25	2,2588	5647
AP-eko	0,6279	21,8	1570	0,25	0,6279	1570
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	3,9428	48,1			3,9428	
VL	0,3581	9,1			0,3581	
VL/s	3,5847	90,9			3,5847	
R yhteensä						
L yhteensä	1,3699	16,7			1,3699	
Kadut	1,3699	100,0			1,3699	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

VIISTOKUVA ITÄÄN

VIISTOKUVA POHJOISEEN

KATUNÄKYMÄ ETELÄÄN PUROLAAKSONTIELTÄ

LIITE 6

HULEVEDET
HARVINAINEN
TULVA
sade 1/ 100 a

28 VISULAHTI

LIITE 7

HUUSHARJU KAPAKANOJA

Maisemaselvitys 2013

MIKKELIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu

Sisällys

1. Johdanto 2
2. Maiseman geologinen historia 2
2.2 Esihistoria 2
2.3 Muuta mielenkiintoista 3
3. Maisema-maakunta 4
4. Maiseman peruspiirteet 4
4. Valuma-alueet 6
5. YMPÄRISTÖ 7
5.1 Huusharjun rakennusmiljöö 7
6.2 Luonto 8
6.3 Kallioperä/maaperä 8
5.4 Maisemakuva 10
5.5 Vanhat viljelysmaisemat 11
Metsien hakkuut ja hoitotyöt 12
5.6 Maiseman ongelmakohdat 13
7. Suositukset 14

Maisema-analyysi 2013
Visulahden Huusharjun pohjoisosan ja Kapakanojan alue,
kaavoitusinsinööri, Kalle Räinä

1. Johdanto

Mikkelin kaupunki on käynnistänyt asemakaavan muutoksen laatimisen Huusharjun ja Kapakanojan alueelle keväällä 2013. Maisemaselvitys laaditaan Visulahden Huusharjun kylämaisemaan ja lähiympäristöön. Alueen etäpuolen asemakaavat on laadittu 90-luvulla. Länsipuolella on voimassa 17.11.2008 lainvoiman saanut asemakaava.

Tavoitteena on selvittää alueen maisemalliset ominaispiirteet luonnonympäristön sekä maisemarakenteen osalta. Selvityksessä on huomioitu aiemmat luonnon ja rakennetun ympäristön selvitykset sekä maastotietokanta ja muut paikkatietoaineistot. Maisemakuvan kannalta on tarkasteltu maiseman tilallista rakennetta ja näkyviä maamerkkejä. Maisemasta on tarkastelu olevia arvoja ja ongelma-alueita. Selvitysalueen rajaus on hyvin yleispiirteinen, joten sille ei ole osoitettu kartassa tarkkaa merkintää. Työssä on huomioitu ulkopuoliset vaikutukset alueeseen, mikäli niillä on vaikutusta selvitysalueen maisemallisiin arvoihin.

2. Maiseman geologinen historia

Mikkelin maiseman ja Huusharjun ulkonäön runko syntyi tuhansia vuosia sitten mannerjään vetäytymisen ja maankohoamisen myötä. Sisävedet muodostivat alueelle elinympäristön, joka on ohjannut merkittävästi asutuksen kehittymistä. Jääkauden jälkeisenä aikana elinolot ovat olleet huomattavasti lämpimämmät ja alueella on kasvanut jaloja lehtipuita, kuten jalavia ja tammia. Rantaviivan korkeus Suur-Saimaan aikana ulottui 11-13 metriä nykyisen Saimaan rantaviivan yläpuolelle. Noin 5000 vuotta sitten vesistö murtautui Salpausselän läpi Suomenlahteen, minkä seurauksena syntyi Vuoksi. Massiivisen purkautumisen myötä veden pinta laski lähelle nykytasoa. Kylmien ja lämpimien kausien vaihtelut vuosituhansien aikana ovat vaikuttaneet alueen maisemaan sekä kasvillisuuteen ja eläimistöön.

2.2 Esihistoria

Vanhimmat ihmisten jättämät merkit Mikkelin alueella ovat nuoremmalta kivikaudelta. Suurin osa löydöksistä ajoittuu 4200-2600 eaa. Mikkelin alueella tavatut esineet liittyvät pääosin asuinpaikkakulttuuriin. Seudulta on löydetty talttoja, kirveitä tai saviastioiden palasia yleensä vain sattumalta.

Kuva 1. Muinais-Saimaan veden pinta ja rantaviivan sijainti. Punaisella katkoviivalla on osoitettu museoviraston rajaus (Alue, jolla saattaa olla muinaisjäännöksiä.) Vihreällä värillä on osoitettu Huusharjun selännealue.

2.3 Muuta mielenkiintoista

Perimätiedon mukaan Kapakanojaan on piilotettu vanhan kappelin kirkonkellot menneinä kriisiaikoina. Kappelin tarkasta sijainnista on olemassa vain kiistanalaista perimätietoa, mutta luultavammin se on sijannut jossain Visulahden ja Heikkalan välillä. Kapakanojan nimen alkuperästä ei ole tietoa. Paikallisten keskuudessa ojaa kutsutaan myös Heikkalanojaksi, mikä juontuu lähellä olevasta Heikkalan vanhasta ratsutilasta.

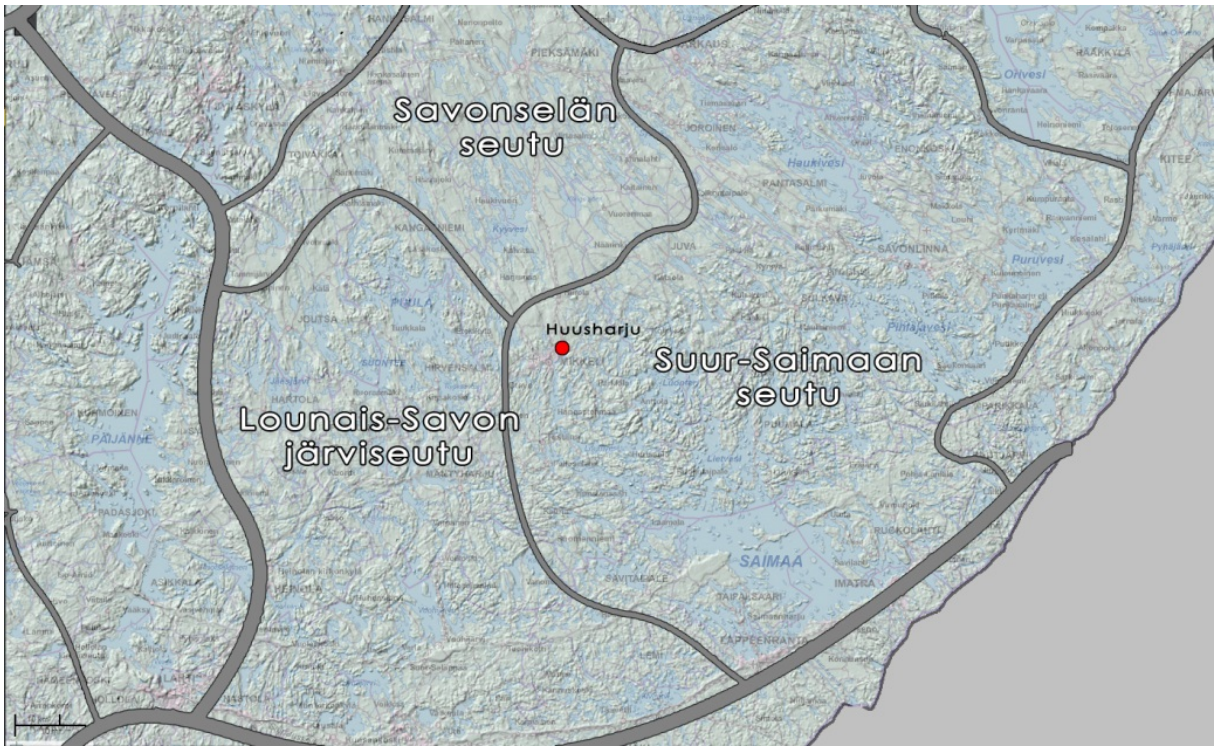

Kuva 2. Itäisen Järvi-Suomen maisemamaakunta

3. Maisema-maakunta

Alue kuuluu Itäisen Järvi-Suomen maisemamaakunnassa Suur-Saimaan seutuun. Tällä maisemamaakunnalle tyypillistä ovat sokkeloinen vesistö ja vaihtelevat pinnanmuodot. Maaperää peittää lähes kauttaaltaan moreenivaippa, sillä alue on jääkauden jälkeisten merivaiheiden suhteen melko vedenkoskematonta aluetta.

4. Maiseman peruspiirteet

Selännemäisen pohjois-eteläsuuntainen Huusharju muodostaa maiseman perusrungon laaksomaisten painanteiden kanssa. Maisema rakentuu asutuksen peltojen ja pienten metsälaikkujen sekä suurempien metsätalousalueiden kokonaisuudesta. Selännealueen laki on maastoltaan melko tasaista moreenimaata. Maastonmuodot ja maaperä ovat vaikuttaneet rakentamisen sekä viljelysten sijoittumiseen alueella. Parhaimmat rakennuspaikat ovat aikoinaan sijoittuneet harjulle, kun taas laaksoalueet ovat jääneet viljelylle.

Harju ei ole erityisen voimakkaasti maisemasta erottuva kohde. Selvitysalueen pienet maaston vaihtelut ovat havaittavissa avonaisilta hakkuu- ja peltoalueilta. Alue laskee loivasti etelään ja länteen sekä jyrkemmin itään päin. Ympäristössä ei ole suuria korkeusvaihteluita. Korkeimman ja matalimman maastonkohdan välinen korkeusero on noin 24 metriä.

Paikallismaiseman kohokohtia ovat avoimet peltoalueet, asuinalueen pihapiirit sekä yksittäiset komeat puut tai puuryhmät. Alueen metsät ovat pääasiassa talousmetsiä, mutta paikoin kasvaa kulttuurivaikutteista puustoa ja pihapiireihin kuuluvaa kasvillisuutta.

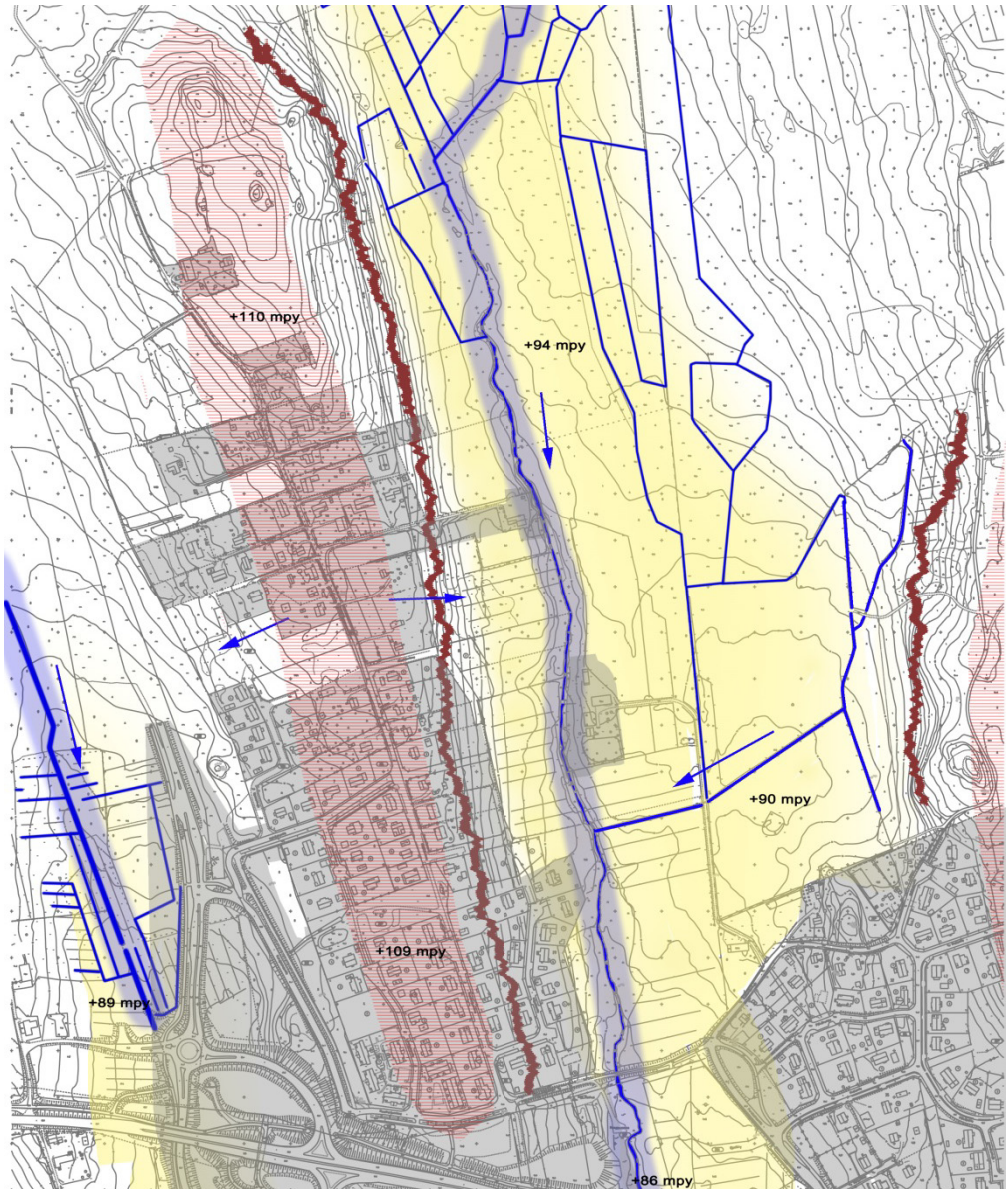

kuva 4. Alueen maisemarakenne

4. Valuma-alueet

Alue kuuluu Vuoksen valuma-alueeseen ja paikallisesti Ukonveden lähivaluma-alueeseen. Huusharju toimii paikallisena vedenjakajana. Maatalous ja luonnonhuuhtouma ovat suurimmat vesistön kuormittajat. Huusharjun hulevedet laskevat itään Kapakanojaan ja länteen Holminojaan. Lisäksi ojiin purkautuu metsätalouteen liittyvät soiden kuivatusojat. Selvitysalueella etelään laskeva Kapakanoja on 2-3 metriä leveä, kirkasvetinen ja laadultaan hyvä. Kapakanoja virtaa noin metrin syvässä uomassa ja alittaa rummuissa Huusharjuntien ja Kuopiontien sekä laskee lopulta Visulahden pohjukkaan. Peltojen ja asutuksen kohdalla Kapakanojaa reunustaa tiheä pensaikko- tai puustovyöhyke. Ojaa on erityisesti peltojen kohdalla perattu.

ILMASTO

Paikalliseen ilmastoon vaikuttavat alueen pinnanmuodot, kasvillisuus, kallio- ja maaperä sekä Visulahden vesistöalue. Topografia ja kasvillisuus vaikuttavat erityisesti ilmavirtausten suuntiin ja voimakkuuksiin sekä alueen saaman auringon säteilyn määrään.

Syksyisin säätilan viilentyessä ilma painuu alaspäin ja alavan Kapakanojan ympäristöön saattaa kerääntyä hallaa, sumua tai muuten kylmän ilman aluetta. Metsäinen harjuselänne taas vaikuttaa suotuisasti alueen pienilmastoon varastoiden lämpöä.

Kuva 5. Kapakanoja tarjoaa virkistyksellisiä mahdollisuuksia. Ojan ympäristöön olisi suositeltavaa osoittaa kapea virkistysalue.

Kuva 6. Alueen vehreää miljöötä

5. YMPÄRISTÖ

5.1 Huusharjun rakennusmiljöö

Suunnittelualueen läpi kulkee kapea sorapintainen Huusharjuntie, joka jakautuu kapeiksi tonteiksi. Tiealue muistuttaa olemukseltaan enemmän puistoväylää, kuin yleistä katualuetta. Tonteille ajo tapahtuu melko kapeita ”kulkutiekujasia” pitkin, nämä luovat alueelle omaleimaista ilmettä.

Puut ja pensaat ja muu kasvillisuus rajaavat pääväylää tunnelimaisesti, mutta pihatilat ovat melko avoimia. Maisema rytmittelee yllätyksellisesti avoimen ja suljetun maisematilan välillä. Asemakaavoittamattoman alueen pihapiireissä on rakennuksia monelta eri aikakaudelta rintamamiestaloista nykyaikaisiin 2000-luvun rakennuksiin. Talot on rakennettu väljästi Huusharjuntien ja ”kulkutiekujasten varteen”. Suurin osa pihapiireistä käsittää yli 1000 m2- tontit.

Alueella on omintakeinen, osin kylämäinen luonne. Joitakin pihoja rajaavat tiukat kuusi/pensasaidat ja osa pihapiireistä on avonaisia ja osa hieman metsäisiä. Pihoilla kasvaa piha-, ja koristekasveja sekä tavanomaisia metsäpuita, kuten mäntyjä, kuusia ja koivuja. Yleisilme tienoolla on siisti ja huoliteltu.

Asemakaavoitetun asuinpientaloalueen rakennuskanta sijaitsee etelässä melko tiiviinä ja tavanomaisena kokonaisuutena.

6.2 Luonto

Alueen läpi virtaava kirkasvetinen Kapakanoja kokoaa Huusharjun ja Rämälän pelto- ja metsäalueiden vedet. Kapakanoja päätyy Visulahden koilliskulmaan. Ojanvarressa kasvaa ojien varsille tyypillistä lajistoa, mm. viita- ja korpikastikkaa, rentukkaa, rönsyleinikkiä, hiirenporrasta, korpi-imarretta, ojakellukkaa, korpikaislaa ja suokelttoa. Ojan pohja on pääosin hiekka- ja kivipohjaista, kivillä kasvaa virtanäkinsammalta. Erityisesti peltojen ja taimikoiden kohdalla ojanvarret ovat vaikeakulkuisia. (Nironen.m luontoselvitys 2009) Kaava-alueelta ei tavattu uhanalaisia luontotyyppejä.

6.3 Kallioperä/maaperä

Alueen kallioperä on kokonaan granaatti-, kordieriitti- ja sillimaaniittipitoista kiillegneissiä, jossa on lounais-koillinen suuntaista rakoilua. Kiillegneissit ovat olleet alkuaan hiekan- ja savensekaisia sedimenttejä, mutta niiden alkuperäiset rakennepiirteet ovat usein täysin tuhoutuneet voimakkaassa metamorfoosissa paineen ja lämpötilan muutosten seurauksena.

Hiekkamoreeni (Mr)

Hiekkamoreeni on syntynyt jääkaudella, jään jauhaessa kalliota ja maalajeja pienemmiksi kappaleiksi, jotka ovat sittemmin kasautuneet sekaisin. Moreenimaan sisältämät kivet ovat särmikkäitä, ja kivien pintaan on iskostunut hienoainesta. Moreenimaa soveltuu hyvin rakennusmaaksi, tosin routivuus heikentää jonkin verran maalajia rakennuspohjana. Maalaji on routiva ja vedenläpäisevyys on kohtalaista. Roudan syvyys lumesta paljaalla alueella on noin 2,3 – 2,4 metriä

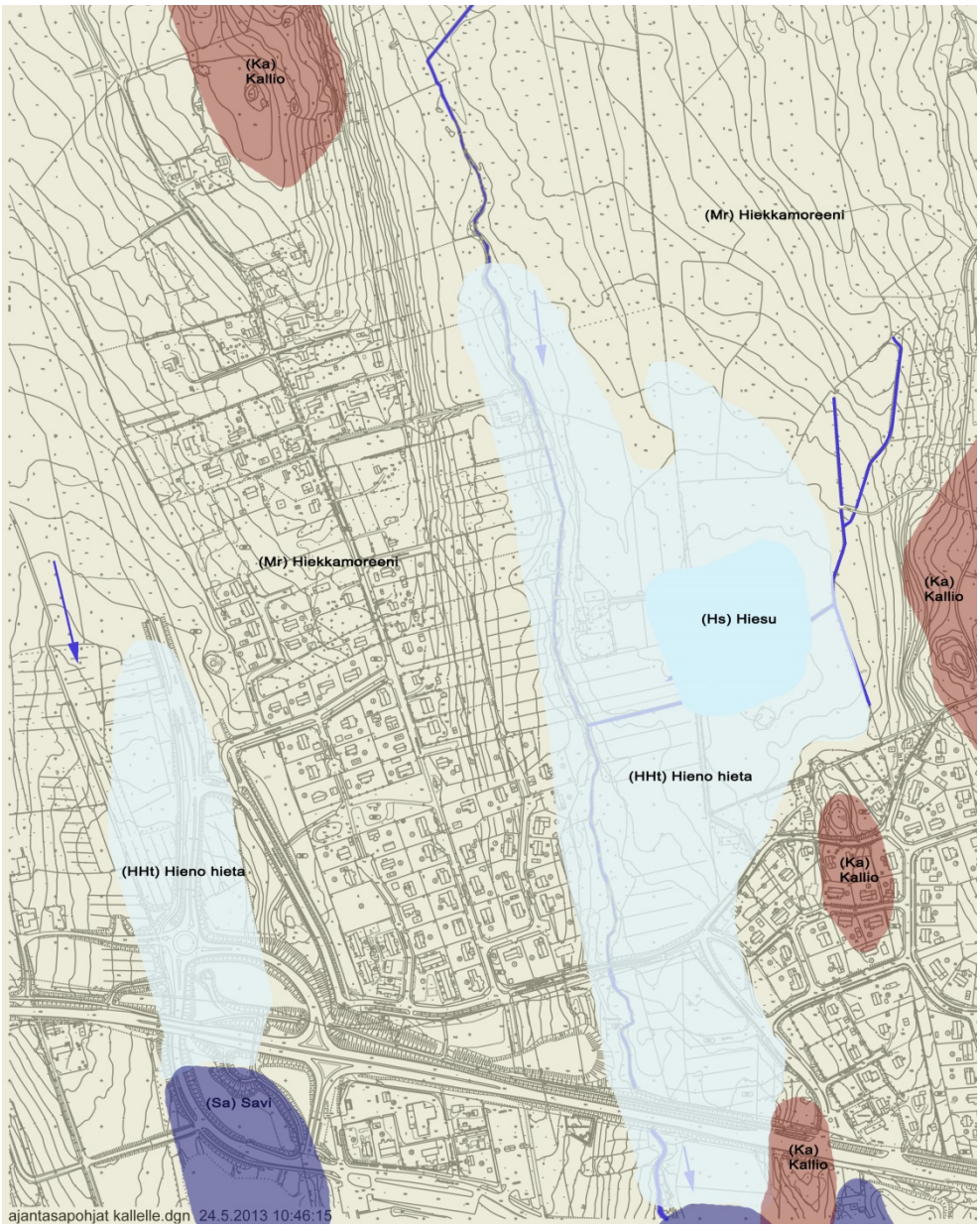

Kuva 6. Alueen maaperäkartta

(HHH) Hieno hieta

Hienon hiedan raekoostumus Suomessa on noin 0,02–0,06 mm. Hienon hiedan lössikerrostuma syntyi pian jääkauden jälkeen ennen kuin kasvillisuus sitoi maa-ainekset paikalleen. Rakeisuus on pientä ja niitä sen on vaikea havainnoida paljain silmin. Savilajitetta on yleensä alle noin 20 % maalajissa. Hieno hieta on pehmeää ja löyhästi kokkareista. Hienorakeiset maalajit hieno hieta ja hiesu ovat rakennuskelpoisuudeltaan melko huonoja maita routivuutensa ja heikon kantavuuden vuoksi. Painautuminen rakennettaessa on suurta, joten vähintään metrin paksuinen kuivakuori lisää kuitenkin kantavuutta. Maalaji on tyydyttävää pientalojen rakennuspohjana. Maalaji on lievästi routiva ja vedenläpäisevyys on kohtalaista, mikä vaikuttaa hulevesien kertymiseen ja imeytymiseen merkittävästi.

Hiesu

Hiesun raekoko on 0,002–0,02 mm ja saveksen osuus on tavallisesti 20–30 % maalajissa.

Maalaji on lievästi routiva vedenläpäisevyys on kohtalaista, mikä vaikuttaa hulevesien kertymiseen ja imeytymiseen.

5.4 Maisemakuva

Maisemakuvaa leimaa kylämäisyys ja vehreä puistomaisuus…. Vielä muutama vuosikymmen sitten Huusharjun maisema oli avonaisempaa nykytilaan nähden. Viljelysmaisema on kutistunut hieman sen jäädessä rakennetun ympäristön alle tai se on vesakoitunut ja metsittynyt. Maisemassa on muutamia kiintopisteitä, kuten peltojen ja metsien muodostamat reunavyöhykkeet ja saarekkeet. Asutuksen ulkopuolella kasvavat tiheähköt metsäalueet verhoavat maisemaa melko peittävästi ja vaikeuttavat maaston havainnointia. Maisematilallisesti pientä vaihtelua on avointen asutuksen, viljelysalueiden ja metsien välillä. Näkymät eivät missään vaiheessa ole kovin pitkiä. Keskimäärin avautuvat näkymät ovat noin 100-300 metriä

Huusharjun alue on rakentunut paikallismaisemassa selänteen päälle. Maasto on korkeussuhteiltaan noin 115 mpy - 84 mpy. Maisemakuvaa korostavat asutus, avoimet pellot/laidunalueet ja metsien reuna-alueet sekä tiheät vesakot. Kapakanojan ympäristö sijoittuu laaksomaiseen painanteeseen. Alueen poikki virtaa pohjois-eteläsuunnassa Kapakanoja, jota reunustaa tiheä puu- ja pensaskasvillisuus.

Selvitysalue on metsien osalta valtaosin taimikkoa ja nuorta kasvatusmetsää. Asutuksen läheisyydessä metsät ovat iäkkäämpiä sekametsiä. Asuinalueen länsipuolella keskeneräisen Katajalahdentien varrella kasvaa varttunut koivikko. Kapakanojan varrella kasvaa muurimaisesti lehtokasvillisuutta.

Alueen pohjoispuolella on muutama entinen peltokuvio, joille on istutettu mm. kuusentaimia. Kapakanojan varrella on pieni varttunutta mäntyvaltaista sekametsää kasvava metsäsaareke. Ojan reunalla on muutamia varttuneita kuusia sekä harmaaleppää ja koivua. Toinen metsäsaareke on selvitysalueen pohjoisosassa, jossa on nuorta koivu-mäntyvaltaista tuoretta kangasta.

Kuva 7. Perälänpellon laidalla olevia kivikkoja

Kuva 8. Perälän avointa maisematilaa

5.5 Vanhat viljelysmaisemat

Alueella on pienipiirteisiä vanhoja peltoalueita, jotka ovat olleet viljelyssä tai laitumena. Viljelysalueilta muodostuu lyhyehköjä avoimia noin muutaman sadan metrin pituisia näkymiä. Alueelta ei tunnetta perinnebiotooppeja

Entinen Perälän pelto Sijoittuu yllättävästi Huusharjun korkeimpaan maastonkohtaan. Maaston nousee kumparemaisesti ja estää suorat näkymät pellon laidalta toiselle. Viljelysalueen laidalla sijaitsee pieniä kivikkoisia saarekkeita, joissa kasvaa kuusia ja niittykasvillisuutta. Saarekkeet ovat syntyneet peltojen raivauksen yhteydessä. Kivikkoja löytyy myös pellon reunoilta. Alueella on muutamia merkittäviä solmukohtia, joista maisemallisesti vaikuttavin sijaitsee peltojen etelärajalla. Huusharjun tieltä tullessa avoimen alueen reunaan. Peltoaluetta rajaa idästä komeahko kuusiaita ja yksittäisiä maisemallisesti merkittäviä puita tai puuryhmiä, jotka olisi suositeltava säilyttää. Lännessä ei esiinny maisemallisesti merkittäviä yksityiskohtia, muuten kuin pihapiirien istutuksissa, aidoissa ja puissa…

Unelman peltoalue sijaitsee Kapakanojan varrella. Peltoalueen erityispiirteenä ovat korkeat pensasaitamaiset kujanteet ja peltoja halkovat kapeat kuivatusojat. Maisemallisesti Kapakanojan kasvillisuus luo mielenkiintoisen lehtomaisen seinämän avoimen ja suljetun alueen reunavyöhykkeellä. Unelman tilan pihapuusto on maisemallisesti säilyttämisen arvoinen yksityiskohta. Pihapiirissä kasvaa varttuneita mm. hopeapajuja, kuusia ja koivuja. Etelässä pyörätien suuntaisesti kulkeva haaparivi on osa arvokasta maisemakuvaa, joka tulisi säilyttää.

Kuva 9. Peltomaisemaa

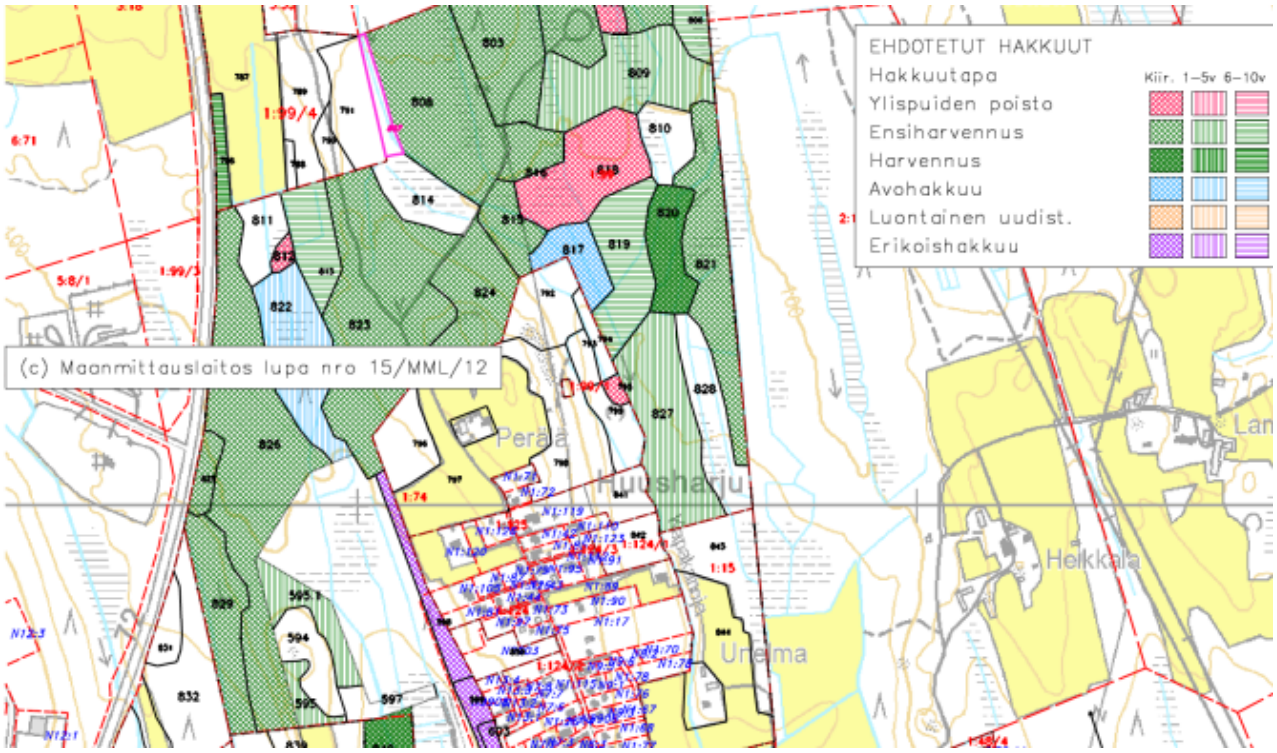

Kuva 10. Metsänhoitosuunnitelma

Metsien hakkuut ja hoitotyöt

Huusharjun metsien osalta hakkuita ja metsien hoitotöitä suoritetaan lähialueilla noin 5-10 vuoden sisällä. Hoitotyöt ovat pääasiassa harvennushakkuita, pois lukien lähitulevaisuudessa avohakkuualueeksi osoitettu metsäalue Perälän pohjoispuolella. Lännessä suoritetaan erikoishakkuu Katajalahdentien ja Huusharjun välisessä koivikossa.

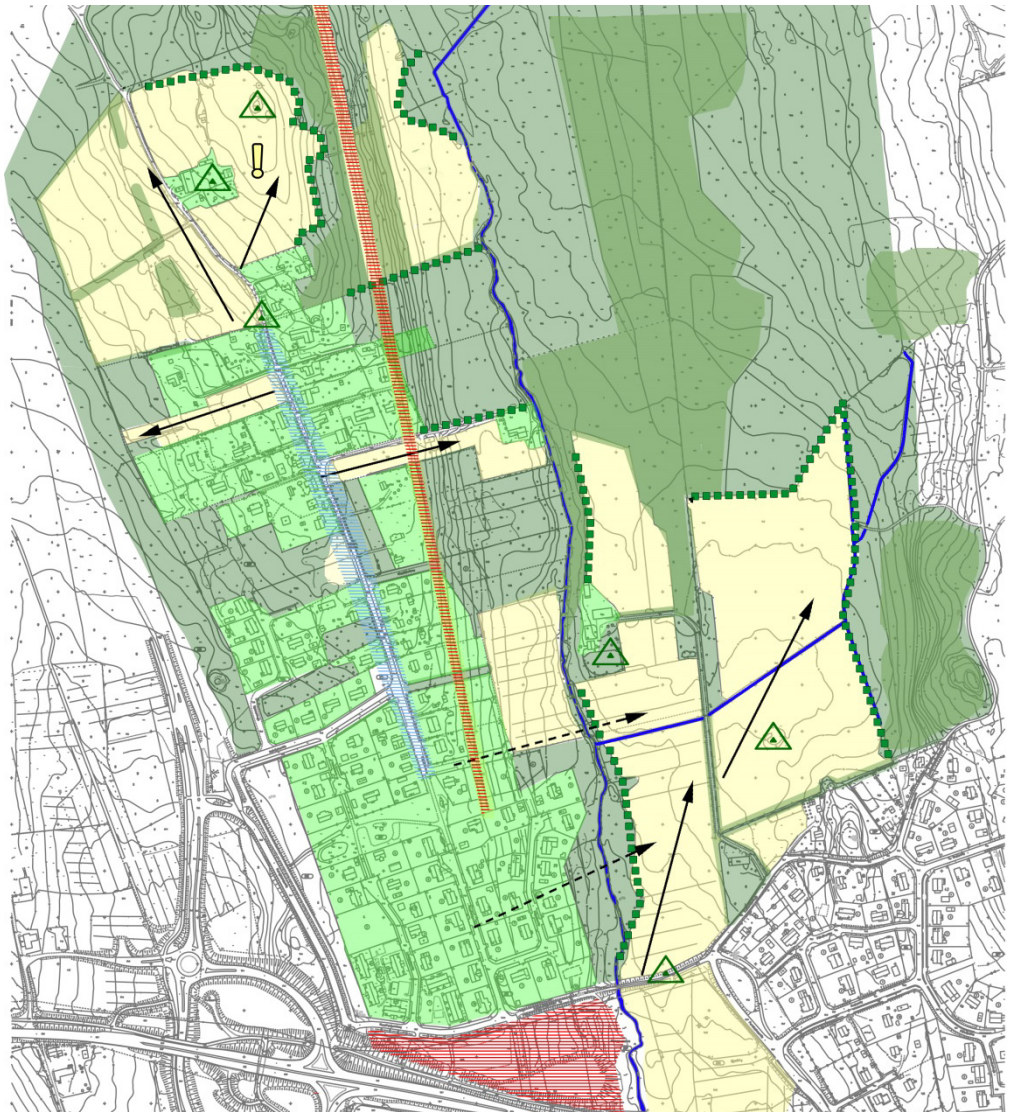

Kuva 11. Maisemakuva

5.6 Maiseman ongelmakohdat

Selvitysalueen maiseman ongelmakohdat muodostavat lähinnä Kuopiontien varrella oleva läjitysalue sekä 20 kv ilmajohto ja korkeahko linkkimasto. Avohakkuualueet ja vesakot voidaan myös luokitella maisemavaurioiden piiriin, tosin nämä korjaantuvat hiljalleen. Rakennusvaiheessa tulisi mahdollisuuksien mukaan siirtää ilmajohtolinjat maan alle alkaen Perälän tilan pohjoispuolelta. Alueen ulkopuoliseksi häiriöksi voidaan luokitella myös Kuopiontie ja lännessä rakentamaton ja avoin Katajalahdentien alue.

7. Suositukset

Selvitysalueen maisemalliset arvot rakentuvat Huusharjun kylän ja Kapakanojan ympäristöön. Huusharjun jatkosuunnittelussa alueen vahvuuksia kannattaa hyödyntää. Alueelta löytyy maisemallisesti hienoja reunavyöhykkeitä ja yksityiskohtia. Alueella ei ole kuitenkaan ole sellaisia arvokkaita maiseman erityispiirteitä, jotka rajoittaisivat (merkittävästi) rakennusten sijoittumista tai määrittäisivät tiukkoja reunaehtoja. Luontoarvot antavat reunaehtoja liito-oravien kannalta.

Maaston muodot eivät aiheuta merkittäviä rajoituksia rakentamiselle. Suuretkin maaston kohoumat ovat niin loivapiirteisiä, etteivät ne estä rinnerakentamista. Alavimmat alueet Kapakanojan ympäristössä ovat haastavia rakennusalueina korkeusasemista ja maaperästä johtuen. Entisten peltoalueiden maaperä koostuu savimaisesta hienosta hiedasta, joten painautuminen rakennettaessa on suurta. Veden läpäisevyys on myös kohtalaista, joten hulevesisuunnitteluun tulee kiinnittää huomiota. Kasvualustojen alusrakenteena peltojen maaperä on hyvää.

Keväiset tulvavedet saattavat aiheuttaa myös ongelmia entisillä peltoalueilla. Puroja, ojia ja maaston kosteita paikkoja tulee käyttää hulevesien ohjaukseen ja viivytykseen. Hulevesien johtamisessa on suotavaa hyödyntää olevia ojia ja edistää imeytymistä uoman varteen sijoitettavilla avopainanteilla. Puron varteen muodostettavat kosteikkoalueet ovat myös toivottavia.

Huusharjun asutusta voidaan myös tiivistää, mutta maankäytössä tulee huomioida alueen miljöön rakenne ja luonne. Huusharjuun kuuluneet vanhat avoimet viljelysmaat ovat nykyisin osaksi villiintyneitä niittymäisiä aukeita. Niiden säilyminen on toivottava asia, sillä ne antavat hengittävyyttä ja väljyyttä asuinalueelle. Hienoimmat reunametsävyöhykkeet ja metsäsaarekkeet tulisi säilyttää. Jäljelle jäävät entiset viljelysalueet voisivat toimia maisemapeltona, -niittynä, aarimaana, tai avoimena pelinurmena.

Kapakanoja on huomioitava rakennusten sijoittelussa niin, etteivät Kapakanojan virkistykselliset mahdollisuudet merkittävissä määrin häviä. Ojan varteen ulottuvien tonttien rajalle olisi toivottavaa jättää noin muutaman metrin leveä kasvillisuusvyöhyke. Vyöhykkeellä pehmennetään rakentamisen synnyttämää liian avonaista maisemallista vaikutelmaa. Kapakanojan puustoon tosin voidaan siellä täällä avata puoliavoimia näkymiä.

Kapakanojan ympäristöön liittyy potentiaalisia virkistysarvoja, joten ne tulee huomioida virkistysalueiden ja viheryhteyksien sijoittamisessa. Kapakanojan yhteyteen tulisi osoittaa ”puropuisto”, jossa kulkisi polveileva polku tai pitkospuut. Virkistys/ puistoalueiksi jäävien, metsäalueiden tulee olla riittävän leveitä viheryhteyksien muodostamista varten.

Suunnittelualueen kasvillisuustyyppi on huomioitava aluetta rakennettaessa. Kapakanojan jokivarsi on suositeltavaa säilyttää luonnontilaisena, joskin hoidettuna kokonaisuutena. Uoman varren kasvillisuutta voitaisiin kehittää esimerkiksi avaamalla paikoin puoliavoimia näkymiä ojan yli.

Kasvillisuuden merkitystä tulee korostaa säilyttämällä mahdollisuuksien mukaan yksittäisiä komeita puita, puuryhmiä tai – rivejä. Uusille alueille olisi hyvä osoittaa tuuheita pensaita ja puistopuita sekä kerroksellista kasvillisuutta. Kasvillisuus tarjoaa melun- ja tuulensuojaa ja sopeuttaa uuden rakentamisen olevaan rakennettuun ympäristöön. Suositeltavia puulajeja Kapakanojan ympäristöön ovat raita, hopeapaju, jalava ja pihlajat sekä havupuut.

Huusharjun täydennysrakentamisen alueille toivotaan perinteisiä pihaistutuksia, koska nämä ovat alueelle luontevampia. Tällaisia lajeja ovat Esim. syreenipensaat, marjapensaat, omenapuut, kuuset, männyt, koivut, ym. Alueen perinteiset lajit ovat myös sopeutuneet paikallisiin olosuhteisiin ja ovat siksikin suositeltavia

Alueelle muodostuvien pienipiirteisten maisematilojen tulisi jatkossakin olla vaihtelevia ja yllätyksellisiä. Asutuksen läheisyyteen jääviä metsätalousalueita tulee tarkastella tulevaisuudessa enemmän virkistykselliseltä kuin metsätaloudelliselta kannalta. Asuinalueen tuntumassa oleviin lähimetsiin/puistoalueille suositellaan luonnonmukaisten metsiköiden perustamista. Luonnonmukaiset metsät ovat monikerroksisia ja lajivalikoima suurempi

Metsäreunavyöhykkeet erottuvat voimakkaasti maisemasta ja muodostavat ekologisesti lajirikkaan ja monimuotoisen vyöhykkeen avoimen alueen ja metsän rajalla. Metsän reunojen kehittämiseen tulee kiinnittää huomiota ennen rakentamisvaiheen alkua. Luonnon tilassa kasvaseen metsäalueeseen tulee rakentamista varmentavana toimenpiteenä aloittaa jo muutama vuosi ennen rakentamista, jotta puiden kasvuolosuhteet saavat aikaa tottua valoisuuden ja tuulisuuden muutoksiin.

LÄHTEITÄ:

Mikkelin kaupungin paikkatietoaineisto

ymparisto.fi

women geologinen kartta 1 : 100 000

http://issuu.com/mikkelinkaupunki/docs/sairilan_seudun_historiaa_perinnetta_ja_nykyaikaa

Luontoselvitys (2009) Enviro oy

Taajamametsien hoitosuunnitelmaluonnos 2012-2021:

Lähde: GTK.Maaperäkartan käyttöopas.

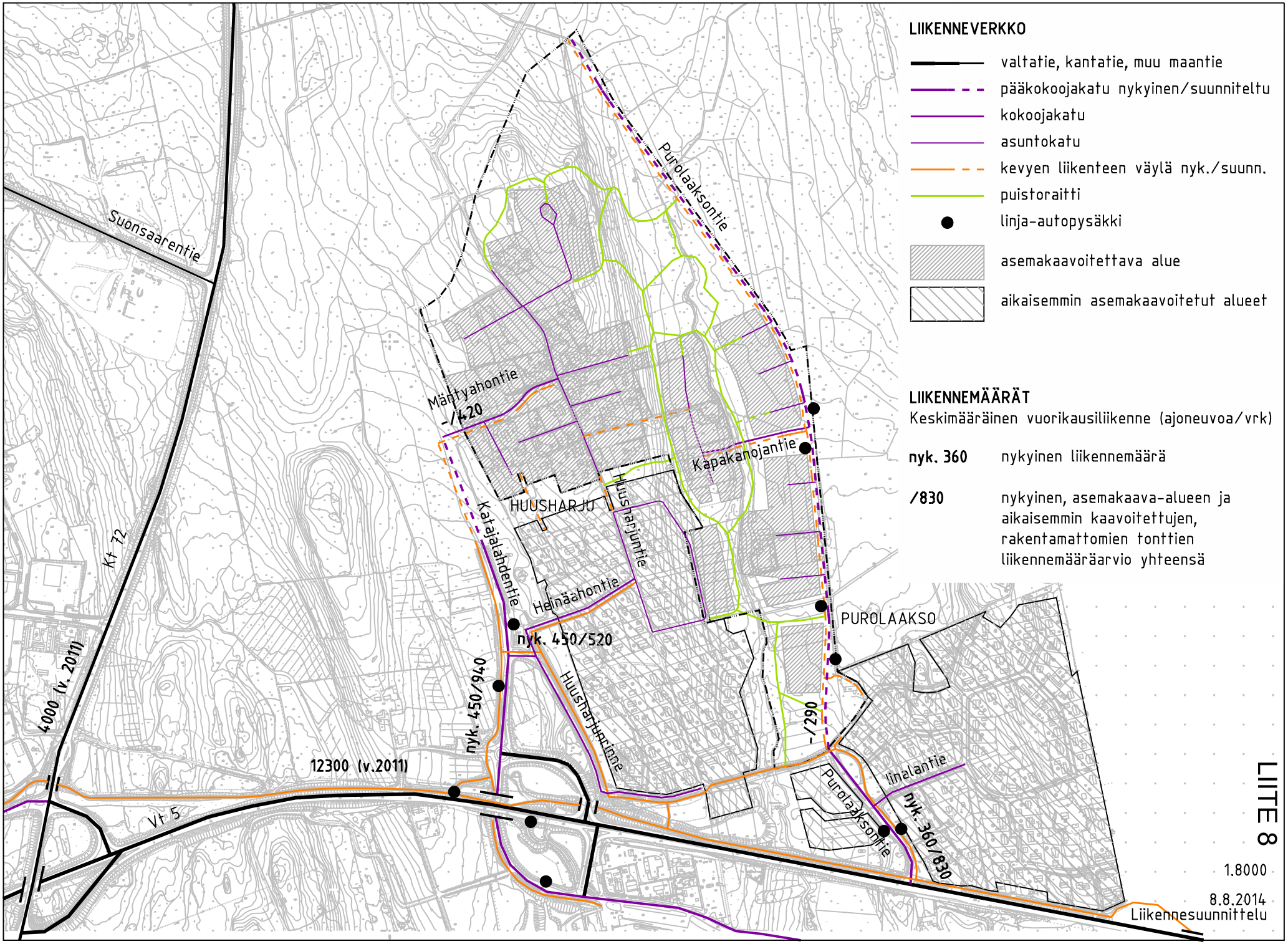
LIIKENNEVERKKO
valtatie, kantatie, muu maantie
pääkokoojakatu nykyinen/suunniteltu
kokoojakatu
asuntokatu
kevyen liikenteen väylä nyk./suunn.
puistoraitti
linja-autopysäkki
asemakaavoitettava alue
aikaisemmin asemakaavoitetut alueet
LIIKENNEMÄÄRÄT
Keskimääräinen vuorikausiliikenne (ajoneuvoa/vrk)
nyk. 360 nykyinen liikennemäärä
/830 nykyinen, asemakaava-alueen ja aikaisemmin kaavoitettujen, rakentamattomien tonttien liikennemääräarvio yhteensä
Suonsaarentie
Kt 72
4000 (v. 2011)
12300 (v.2011)
Vt 5
Mäntyahontie
-/420
Purolaaksontie
Kapakanojantie
HUUSHARJU
Huusharjuntie
Katajalahdentie
Heinäahontie
nyk. 450/520
nyk. 450/940
Huusharjuntie
PUROLAAKSO
-/290
Purolaaksontie
linalantie
nyk. 360/830
LIITE 8
1.8000
8.8.2014
Liikennesuunnittelu

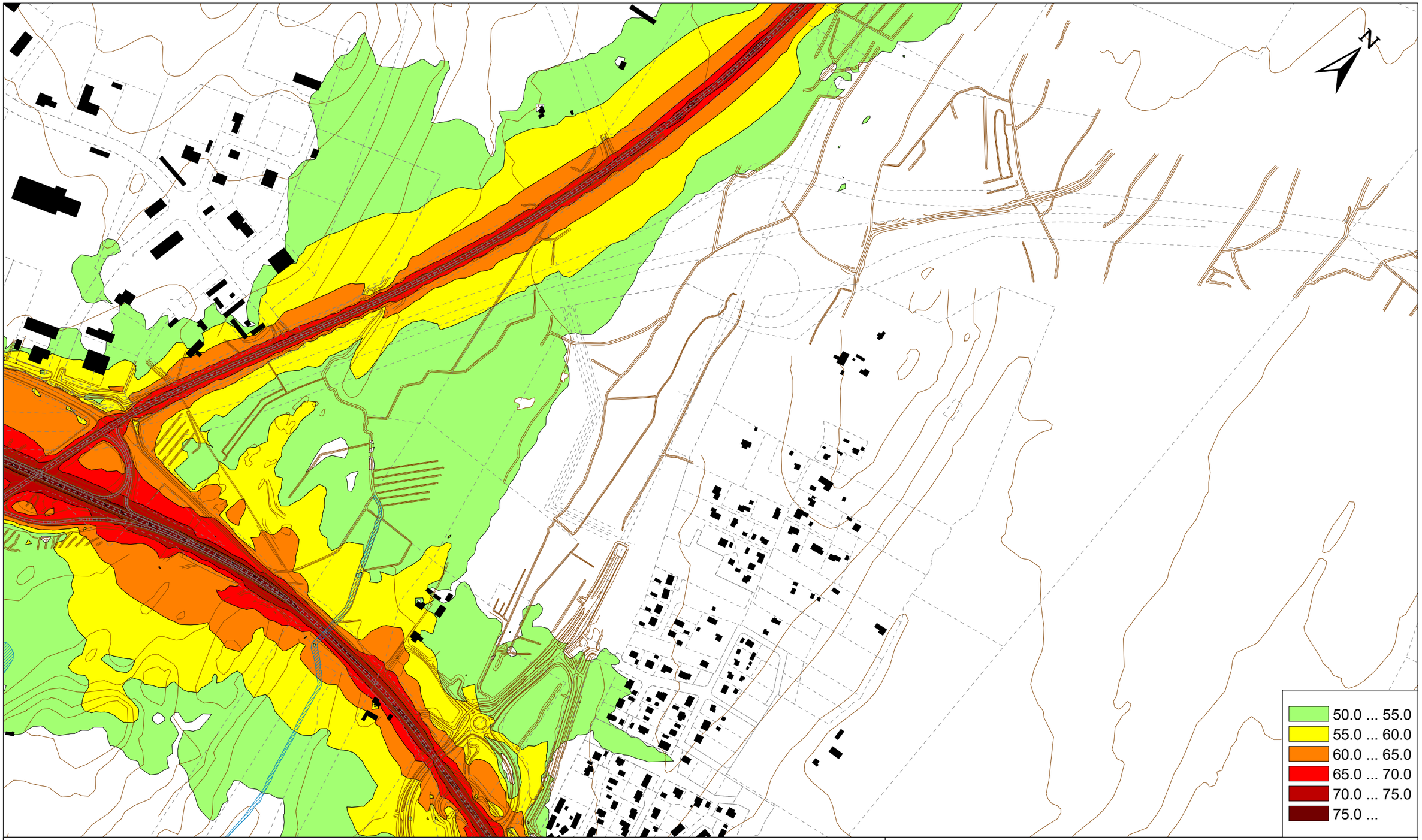

Nykytilanne 2011
päiväajan keskiäänitaso LAeq (07-22)

Laskentakorkeus + 2,0 m
Laskentahila 10 x 10 m

Vt 5
KVL 13 987 - 13 263 ajon/vrk
Raskasta liikennettä 11 - 12 %
Ajonopeus 60 - 80 km/h

Valtatien 5 parantaminen välillä Tuppulara - Vehmaa, Tiesuunnitelma
Meluselvitys plv 1 000 - 38 800

Pvm	Suunn.	Mittakaava	Liite
27.8.2012	T. Mattila	1:6 000	~~Liite2_Osa 2~~

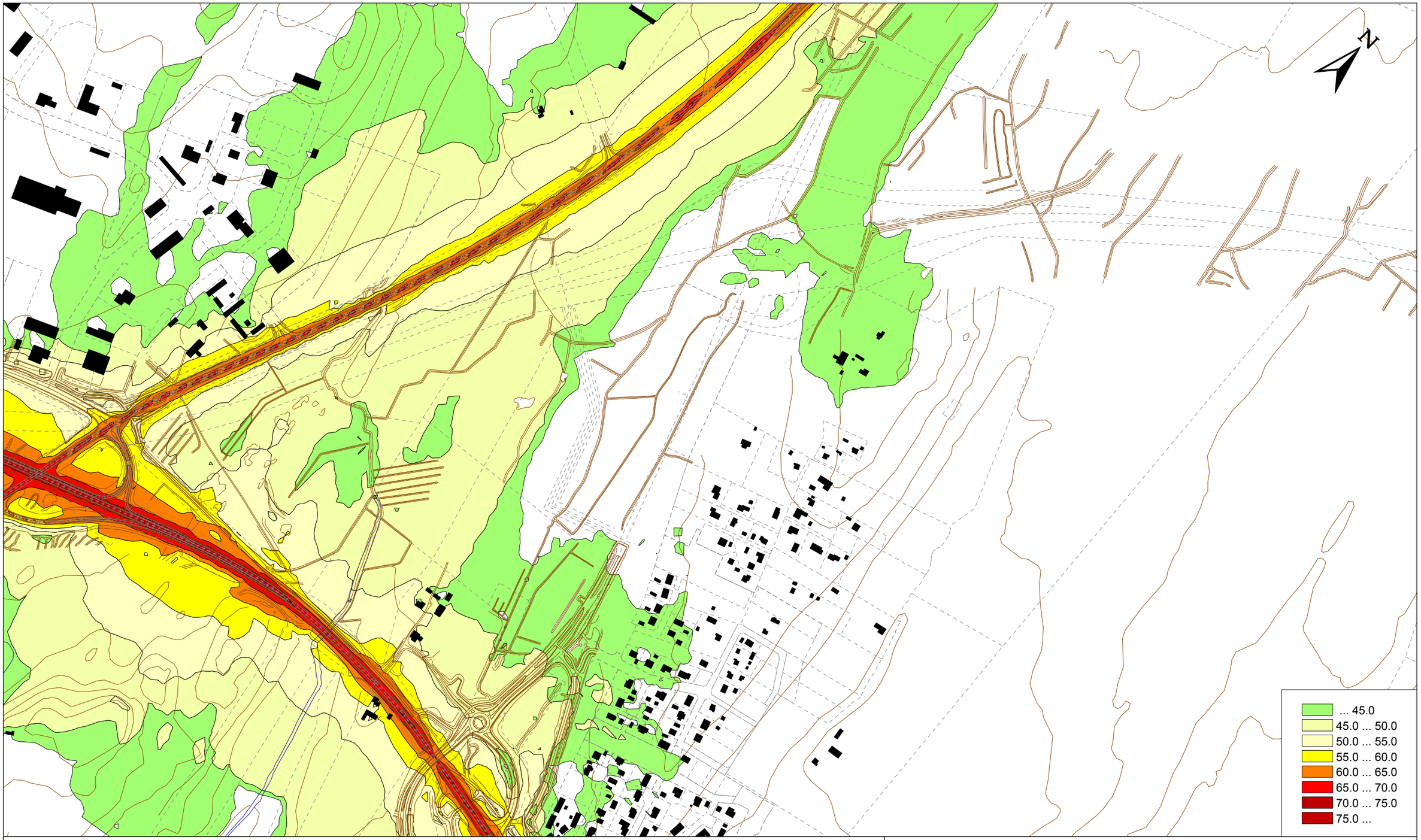

Nykytilanne 2011
yöajan keskiäänitaso LAeq (22-07)

Laskentakorkeus + 2,0 m
Laskentahila 10 x 10 m

Vt 5
KVL 13 987 - 13 263 ajon/vrk
Raskasta liikennettä 11 - 12 %
Ajonopeus 60 - 80 km/h

Valtatien 5 parantaminen välillä Tuppulara - Vehmaa, Tiesuunnitelma
Meluselvitys plv 1 000 - 38 800

DESTIA

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Pvm	Suunn.	Mittakaava	Liite
27.8.2012	T. Mattila	1:6 000	~~Liite2_Osa 2~~

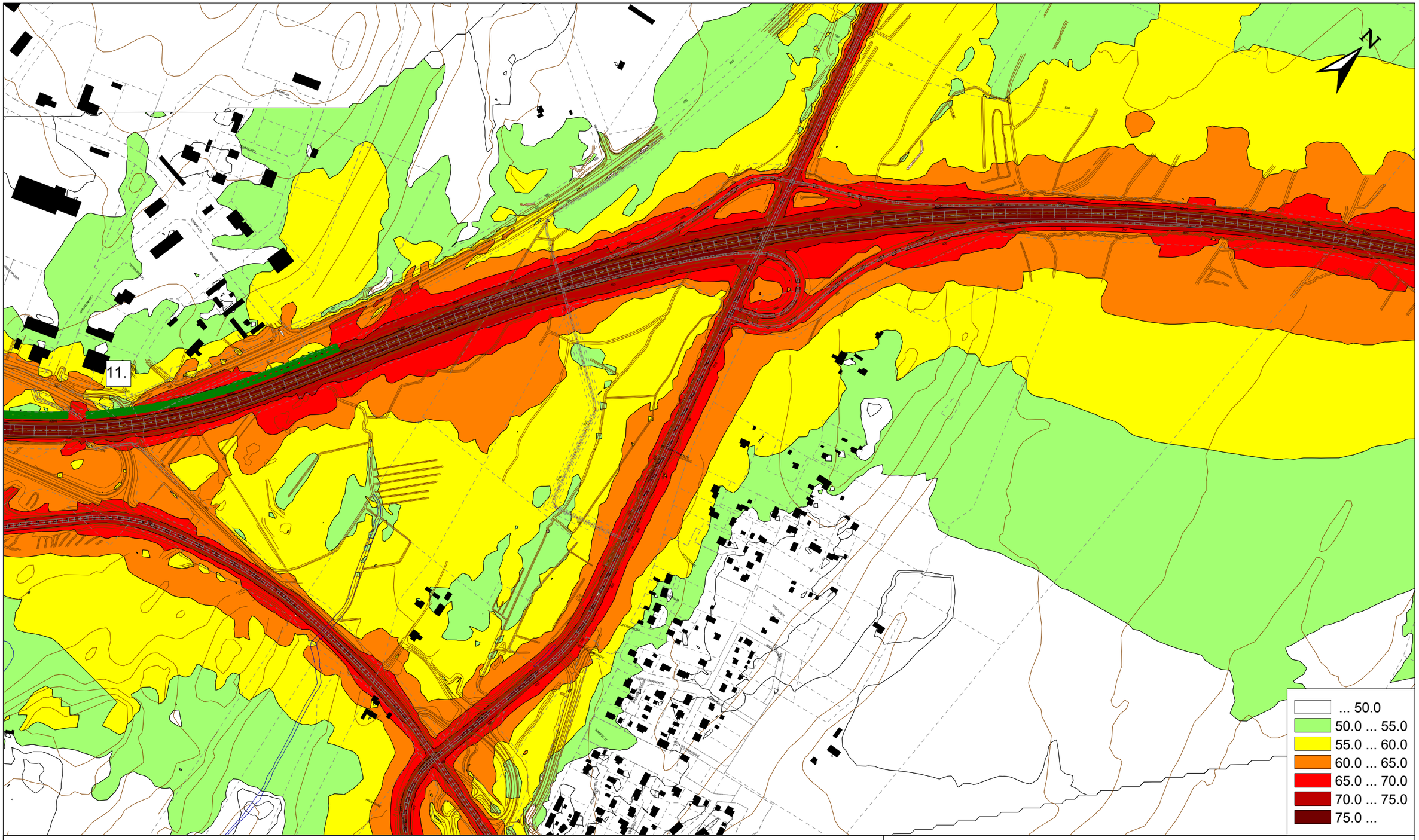

Ennustetilanne 2030, meluntorjunta
päiväajan keskiäänitaso LAeq (07-22)

Laskentakorkeus + 2,0 m
Laskentahila 10 x 10 m

Vt 5
KVL 16 900 - 11 400 ajon/vrk
Raskasta liikennettä 11 %
Ajonopeus 80 - 100 km/h

Vasen puoli:
11. Valli tsv + 3,0m

Valtatien 5 parantaminen välillä Tuppulara - Vehmaa, Tiesuunnitelma
Meluselvitys plv 1 000 - 38 800

DESTIA

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Pvm	Suunn.	Mittakaava	Liite
27.8.2012	T. Mattila	1:6 000	~~Liite4_Osa 2~~

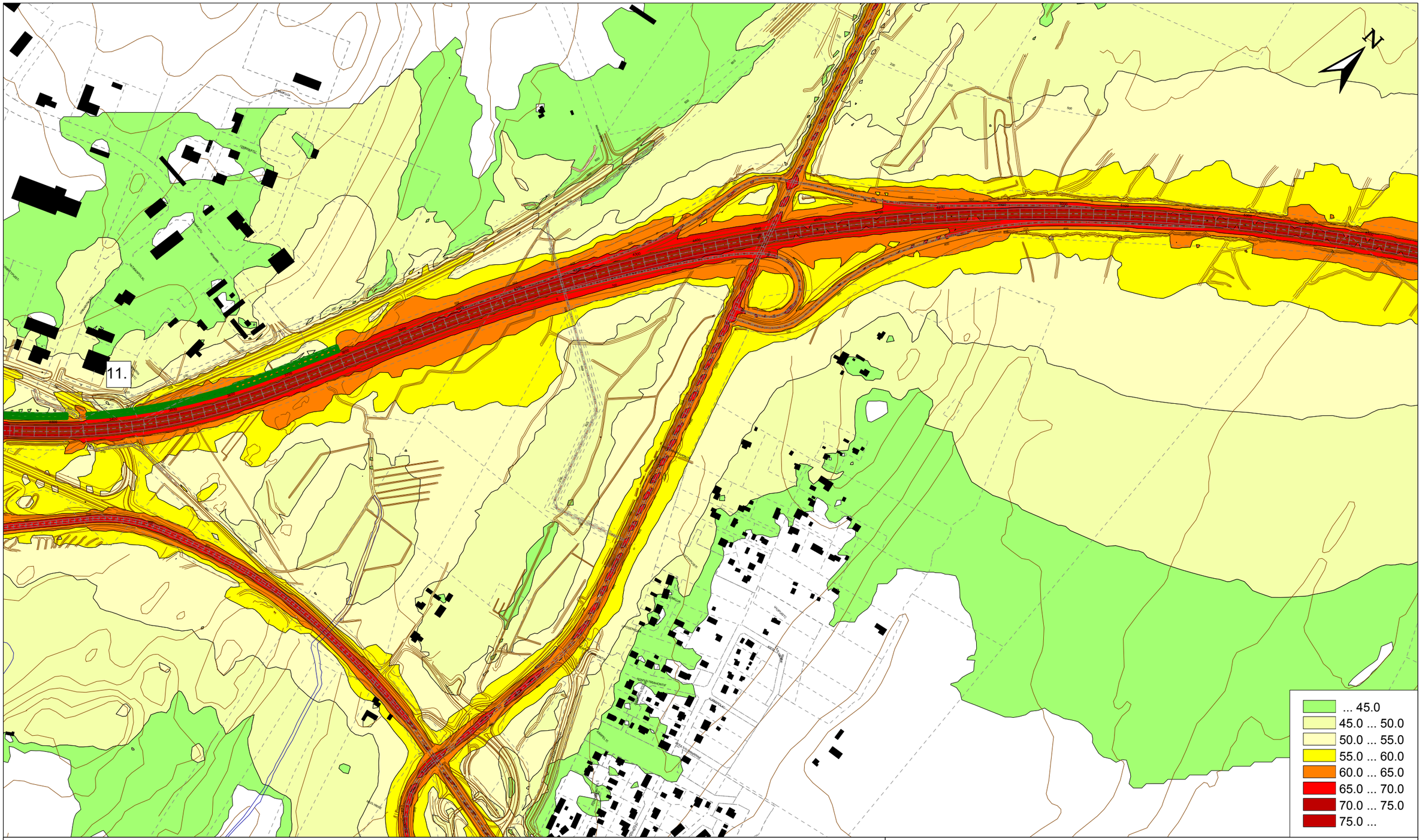

Ennustetilanne 2030, meluntorjunta
yöajan keskiäänitaso LAeq (22-07)

Laskentakorkeus + 2,0 m
Laskentahila 10 x 10 m

Vt 5
KVL 16 900 - 11 400 ajon/vrk
Raskasta liikennettä 11 %
Ajonopeus 80 - 100 km/h

Vasen puoli:
11. Valli tsv + 3,0m

Valtatien 5 parantaminen välillä Tuppulara - Vehmaa, Tiesuunnitelma
Meluselvitys plv 1 000 - 38 800

DESTIA

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Pvm	Suunn.	Mittakaava	Liite
27.8.2012	T. Mattila	1:6 000	~~Liite4_Osa 2~~

LIITE 10

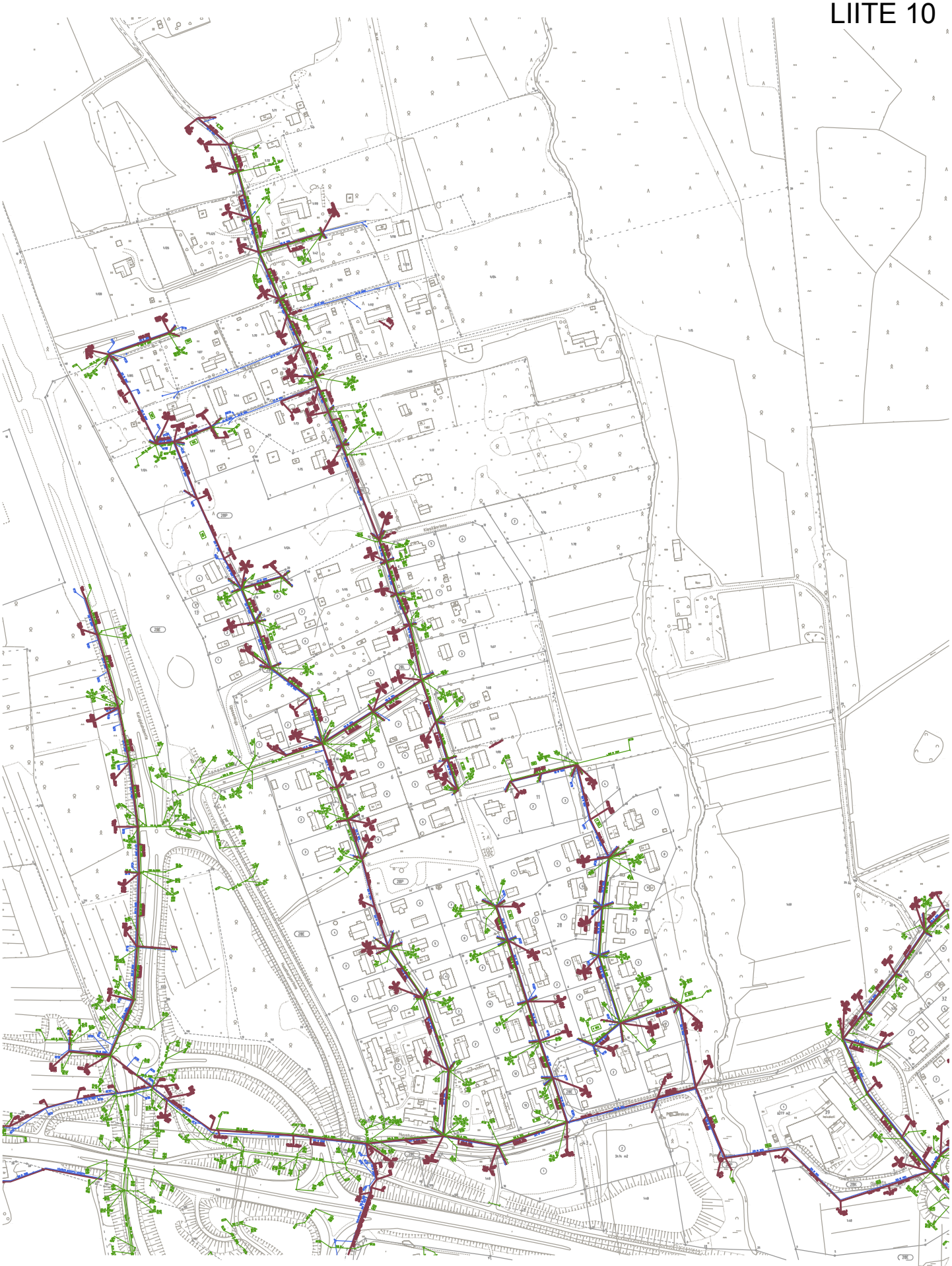

VESIJOHTO

SADEVESIVIEMÄRI

JÄTEVESIVIEMÄRI

VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTOT 1:4000 A4 TULOSTEENA

LIITE 10

LIITE 11

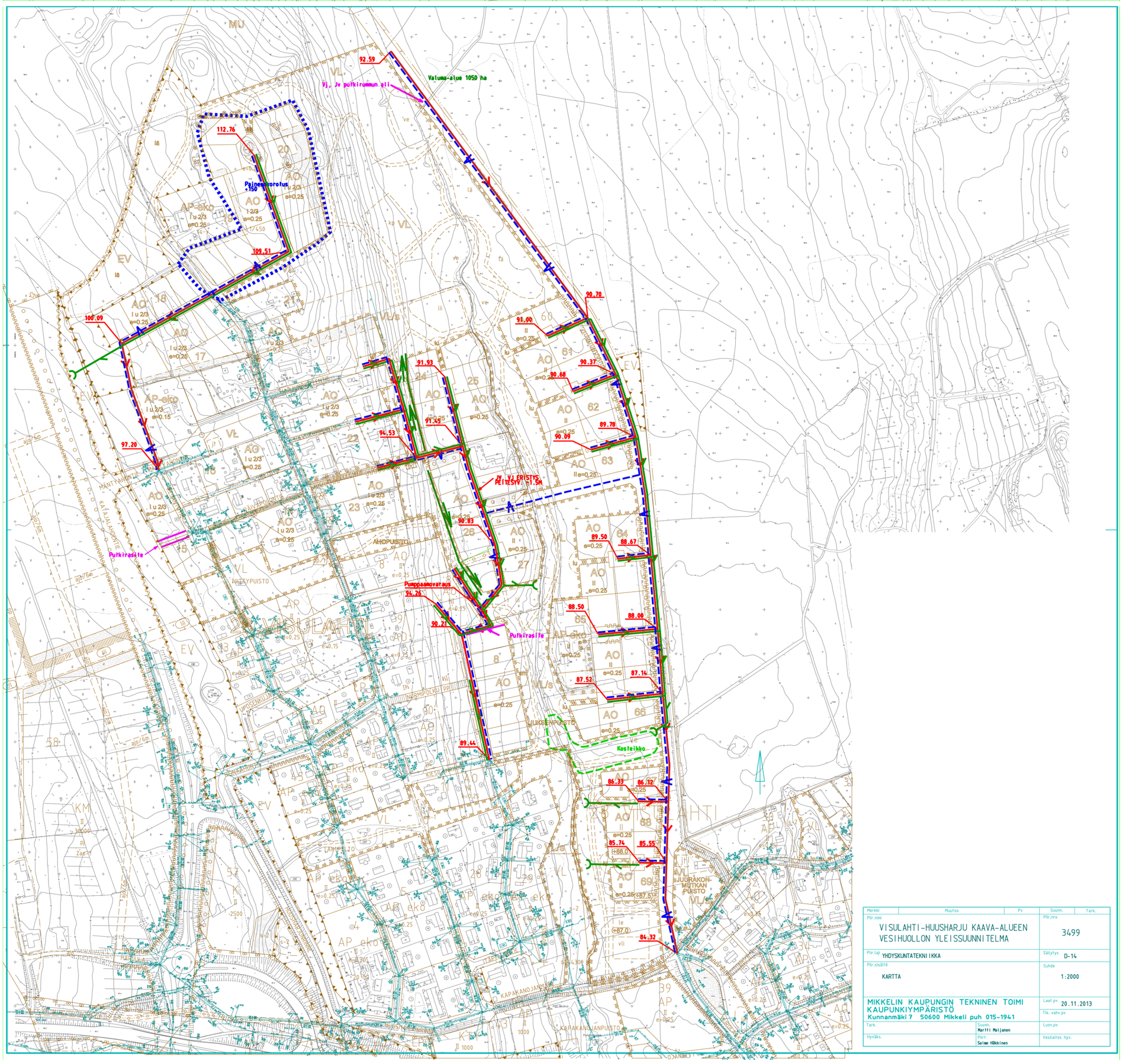

Merkki	Muutos	Pv	Suunn.	Tark.
Pltr.nimi: VISULAHTI-HUUSHARJU KAAVA-ALUEEN VESIHUOLLON YLEISSUUNNITELMA			Pltr.nro: 3499	
Pltr.laj: YHDYSKUNTATEKNIIKKA			Sklytys: D-14	
Pltr.sisältö: KARTTA			Suhde: 1:2000	
MIKKELIN KAUPUNGIN TEKNINEN TOIMI KAUPUNKIYMPÄRISTÖ Kunnanmäki 7 50600 Mikkeli puh 015-1941			Laat.pv: 20.11.2013	
Tark.	Suunn.: Martti Maljanen		Tlk. vahv.pv	
Hyväks.	Pltr.: Saime Häkkinen		Luov.pv	
			Vesilaitos hyv.	

LIITE 12

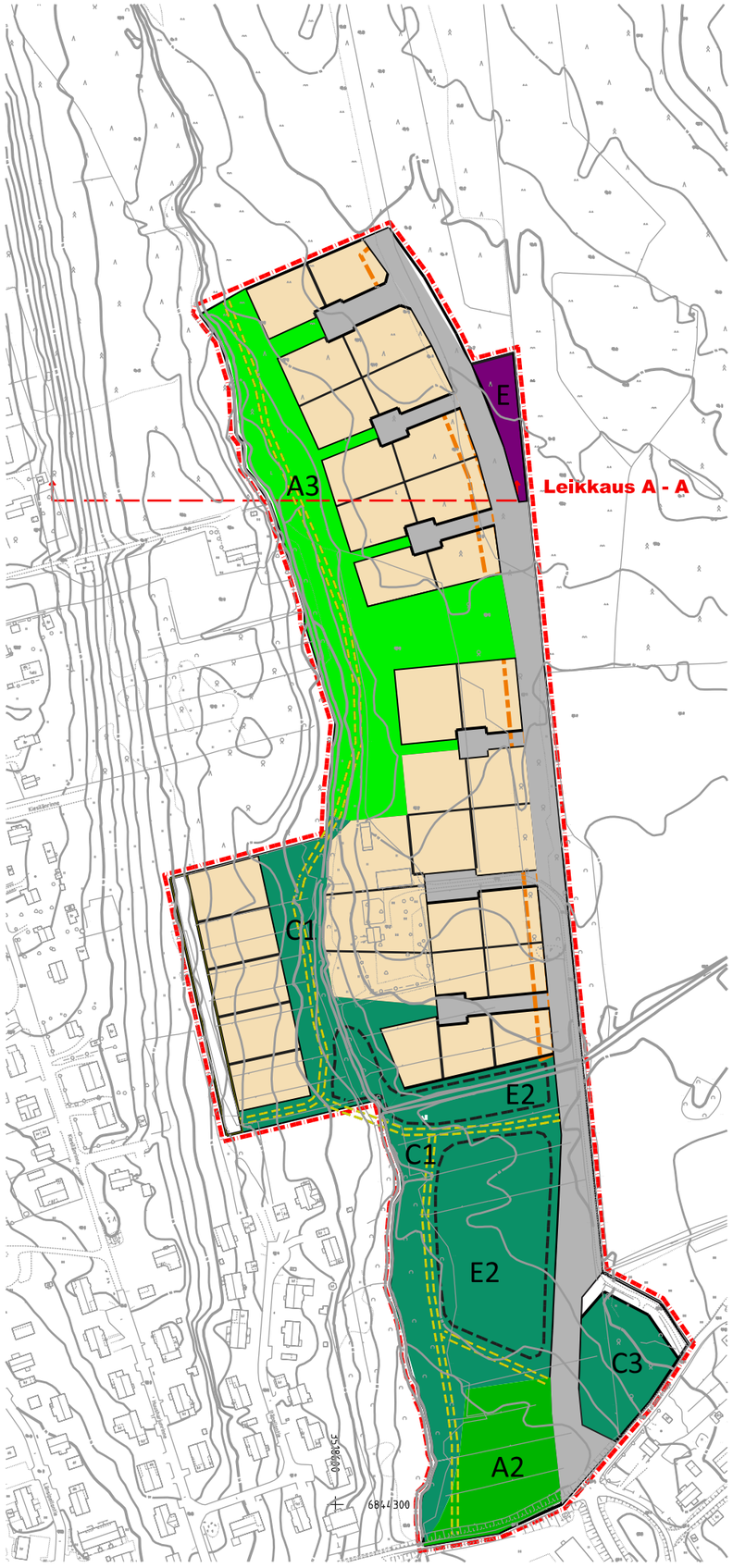

MERKKIEN SELITYKSET

E

E / B3 ERITYSALUE Kaavamerkintä(EV) Suojaviheralue
- VT-5 tiealueen eteläpuolella oleva entinen peltoaukea, joka voidaan osoittaa läjitykselle. Läjityksen on oltava muodoiltaan luonteeltaan maisemaan sopiva. Alueella kasvaa puustoryhmiä, ja pajupensaita ja ruohovartista niittykasvillisuutta.

- Aluetta voidaan myös kehittää osin maisemaniittyalueena B3 jolloin osaa aluetta niitetään 1-2 kertaa kesässä. Niittyalueiden hoito voidaan tehdä yhteistyössä asukkaiden kanssa. Avoin niittyalue antaa asukkaille mahdollisuuden nauttia avoimesta tai puoliavoimesta maisemasta ja vuodenaikojen mukaan vaihtelevasta niittyalueesta. Hoidon tavoitteena on ylläpitää niittymaisemaa siten, että alue säilyttää oman erityispiirteensä.

E2

E2 HULEVESILLE VARATTU ALUEEN OSA
- Hulevesille varatuille alueen osille johdetaan Kapakanojan ja Huusharjun ympäristön hulevedet. Ojia voidaan mutkitella ja veden kulkua voidaan hidastaa pienin padoin. Tavoitteena on luonnolliset hulevesikosteikot alueilla. Kasvillisuudeksi suositellaan luonnonkasveja. Kosteikkojen läheisyyteen voidaan sijoittaa läjitysmaita maisemallisiksi kumpareiksi.

C1

C1 LÄHIMETSÄ/ TAAJAMAMETSÄ
- Lähimetsäähoidetaan vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa.
- Lähimetsän kasvillisuus on luontaista pohjakasvillisuutta. metsään voidaan rakentaa kulkuväyliä ja polkuja suunnitelmassa on osoitettu ohjeelliset polkujen sijainnit katkoviivoin. Kapakanojan yli voidaan rakentaa kevyitä siltoja ylitystä varten. Metsien hoidon tavoitteena on maisemakuvallisten ja luonnontilaisten metsäalueiden säilyttäminen.

C3

C3 Suojametsä
- Purolaaksontien länsipuolella sijaitseva umpeenkasvanut metsäsaareke. Alueella kasvaa lehtisekametsääja pensaikko, jossa päälajina kasvaa pajua ja haapaa. Suojametsätoimii suojavyöhykkeenäja lintujen pesintäalueena. Hoidon tavoitteena on monikerroksellisuuden, peittävyyden ja suojaa antavien vaikutusten ylläpitäminen. Aluetta ei osoiteta virkistyskäyttöön.

A3

A3 KÄYTTÖ- JA SUOJAVIHERALUE
- Toimii maisemallisena ja käyttöviheralueena kesällä. Alue on puiston ja luonnonympäristön välimaastoon sijoittuva viheralue. Puistomainen ilme , kasvillisuus koostuu niittymäisistä kasveista ja luonnonpuista. Rakenteita ja kalusteita alueella on erittäin niukasti. Ketomaista kasvillisuutta voidaan hoitaa niittämällä ja vesakko poistamalla tarvittaessa. Alueelle ei tehdärakennettaavaa tai valaistua polkua.

A2

A2 LÄHILIIKUNTA- / LEIKKIPAIKKA
Alueelle voidaan sijoittaa pieni pelikenttä ja sekä nurmi- ja istutusalueita. Tavoiteena on eri-ikäisiäpalveleva alueen osa.
- Alueelle voidaan osoittaa pieniläjitysmäkiä, jotka toimivat maisemallisina ja toiminnallisina kohteina esim. pulkkamäkenä. Kohteessa korostetaan avointa maisemaa, mutta alueelle voidaan istuttaa ryhmiin tai yksittäispuiksi eri puulajikkeita. esim luonnonpuita.
-Lähiliikunta paikalle voidaan sijoittaa liikuntavälinetä mm. monitoimikuntolaitteita. Penkkejä ja roska-astioita sijoitetaan toimintojen yhteyteen.

ISTUTETTAVAT TONTTIEN OSAT
Maastonmuodoilla ja yhtenäisilläistutuksilla häivytetään tiealueen ja tonttien rajapintaa. Istutusten tarkoituksena on antaa suojaa liikennealueilta tulevilta häiriöiltä sekä muodostaa maisemallisesti rajaava elementti tiealueiden ja asutuksen välillä.

ULKOILU- JA VIRKISTYSREITIT

SÄILYTETTÄVÄT PUUT
-Maisemallisesti arvokas puu- tai puuryhmä

0 m 50 100 200 250

Mittakaava 1:2000 (A 1)

Suunnitelmassa on osoitettu asemakaavan mukaiset toiminnot ja reitit sekä ehdotettu ratkaisuja, joilla ohjataan ympäristön muodostumista asemakaava alueella. Alueen maisema-arvot on huomioitu suunnitelmassa ja alueelle esitetyissä hoitotoimenpiteissä.

Selvitysalueen maisemalliset arvot rakentuvat Huusharjun kylän ja Kapakanojan ympäristöön. Huusharjun suunnittelussa alueen vahvuuksia hyödynnetään. Alueella löytyy maisemallisesti hienoja reunavyöhykkeitä ja yksityiskohtia. Alueella ei ole kuitenkaan ole sellaisia arvokkaita maiseman erityispiirteitä, jotka rajoittaisivat (merkittävästi) rakennusten sijoittumista tai määrittäisivät tiukkoja reunaehtoja. Luontoarvot antavat reunaehtoja liito-oravien kannalta.

Maaston muodot eivät aiheuta merkittäviä rajoituksia rakentamiselle. Suuretkin maaston kohoumat ovat niin loivapiirteisiä, etteivät ne estä rinnerakentamista. Alavimmat alueet Kapakanojan ympäristössä ovat haastavia rakennusalueina korkeusasemista ja maaperästä johtuen. Entisten peltoalueiden maaperä koostuu savimaisesta hienosta hiedasta, joten painautuminen rakennettaessa on suurta. Veden läpäisevyys on myös kohtalaista, joten hulevesisuunnitteluun tulee kiinnittää huomiota. Kasvualustojen alusrakenteena peltojen maaperäon hyvää.

Huusharjun asutusta voidaan myös tiivistää, mutta maankäytössätulee huomioida alueen miljöön rakenne ja luonne. Huusharjuun kuuluneet vanhat avoimet viljelysmaat ovat nykyisin osaksi villiintyneitä niittymäisiä aukeita. Niiden säilyminen on toivottava asia, sillä ne antavat hengittävyyttä ja väljyyttä asuinalueelle. Hienoimmat reunametsävyöhykkeet ja metsäsaarekkeet tulisi säilyttää. Jäljelle jäävät entiset viljelysalueet voisivat toimia maisemapeltona, -niittynä, aarimaana, tai avoimena pelinurmena.

Kapakanoja on huomioitava rakennusten sijoittelussa niin, etteivät Kapakanojan virkistykselliset mahdollisuudet merkittävissämäärin häviä. Ojan varteen ulottuvien tonttien rajalle olisi toivottavaa jättää noin muutaman metrin leveäkasvillisuusvyöhyke. Vyöhykkeellä pehmennetään rakentamisen synnyttämää liian avonaista maisemallista vaikutelmaa. Kapakanojan puustoon tosin voidaan siellä täällä avata puoliavoimia näkymiä.

Kapakanojan ympäristöön liittyy potentiaalisia virkistysarvoja, joten ne tulee huomioida virkistysalueiden ja viheryhteyksien sijoittamisessa. Kapakanojan yhteyteen tulisi osoittaa "puropuisto", jossa kulkisi polveileva polku tai pitkospuut. Virkistys/ puistoalueiksi jäävien, metsäalueiden tulee olla riittävän leveitä viheryhteyksien muodostamista varten. Suunnittelualueen kasvillisuustyyppi on huomioitava aluetta rakennettaessa. Kapakanojan jokivarsi on suositeltavaa säilyttää luonnontilaisena, joskin hoidettuna kokonaisuutena. Uoman varren kasvillisuutta voitaisiin kehittää esimerkiksi avaamalla paikoin puoliavoimia näkymiäojan yli.

Kasvillisuuden merkitystä tulee korostaa säilyttämällämahdollisuuksien mukaan yksittäisiäkomeita puita, puuryhmiätai rivejä. Uusille alueille olisi hyvä osoittaa tuuheita pensaita ja puistopuita sekäkerroksellista kasvillisuutta. Kasvillisuus tarjoaa melun- ja tuulensuojaa ja sopeuttaa uuden rakentamisen olevaan rakennettuun ympäristöön. Suositeltavia puulajeja Kapakanojan ympäristöön ovat raita, hopeapaju, jalava ja pihlajat sekä havupuut.

Huusharjun täydennysrakentamisen alueille toivotaan perinteisiäpihaistutuksia, koska nämäovat alueelle luontevimpia. Tällaisia lajeja ovat Esim. syreenipensaat, marjapensaat, omenapuut, kuuset, männyt, koivut, ym. Alueen perinteiset lajit ovat myös sopeutuneet paikallisiin olosuhteisiin ja ovat siksikin suositeltavia.

Alueelle muodostuvien pienipiirteisten maisematilojen tulisi jatkossakin olla vaihtelevia ja yllätyksellisiä. Asutuksen läheisyyteen jääviä metsätalousalueita tulee tarkastella tulevaisuudessa enemmän virkistykselliseltä kuin metsätaloudelliselta kannalta. Asuinalueen tuntumassa oleviin lähimetsiin/puistoalueille suositellaan luonnonmukaisten metsiköiden perustamista. Luonnonmukaiset metsät ovat monikerroksisia ja lajivalikoima suurempi.

Metsäreunavyöhykkeet erottuvat voimakkaasti maisemasta ja muodostavat ekologisesti lajirikkaan ja monimuotoisen välittäjäalueen avoimen alueen ja metsän rajalla. Metsän reunojen kehittämiseen tulee kiinnittää huomiota ennen rakentamisvaiheen alkua. Luonnontilassa kasvaseen metsäalueeseen tulee rakentamista varmentavana toimenpiteenä aloittaa jo muutama vuosi ennen rakentamista, jotta puiden kasvuolosuhteet saavat aikaa tottua valoisuuden ja tuulisuuden muutoksiin.

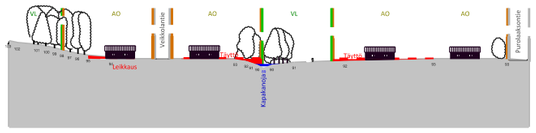

Leikkaus A - A

MIKKELI	1: 2000 (A 1)
KAPAKANOJA	VIHERYLEISSUUNNITELMA
MIKKELIN KAUPUNKI TEKNINEN TOIMI KAUPUNKISUUNNITTELU	
K.R MIKKELI 29.10.2013; MUUTOS 29.9.2018	

LIITE 13

INVENTOINTIRAPORTTI

MIKKELI
Visulahti, Huusharjun pohjoisosa ja Kapakanoja

Asemakaava-alueen eteläosan arkeologinen inventointi
18.-19.9. 2013

AKDG3327:3

MUSEOVIRASTO

KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO | ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

PETRO PESONEN

Tiivistelmä

Visulahden Huusharjun pohjoisosan ja ns. Kapakanojan asemakaavoitettavan alueen muinaisjäännösinventointi tehtiin Mikkelin kaupungin tilauksesta. Laajudeltaan 42 hehtaarin asemakaava-alueesta 17 hehtaaria on yleiskaavassa osoitettu alueeksi, jolla saattaa olla vielä tunnistamattomia muinaismuistoja. Inventoinnilla haluttiin selvittää, voidaanko tätä aluevarausta supistaa. Maastoinventointi tehtiin kolmen hengen voimin 18.-19.9.2013. Inventointimenetelminä olivat pintahavainnointi, metallinpaljastinprospektointi ja koekuopitus. Alueelle kaivettiin 54 koepistoa.

Inventoinnin tuloksena yleiskaavaan merkittyä mahdollisesti muinaismuistoja sisältävää aluetta voidaan merkittävästi supistaa. Muinaisjäännösrekisteriin tulee uutena kohteena muinaisjäännös nimeltä Kapakanoja. Tämä mahdollinen historiallisen ajan asuinpaikan jäänne on peltomullan alla oleva likamaa- ja hiilikerros, joka rajautuu noin 24 x 8 metrin suuruiseksi alueeksi Kapakanojan länsirannan peltoalueelle.

Kannen kuva: AKDG3327:3. Metallinpaljastinprospektointia, taustalla Unelman talon piharakennus. Kuvattu kaakosta. Kuva Petro Pesonen.

Sisällysluettelo

Arkisto- ja rekisteritiedot 2
Yleiskartta inventointialueen sijainnista 3
1. Johdanto 4
2. Tutkimusalueen kuvaus 5
2.1 Asemakaava-alue 5
2.2 Visulahden seudun historiaa 6
3. Inventoinnin menetelmät ja tulokset 11
4. Kohdekuvaus 13
4.1 Mikkeli Kapakanoja 13
5. Yhteenveto 16
Digitaalikuvaluettelo 17
Koekuoppaluettelo 18

Arkisto- ja rekisteritiedot

Tutkimuslaitos:	Museovirasto/Arkeologiset kenttäpalvelut
Inventoija:	FL Petro Pesonen
Kunta:	Mikkeli
Alue:	Visulahti, Huusharjun pohjoisosan ja Kapakanojan asemakaava-alueen eteläosa
Kenttätyöaika:	18.-19.9.2013
Apulaistutkija:	FM Johanna Seppä
Tutkimusavustaja:	HuK Laija Simponen
Tutkimusten rahoittaja:	Mikkelin kaupunki
Alkuperäinen raportti:	Museoviraston arkeologinen keskusarkisto, Helsinki
Kopio:	Mikkelin kaupunki, Savonlinnan maakuntamuseo
Tutkimusala:	17 ha (kaava-alueen eteläosa)
Löydöt:	-
Digitaalikuvat:	AKDG 3327:1-8
Aikaisemmat tutkimukset (lähialueella):	Sarasmo Esko, inventointi 1938 (Mikkeli) Leppääho Jorma, kaivaus 1954-1955, 1957 (Visulahden kalmisto) Huurre Matti, tarkastus 1972 (Katajalahti) Torvinen Markku, kaivaus 1978 (Visulahti N) Nieminen Eeva-Liisa, kaivaus 1981 (Visulahti N) Lehtinen Leena, kaivaus 1989 (Lampila) Lesell-Cabalou Kreetta, tarkastus 1990 (Lampila) Taisto Karjalainen, inventointi ja kaivaus 1990 (Visulahden alue) Poutiainen Hannu, tarkastus 1990 (Katajalahti) Poutiainen Hannu, kaivaus 1993 (Visulahden alue) Jussila Timo, kartoitus 2009 (Lampila-Juoneennurmi) Pesonen Petro, kaivaus 2009 (Harjula) Lesell Kreetta, kaivaus 2011 (Harjula ja Närepelto)
Aikaisemmat löydöt (lähialueella):	KM 10880 hopeinen ristiretkiaikainen krusifiksi (Juoneennurmi) KM 13441:1-44 kalmistolöytöjä (Visulahden kalmisto) KM 13769:1-210 kalmistolöytöjä (Visulahden kalmisto) KM 17982 ristiretkiaikainen sormus (Katajalahti) KM 18992:1-4 mahd. kalmistolöytöjä (Katajalahti, Visulahden kalmisto) KM 19158:1-2 arabialainen hopearaha, savikiekko (Närepelto) KM 19615:1-6 piitä, palanutta luuta ym. (Närepelto) KM 20433:1-3 tasavartinen solki, kankiketjun nivel, palanutta luuta (Visulahti N) KM 21171:1-9 rautanuolenkärki, keihäänkärjen katkelma? ym. (Visulahti N) KM 23180 kaksi soikeaa kupurasolkea (Lampila) KM 24923:1-60 kaivauslöytöjä (Lampila) KM 25611 lasihelmiä, piitä ym. (Lampila) KM 25627:1-138 inventointilöytöjä (Katajalahti, Harjula ym.) KM 25631 inventointilöytöjä (Harjula, Närepelto) KM 27070 pala rautakautista keramiikkaa ym. (Katajalahti) KM 28011:1-17 pronssia, kvartsia, piitä ym. (Katajalahti) KM 28012:1-4 palanutta savea, luuta, kvartsia (Hakamaa) KM 93068:1-2 historiallisen ajan rahoja (Katajalahti) KM 93069:1 historiallisen ajan raha (Visulahti N)

Yleiskartta inventointialueen sijainnista

MIKKELI VISULAHTI
asemakaava-alueen arkeologinen inventointi
Petro Pesonen 2013

Yleiskartta mk 1:10 000
Asemakaava-alue ja ehdotettu muinaisjäännösrajaus

koordinaatisto ETRS-TM35

asemakaavoitettava alue

yleiskaavan mukainen sm-rajaus, jolla saattaa olla vielä tunnistamattomia muinaismuistoja

ehdotettu muinaisjäännösrajaus

N

0 400 m

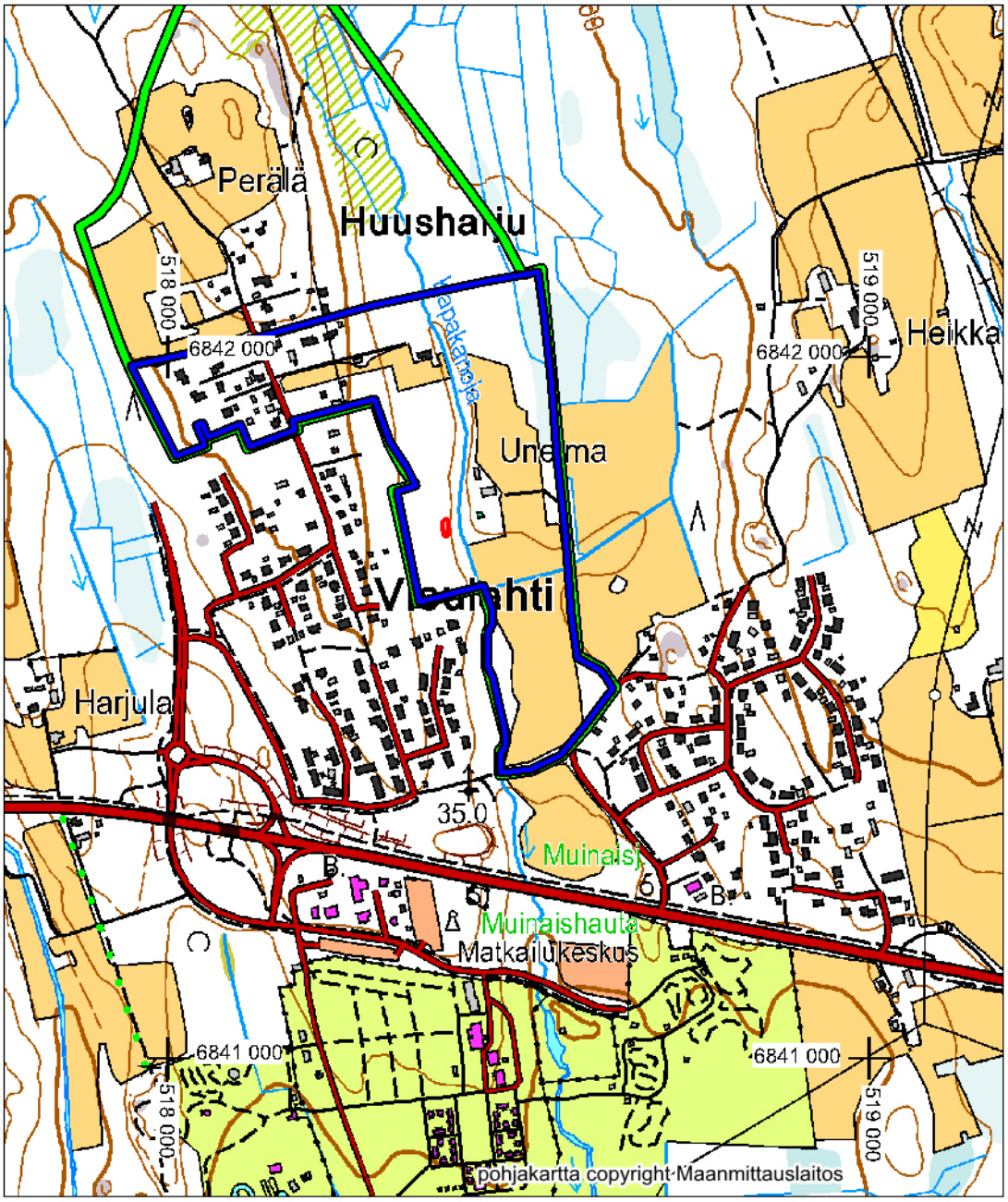

1. Johdanto

Mikkelin kaupunki tilasi Visulahden Huusharjun pohjoisosan ja ns. Kapakanojan asemakaavoitettavan alueen muinaisjäännösinventoinnin Museoviraston Arkeologisilta kenttäpalveluilta. Asemakaava-alue on laajuudeltaan 42 hehtaaria, josta 17 hehtaaria on voimassaolevassa yleiskaavassa osoitettu sellaiseksi alueeksi, jolla saattaa olla vielä tunnistamattomia muinaismuistoja. Savonlinnan maakuntamuseo on lausunnossaan 15.8.2013 todennut, että kaavoitettavalla alueella tulee tehdä arkeologinen inventointi. Muinaisjäännösinventoinnilla haluttiin selvittää kyseisen alueen muinaisjäännökset ja saada lisätietoa, voidaanko em. aluevarausta asemakaavassa supistaa. Kyseinen aluevaraus on ollut kaavassa lähialueiden runsaiden rautakauteen ajoittuvien muinaisjäännösten vuoksi – merkittävimpänä näistä ristiretkiaikainen Visulahden kalmisto valtatie 5:n eteläpuolella.

Työ toteutettiin kenttätöiden osalta 18.-19.9.2013. Työryhmän muodostivat arkeologit Petro Pesonen, Johanna Seppä ja Laija Simponen. Töiden aikaan säätila alueella oli hyvä ja työt sujuivat suunnitellulla tavalla. Inventoinnin jälkityöt ja raportti on tehty lokakuun lopussa ja marraskuun alussa 2013.

Helsingissä 1.11.2013

Petro Pesonen, FL

2. Tutkimusalueen kuvaus

2.1 Asemakaava-alue

Visulahden Huusharjun pohjoisosan ja Kapakanojan asemakaava-alue sijaitsee nykyisen valtatie 5:n ja suunnitellun, uuden valtatie 5:n välisellä alueella Mikkelin kaupungin keskustasta vajaa 5 kilometriä itäkoilliseen. Lännessä alue rajautuu Visulahden Itäportin asemakaava-alueeseen ja etelässä Huusharjun asemakaavoitettuun asuinalueeseen. Asemakaavassa uudisrakennettavaksi suunnitellut alueet sivuavat Kapakanojan kahta puolen Kiesilänrinnettä ja Purolaaksontietä/Kalliomäenkujaa sekä Perälän tilan alueella Huusharjuntietä. Asemakaava-alueen läntinen puoli on jo pääosin rakennettua. Asemakaava-alueen koko laajuus on noin 42 hehtaaria, josta tilaus koski 17 hehtaarin aluetta asemakaava-alueen eteläosassa.

Alueen maaston voi jakaa kolmeen perusosaan: 1) Huusharjun lakialue, 2) Kapakanojan länsipuolinen harjun alarinteen tasanne, ja 3) Kapakanojan itäpuolinen alava peltoaukea. Inventoinnin selvitysalue koski pääasiassa kahta viimeksi mainittua aluetta, sillä tutkittavan alueen rajauksen sisäpuolella harjun lakialue on jo lähes kokonaan rakennettu. Aivan länsireunassa selvitysalue ulottuu jonkin verran seuraavan ojalaakson itäreunalle, jossa on nykyään istutuskoivumetsää.

Kapakanojan länsipuolella on pieniä peltoalueita aivan Unelman tilaa vastapäätä sekä selvitettävän alueen pohjoisosassa olevan pientalon ympäristössä. Näiden välissä maasto kohoaa selkeäksi törmäksi, jossa on vanhahkoa kuusimetsää. Kapakanojan itäpuolella maisemaa hallitsee Unelman vanhan tilakeskuksen molemmin puolin oleva alava peltoalue, joka on heinäpeltona. Aivan selvitysalueen pohjoisosassa on istutettua nuorehkoa koivumetsää. Alueen kaakkoiskulmassa on pieni ryteikköinen puisto. Alueen maaperä on jokilaaksoissa hienoa hietaa, joka muuttuu hiesuksi ja saveksi alueen eteläosassa. Suursaimaan maksimiranta 90 mmpy (n. 4000 eKr.) on ulottunut Kapakanojan laaksoon, suurin piirtein Unelman kohdalle. Sen jälkeen vedenpinta on laskenut nykyisen vesistön tasoon (n. 76 mmpy) Visulahdessa, jonne Kapakanoja laskee.

AKDG3327:1. Unelman talon eteläpuolella olevaa heinäpeltoa. Kuvattu pohjoisesta. Kuvaaja: Petro Pesonen.

AKDG3327:7. Istutuskoivikkoa tulevan Katajalahdentien itäpuolella. Kuvattu pohjoisesta. Kuvaaja: Petro Pesonen.

AKDG3327:8. Kuusi- ja mäntymetsää Kapakanojan länsipuolen törmällä. Kuvattu lounaasta. Kuvaaja: Petro Pesonen.

2.2 Visulahden seudun historiaa

Visulahden alueelta ei tunneta lainkaan kivi- tai pronssikautisia löytöjä, vaikka alue on sinänsä potentiaalista esimerkiksi kivikautisten asuinpaikkojen esiintymiselle runsaiden vesistöjen vuoksi. Suur-Saimaan maksimiranta (n. 4000 eKr.) on ulottunut Kapakanojan laaksoon ja todennäköisesti sitä ajankohtaa vanhemmat mahdolliset asutuksen jäännökset ovat jääneet jo aikanaan nousevan veden pinnan alle ja tuhoamaksi. Myöskään Suur-Saimaan jälkeisiltä rannoilta ei ole kivi- ja pronssikautta löytynyt, mikä saattaa johtua siitäkin että vanhan Mikkelin kaupungin aluetta ei ole arkeologisesti perusinventoitu sitten vuoden 1938. Tarkasti tämän raportin selvitysalueella ei ole tehty juurikaan arkeologisia tutkimuksia aiemmin, mutta v. 1990 ja 1993 Visulahden aluetta ja silloin suunniteltua VT 5:n linjausta selvittäneet koetutkimukset kävivät aivan alueen liepeillä, v. 1990 inventointi kattoi jopa hieman alueen eteläosaa Kapakanojan laaksossa.

Visulahden esihistoria on tunnettu rautakautisista löydöistään. Visulahden ristiretkiaikainen kalmisto tutkittiin jo vuosina 1954-1955. Tutkimuksissa löydettiin 34 hautaa, joista 28 oli ruumishautauksia, viisi polttohautaa ja kaksi polttamattomia luita käsittävää luukasahautaa. Haudoista 16 on pystytty esinelöytöjen perusteella määrittämään miestenhaudoiksi, kahdeksan naistenhaudoiksi ja kaksi lastenhaudoiksi. Kröpin

talon luota on löydetty esineetön ruumishauta ja Närepellosta on löytynyt rautakautiseen asuinpaikkaan tai hautoihin viittaavia löytöjä. Kaava-alueesta itään olevalla Juoneennurmen ja Lampilan alueella on useita muinaisjäännöksiä, jotka liittyvät rautakautiseen ja historiallisen ajan asutukseen. Lähimpänä kaava-aluetta ovat Harjulan ja Katajalahden kohteet. Harjulassa tehtiin arkeologisia kaivauksia vuosina 2009 ja 2011, ja löydettiin mm. 1400-1600 –luvulle ajoittuva hiiltynyt kuopparakenne. Katajalahden mahdollista rautakautista asuin-/hautapaikkaa on tutkittu vuosina 1990 ja 1993. Paikalta on löytynyt mm. polttohautaan viittaavaa nokikerrosta, ristiretkiaikainen sormus ja rautakautista keramiikkaa, mutta pienialaiset kaivaukset eivät ole täysin pystyneet selvittämään kohteen luonnetta. Visulahden Shelliltä erkanevan Purolaaksontien länsipuolella on vielä todennäköisesti rautakautiseksi ajoittuva kuppikivi, Visulahti E.

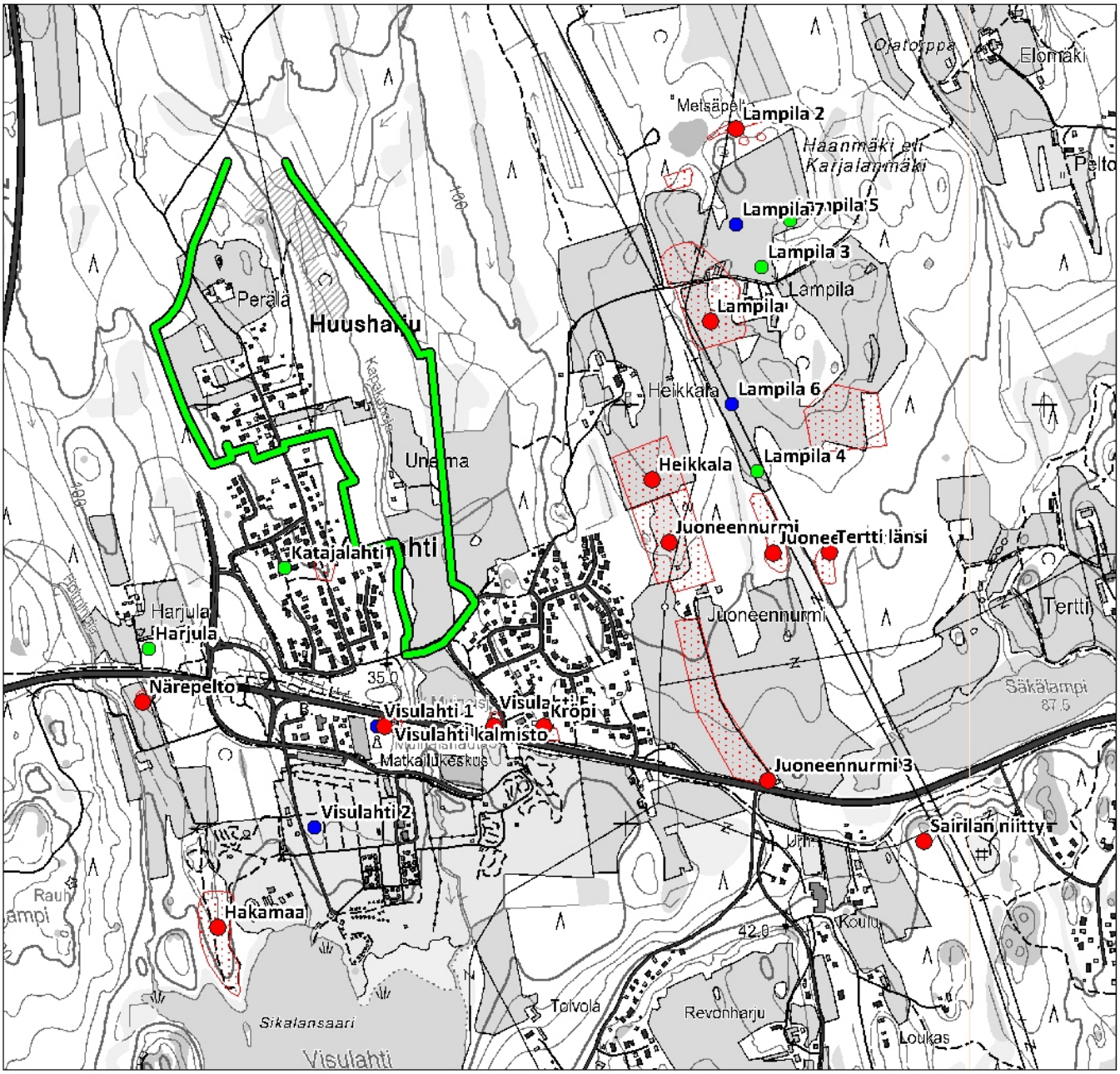

Asemakaava-alueen lähiseudun muinaisjäännökset. Lähde: Muinaisjäännösrekisteri 31.10.2013.

Visulahden kylässä on ollut neljä kantataloa 1600-1800 –luvuilla. Näistä taloista selvästi keskeisin on ollut Katajalahden ratsutila eli Visulahden kartano, joka on syntynyt viimeistään 1500-luvulla. Muista kylän taloista toinen on sijainnut samalla niemellä kartanon kanssa, mutta se on siirretty myöhemmin muualle.[1]

Visulahden alueelta ei ole kovin vanhoja karttoja. Vanhin lienee vuodelta 1750 peräisin oleva Mikkelin pitäjänkartta. Tässä vaiheessa tutkimusalueella ei ole asutusta eikä juuri muutakaan toimintaa. Visulahden ja Siikalan tilat sijaitsivat silloisen tien eteläpuolella ja tien pohjoispuolella ja Visulahden kartanolta koilliseen olevalla mäellä oli muutamia torppia. Vuosina 1834-1848 laaditussa Visulahden isojakokartassa inventointialueella on peltoja ja niittyjä, lähimmät tontit ovat välittömästi alueen länsipuolella olevat kolme Norolan ratsutilojen torppaa N:ot 8-10.[2] Paikannimenä tälle alueelle on isojakoselityksissä Noroselkä ja Pitkäsenselkä. Ainoa koko kaava-alueen sisäpuolella sijaitseva tila on Leinonpellon torppa nykyisen Perälän paikalla. Perälän tila on kaava-alueen pohjoisosassa, joka ei kuulunut inventointialueeseen. Hieman myöhemmässä Mikkelin pitäjänkartastossa asutustilanne on samanlainen, mutta aiempi Siikalan tila on muuttunut torpaksi.[3] Tutkimusalueella oleva Unelman tila on perustettu sodan jälkeen erottamalla se Katajalahden tilasta vuonna 1948.

Ote Mikkelin pitäjänkartasta 1750-luvulta, kartoittaja Nils Röring. Tutkimusalue merkitty kartalle sinisellä rajauksella. Lähde: http://www.vanhakartta.fi/historialliset-kartat/pitaejaenkartat/@@mapview?handle=hdl_123456789_20468

[1] Hannele Wirilander: Mikkelin pitäjän historia vuoteen 1865. Mikkeli 1982, s. 655-656.
[2] Kansallisarkisto, Maanmittaushallituksen uudistusarkisto C53:2/1-65.
[3] Kartat: http://www.vanhakartta.fi/historialliset-kartat/pitaejaenkartat/@@mapview?handle=hdl_123456789_20468 ja http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=6182201. Jälkimmäinen on Maanmittaushallituksen historiallisessa karttaarkistossa.

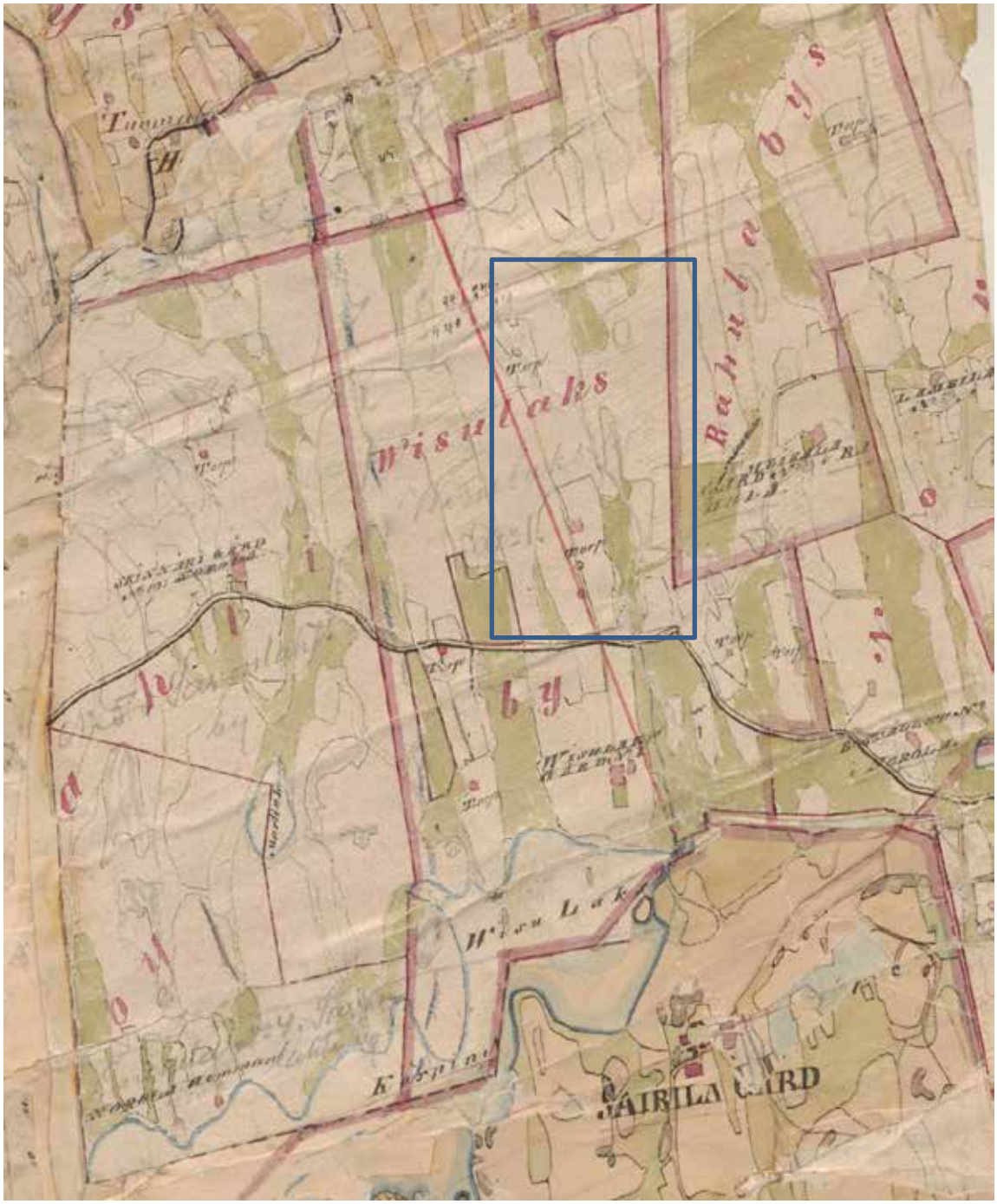

Ote Mikkelin pitäjänkartasta 3142 05 Ia (Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto, kartta laadittu vuosien 1840-1865 välillä). Kuvalähde: http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=6182201. Tutkimusalue rajattu sinisellä.

Ote Visulahden kylän isojakokartasta, jonka on laatinut B.G. von Fieandt vuosina 1834-1848. Kansallisarkisto, Maanmittaushallituksen uudistusarkisto C53:2/1-65. Inventointialueen suurpiirteinen sijainti merkitty karttaan sinisellä rajauksella.

3. Inventoinnin menetelmät ja tulokset

Inventointi tehtiin kolmen hengen ryhmänä pintahavainnoimalla, metallinpaljastimella prospektoimalla ja koekuopittamalla. Inventoinnissa tarkastettiin vielä rakentamattomat maastonkohdat kaava-alueen eteläosassa 17 hehtaarin alueella. Pintahavainnoimalla pyrittiin havaitsemaan maan pinnalle näkyvät arkeologisoituneet rakenteet ja ihmisen toiminnan jäljet. Koepistoilla puolestaan tarkastettiin metallinpaljastimen ilmoittamien signaalien kohdat ja muinaisjäännösten sijoittumiselle topografisesti otolliset paikat. Alueelle kaivettiin yhteensä 54 koepistoa, joiden sijainti mitattiin GPS-paikantimella (tarkkuus keskimäärin ±5 m). Koekuoppaluettelo on kertomuksen liitteenä.

Metallinpaljastimella saatiin useita kaikuja etenkin Unelman talon ympäristön peltoalueelta. Kaikki viitteet osoittautuivat kuitenkin moderneiksi rautaesineiksi, yleensä nauloiksi. Koepistoista löydettiin rautojen lisäksi jonkin verran historiallisen ajan keramiikkaa, joka ajoittuu 1900-luvulle. Maaperä oli Unelman peltoalueella hietaa tai hienoa hiekkaa, joka vaihtui etelän suunnassa hiesuksi ja lopulta kosteaksi saveksi. Kapakanojan länsipuolella koekuopitettiin etenkin Unelman taloa vastapäätä olevaa pientä peltoaluetta, jossa havaittiinkin mahdollinen muinaisjäännös peltokerroksen alla säilyneenä hiilikerroksena. Kohteesta on erillinen kuvaus seuraavassa luvussa. Peltoalueesta pohjoiseen tarkastettu kuusimetsä suhteellisen jyrkkine Kapakanojaan laskevine törmineen olisi periaatteessa otollista kivikautiselle asuinpaikalle, mutta sen alueelta ei saatu muinaisjäännöksiin viittaavia havaintoja. Ainakin metsän pohjoisosa oli vanhaa peltoa.

Inventoinnin tuloksena yleiskaavaan merkittyä 17 hehtaarin mahdollisesti muinaismuistoja sisältävää aluetta voidaan merkittävästi supistaa. Samassa yhteydessä muinaisjäännösrekisteriin tulee kohde nimeltä Kapakanoja, joka rajautuu inventointihavaintojen mukaan noin 24 x 8 metrin suuruiseksi alueeksi Kapakanojan länsirannan peltoalueelle.

AKDG3327:4. P. Pesonen haravoi Unelman talon peltoa metallinpaljastimella. Kuvaaja: Johanna Seppä.

MIKKELI VISULAHTI
asemakaava-alueen arkeologinen inventointi
Petro Pesonen 2013

Yleiskartta mk 1:5000
Asemakaava-alue ja koekuopat
pohjana Mikkelin kaupungin asemakaavaluonnos 23.8.2013

koordinaatisto ETRS-TM35

- asemakaavoitettava alue
- yleiskaavan mukainen sm-rajaus, jolla saattaa olla vielä tunnistamattomia muinaismuistoja
- koekuoppa
- metallinpaljastimella tutkittu alue
- AO erillispientalojen korttelialue

N

0 200 m

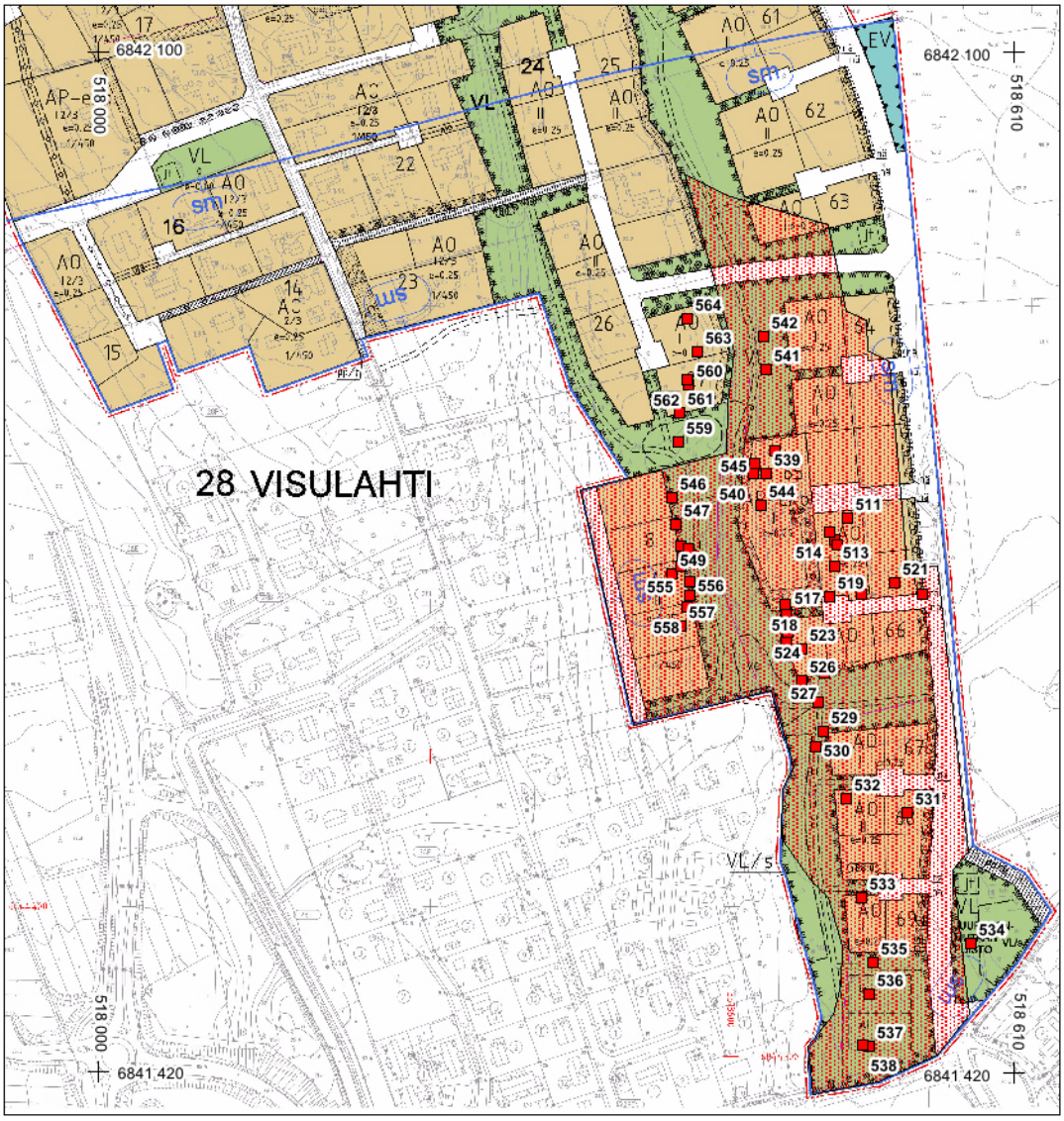

4. Kohdekuvaus

4.1 Mikkeli Kapakanoja

Perustiedot

Muinaisjäännöslaji	mahdollinen muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi	asuinpaikat
Ajoitus	historiallinen
Rauhoitusluokka	-

Kiinteistöt:	*491-410-1-15*, Unelma, om. Mikkelin kaupunki
Koordinaatit (ETRS TM35)	P: 6841765, I: 518395, Z: 90
Koordinaattien selite	Koepiston 551 koordinaatit
Sijainti	Mikkelin keskustasta n. 5 km itäkoilliseen

Kohdekuvaus

Kohde löydettiin Mikkelin Visulahden Huusharjun pohjoisosan ja Kapakanojan asemakaava-alueen inventoinnissa 19.9.2013. Kapakanojan länsipuolella, Unelman taloa vastapäätä olevalla pellolla havaittiin peltomullan alla likamaata kolmessa lapionpistossa. Tämä likamaa koostui 5-10 cm paksusta hiilisestä kerroksesta, jossa ei lapionpistojen kohdalla havaittu mitään ilmiön ajoituksesta kertovia löytöjä. Tätä anomaliaa on pidettävä mahdollisena muinaisjäännöksenä. Kyse voi olla esihistoriallisen asuinpaikan jäännöksestä. Muinaisjäännöksen statuksen tarkempi määrittely vaatisi kuitenkin laajempia koekaivauksia. Inventoinnin yhteydessä alue rajattiin 24 x 8 metrin kokoiseksi joen suuntaiseksi kaistaleeksi peltoalueella.

Koekuoppahavainnot:

Piste	Havainnot	Pkoo (ETRSTM35)	Ikoo (ETSRTM35)	Z
551	pelto, multa 40 cm, 45 cm syvyydellä hiili- ja nokikerros 5-10 cm paksulti, hieta	6841765	518395	96
552	pelto, multa 40 cm, mullan pohjalla ja siitä 45-50 cm syvyydelle hiili- ja nokikerros, hieta	6841764	518393	97
556	pelto, multa 55 cm, multakerroksen pohjaosissa runsaahkosti hiiliä, mahdollinen kulttuurikerros, hieta	6841747	518394	94

MIKKELI VISULAHTI
asemakaava-alueen arkeologinen inventointi
Petro Pesonen 2013

Yleiskartta mk 1:500
Asemakaava-alue ja ehdotettu muinaisjäännösrajaus
pohjana Mikkelin kaupungin asemakaavaluonnos 23.8.2013

koordinaatisto ETRS-TM35

asemakaavoitettava alue

yleiskaavan mukainen sm-rajaus, jolla saattaa olla vielä tunnistamattomia muinaismuistoja

ehdotettu muinaisjäännösrajaus

koekuoppa

AO erillispientalojen korttelialue

N

0 20 m

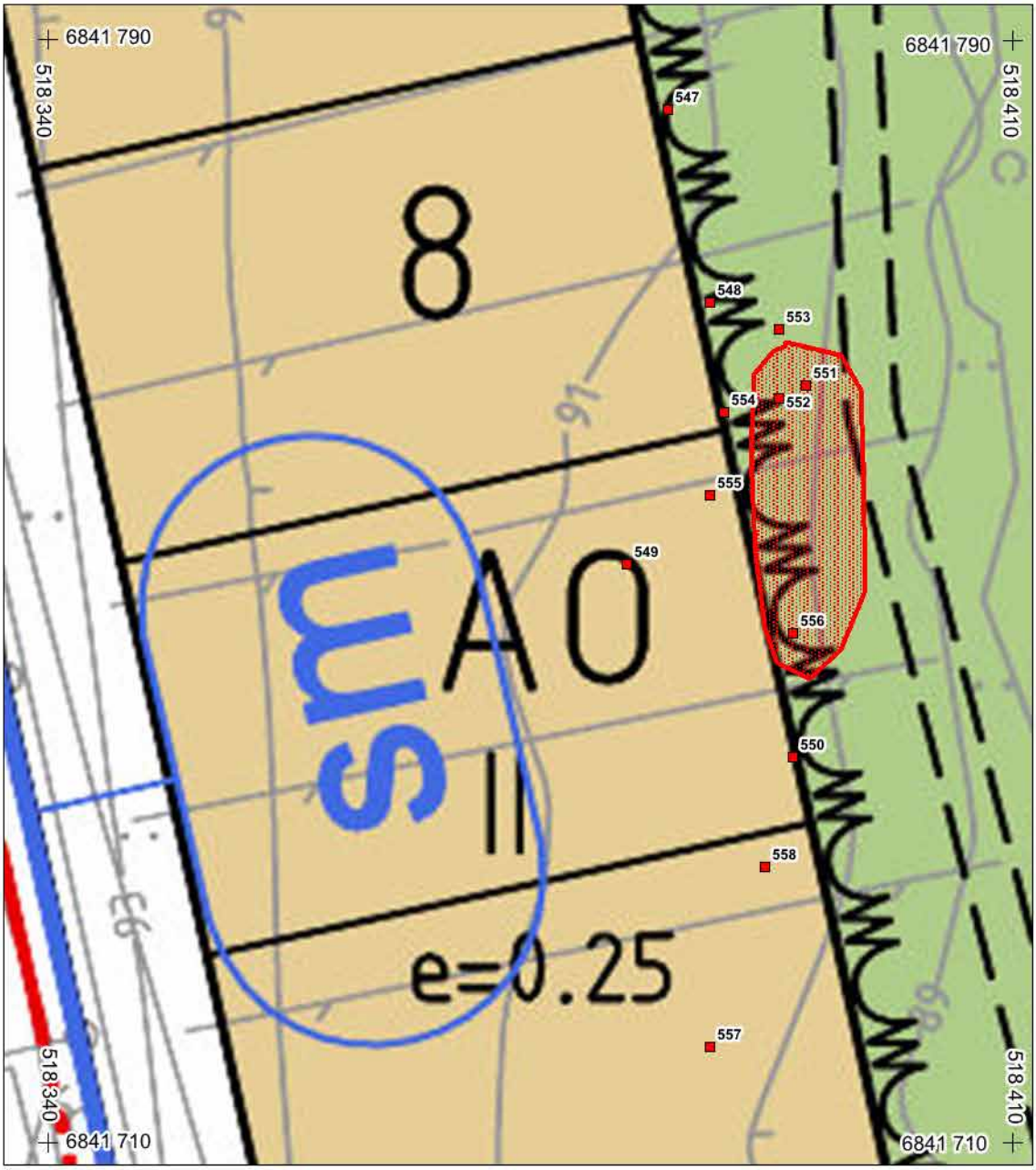

AKDG3327:5. Koekuopan P551 profiili, pohjalla hiilikerros. Kuvaaja: Petro Pesonen.

AKDG3327:6. L. Simponen seisoo koekuopan P552 kohdalla, tällä alueella kulttuurikerroshavainto. Kuvattu etelästä. Kuvaaja: Petro Pesonen.

5. Yhteenveto

Mikkelin kaupunki tilasi Visulahden Huusharjun pohjoisosan ja ns. Kapakanojan asemakaavoitettavan alueen muinaisjäännösinventoinnin Museoviraston Arkeologisilta kenttäpalveluilta. Asemakaava-alue on laajuudeltaan 42 hehtaaria, josta 17 hehtaaria on voimassaolevassa yleiskaavassa osoitettu sellaiseksi alueeksi, jolla saattaa olla vielä tunnistamattomia muinaismuistoja. Muinaisjäännösinventoinnilla haluttiin selvittää, voidaanko em. aluevarausta asemakaavassa supistaa. Maastoinventointi tehtiin kolmen hengen voimin 18.-19.9.2013. Inventointimenetelminä olivat pintahavainnointi, metallinpaljastinprospektointi ja koekuopitus. Alueelle kaivettiin 54 koepistoa.

Inventoinnin tuloksena yleiskaavaan merkittyä 17 hehtaarin mahdollisesti muinaismuistoja sisältävää aluetta voidaan merkittävästi supistaa. Muinaisjäännösrekisteriin tulee uutena kohteena muinaisjäännös nimeltä Kapakanoja. Tämä mahdollinen historiallisen ajan asuinpaikan jäänne on peltomullan alla oleva likamaa- ja hiilikerros, joka rajautuu noin 24 x 8 metrin suuruiseksi alueeksi Kapakanojan länsirannan peltoalueelle.

Digitaalikuvaluettelo

Museoviraston arkeologinen keskusarkisto, Helsinki.

Nro	Aihe	Kuvaaja
AKDG3327:1	Unelman talon eteläpuolella olevaa heinäpeltoa. Kuvattu pohjoisesta.	P. Pesonen
AKDG3327:2	Koekuopan P511 profiili. Kuvattu etelästä.	P. Pesonen
AKDG3327:3	Metallinpaljastinprospektointia, taustalla Unelman talon piharakennus. Kuvattu kaakosta.	P. Pesonen
AKDG3327:4	P. Pesonen haravoi Unelman talon peltoa metallinpaljastimella.	J. Seppä
AKDG3327:5	Koekuopan P551 profiili, pohjalla hiilikerros.	P. Pesonen
AKDG3327:6	L. Simponen seisoo koekuopan P552 kohdalla, tällä alueella kulttuuriker-roshavainto. Kuvattu etelästä.	P. Pesonen
AKDG3327:7	Istutuskoivikkoa tulevan Katajalahdentien itäpuolella. Kuvattu pohjoisesta.	P. Pesonen
AKDG3327:8	Kuusi- ja mäntymetsää Kapakanojan länsipuolen törmällä. Kuvattu lounaasta.	P. Pesonen

Koekuoppaluettelo

* = metallinpaljastinhavainnon perusteella kaivettu koekuoppa, lihavoidut kuopat ovat Kapakanojan mahdolliselle muinaisjäännökselle tehtyjä kuoppia

Pno	Paikka	Kuvaus	p (ETRSTM35)	i (ETRSTM35)	z
511	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 35 cm, harmaa hiesu/hieta	6841789	518499	93
512	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, harmaa hiesu/hieta	6841775	518490	93
513	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, kellertävä hieta/hieno hiekka	6841757	518490	92
514 *	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 45-50 cm, keltainen hieta/hiekka	6841780	518487	93
515	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 50 cm, kellertävä hieta/hiekka	6841772	518492	95
516 *	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 35 cm, kostea savi/hiesu, alle 5 cm syvyydellä rautanaulan kantaosa	6841765	518507	92
517	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, keltainen hieta/hiekka	6841727	518458	90
518	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, kova harmaa hieta/hiekka	6841732	518457	89
519 *	Kapakanojan itäpuoli	pelto, savimultaa, iso rautaesine, joka ei edes irronnut maasta	6841737	518487	88
520	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 45 cm, harmaa hiesu/savi	6841739	518508	92
521 *	Kapakanojan itäpuoli	pelto, hiesumultaa, iso kivi	6841746	518530	91
522	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, muutama isompi kivi, harmaa hiesu	6841739	518549	91
523	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, harmaa hiesu/hieta	6841702	518468	91
524	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, harmaa kova hiesu, mullassa pala ikkunalasia ja pala tiiltä	6841713	518459	91
525	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, harmaa hiesu/hieta	6841707	518458	91
526	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 65 cm, vaaleanruskea hiesu/hiekka	6841681	518468	90
527	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 50 cm, ruostehiekka 7 cm ja pohjalla vaaleankeltainen hiekka	6841686	518484	90
528	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 35 cm, harmaa hiesu/savi	6841667	518479	87
529	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 30 cm, harmaa savi	6841647	518483	88
530	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 30 cm, savi	6841637	518478	87
531	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 35 cm, harmaa savi, hieman kiviä	6841593	518539	89
532	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, harmaa savi	6841602	518498	89
533	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, vaaleanharmaa savi/hiesu	6841536	518508	89
534	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa ainakin 40 cm (ei kaivettu syvemmälle), savi	6841506	518581	90
535	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 35 cm, harmaa savi	6841493	518516	88
536	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 35 cm, sininen savi, hieman tiilimurskaa	6841472	518513	87
537	Kapakanojan itäpuoli	pelto, märkä savi, kaivettu vain 25 cm	6841437	518513	87
538 *	Kapakanojan itäpuoli	pelto, savi, kaivettu 35 cm, rautanaula	6841438	518509	88
539	Kapakanojan itäpuoli	tieura, polku ojalle navetan vieressä, hiekkainen peltomulta 15 cm, alla keltainen karkea hiekka (5 cm), pohjalla vaaleankeltainen hiekka	6841819	518445	96

540	Kapakanojan itäpuoli	hieman alempana kuin 539, peltomulta 25 cm, jonka alla 2 cm kerros jossa hiiliä ja valkoista hiekkaa, sen alla keltainen hiekka, pohjalla vaalea hiekka, pala lasitettua punasavikeramiikkaa	6841819	518436	97
541	Kapakanojan itäpuoli	pelto, hiekkainen peltomulta 25 cm, osin keltaisen hiekan raidoittamaa, pohjalla keltainen hiekka ja vaaleankeltainen hiekka	6841888	518445	97
542	Kapakanojan itäpuoli	pelto, hiekkainen peltomulta 25 cm, jonka alla keltainen hiekka, hieman pikkukiviä	6841910	518443	95
543 *	Kapakanojan itäpuoli	pelto, useita pieniä kuoppia (metallinpaljastimen signaalien vuoksi), multaa	6841834	518451	96
544	Kapakanojan itäpuoli	Unelman talon ja navetan välinen alue, 15 cm peltomulta, 1-2 cm ohut valkoinen hiekka, jonka alla keltaista hiekkaa, pohjalla pienirakeinen sora	6841798	518441	97
545	Kapakanojan itäpuoli	navetan edusta, samat kerrokset kuin kuopassa 540 (mahdollisesti vanha podsoli)	6841826	518437	96
546	Kapakanojan länsipuoli	kesantopelto, multa 35 cm, harmaa hiesu	6841803	518382	98
547	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 25 cm, keltainen hieta	6841785	518385	97
548	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 35 cm, keltainen hieta	6841771	518388	97
549	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 40 cm, harmaa hieta	6841752	518382	97
550	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa yli 60 cm, hieta, ei kaivettu pohjaan asti	6841738	518394	97
551	**Kapakanojan länsipuoli**	**pelto, multa 40 cm, 45 cm syvyydellä hiili- ja nokikerros 5-10 cm paksulti, hieta**	**6841765**	**518395**	**96**
552	**Kapakanojan länsipuoli**	**pelto, multa 40 cm, mullan pohjalla ja siitä 45-50 cm syvyydelle hiili- ja nokikerros, hieta**	**6841764**	**518393**	**97**
553	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 35 cm, harmaa hieta/hiesu	6841769	518393	96
554	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 35 cm, kellanharmaa hieta	6841763	518389	96
555	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 35 cm, harmaa hieta/hiesu	6841757	518388	95
556	**Kapakanojan länsipuoli**	**pelto, multa 55 cm, multakerroksen pohjaosissa runsaahkosti hiiliä, mahdollinen kulttuurikerros, hieta**	**6841747**	**518394**	**94**
557	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 30 cm, harmaa hieta	6841717	518388	92
558	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 35 cm, keltaisenruskea hiekka	6841730	518392	93
559	Kapakanojan länsipuoli	kuusimetsä, törmän päällä, hieta	6841840	518386	95
560	Kapakanojan länsipuoli	kuusimetsä, törmällä, pinnassa noin 20 cm kuusimetsän multamaata, hieta	6841878	518393	96
561	Kapakanojan länsipuoli	kuusimetsä, hieta	6841860	518387	94
562	Kapakanojan länsipuoli	vanha pelto, kuusimetsä, multa 15 cm, sitten kellanruskea hieta	6841882	518392	94
563	Kapakanojan länsipuoli	vanha pelto, kuusimetsä, multa 15 cm, sitten kellanruskea hieta	6841900	518399	95
564	Kapakanojan länsipuoli	vanha pelto, mäntyä ja haapaa, hiekkainen multa, pohjalla kellanruskea hieta	6841922	518392	95